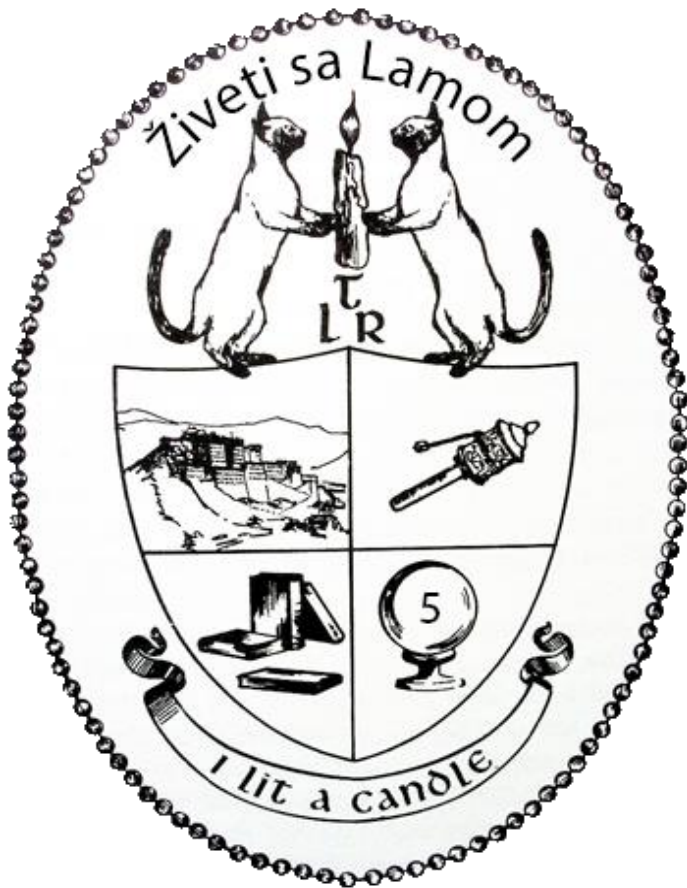

Lobsang Rampa

IKADA pouerouati d a si TI napisala knjigu?“
Nasmešio mi se i počeskao me ispod brade baš
onako kako ja volim pre nego što je izašao iz
sobe nekim poslom.

Sedela sam i razmišljala. „Zasto ja ne bik
napisala knjigu?“ Dobro, ja sam mačka. Ali ja
nisam obična mačka. O Bože ne, ja sam
Sijamska mačka. Mačka koja je putovala daleko i
videla dosta toga. Videla? Dobro, ja sam sada
potpuno slepa i potpuno zauisna od Lame i Lejdi
Ku da mi gouore sta se dešaua oko mene. Ali,
imam suoja sećanja.

I narauno da sam stara, zaprauo jako stara i
dosta slaba, ali zar baš to nije douoljno dobar
razlog da stauim na papir sue događaje iz mog
žiuota, doksamjoš uuekumogućnosti? Dobro,
onda, ouo je moja uerzija ziuota sa Lamom,
najsrećnijik dana mog žiuota. Dana sunca, posle
skoro celog žiuota ispunjenog senkama.

PRVO POGLAVLJE

Buduca Majka je vrištala iz sveg glasa: „Želim Mačka, lepog sna-
znog Mačka!^M Buka, govorili su ljudi, je bila grozna. Ali, majka je i
onako bila poznata po svom prodornom glasu. Na njeno insistiranje sve
najbolje prodavnice mačaka u Parizu su pročešljanje da bi se na-
sao pogodan sijamski mačak, sa odgovarajućim pedigreeom. Sve pro-
dorniji i jači postajao je glas Buduće Majke. Sve nemirniji su postajali Ljudi dok
su se sa obnovljenom snagom vraćali potrazi.

Na kraju, jedan izuzetno reprezentativan kandidat je pronađen i
Majka i on su formalno upoznati. Posle nekog vremena od tog susre-
ta, ja sam se pojavila i samo meni je dozvoljno da živim, moji braća i sestre
su udavljeni.

Majka i ja smo živele sa starom francuskom porodicom koja je imala
ogromno imanje u predgrađu Pariza. Čovek je bio diplomata viskog čina
koji je putovao u Grad većinom dana u nedelji. Ponekad se ne bi ni
vraćao, već je ostajao u Gradu sa svojom Ljubavnicom. Žena koja je
živela sa nama, Gospođa Diplomata bila je teška, plitka i nezadovoljna
žena. Mi mačke za nju nismo bili osobe, (kao sto jesmo za Lamu) nego
nešto čime se razmećeš na čajankama. Moja majka je imala prelepu
figuru sa najcrnijim od crnih lica i repom koji je uvek stajao uspravno.
Osvojila je mnogo nagrada. Jednog dana, dok sam još bila odojče,
zapevala je glasnije nego inače. Gospođa Diplomata je dobila napad besa
i zvala baštovana. „Pjerfvikala je, „Odvedi je u močvaru odmah, ne
mogu da podnesem ovu buku!“ Pjer, mali Fran-
cuz plitkog lica mrzeo nas je jer smo mu ponekad pomagali u bašti tako što smo vadili korenje
biljaka da vidimo da li raste.

Moju prelepu nlijku je ubacio u stari prljavi džak od krompira i
nestao sa njom u mrak. Te noći, sama i uplašena, uspavala sam se
plačući u hladnom poljskom veceu odakle Gospođa Diplomata neće čuti
i biti uznemirena mojim plakanjem. Prevertala sam se i grozni-
čavo tresla na mom hladnom krevetu od starih Pariških novina koje

T. Lobsang Kampa

su bile bačene na betonski pod. Napadi gladi su presecali moje malo telo i ja sam se pitala da li cu preživeti. Dok su se prvi zraci zore borili da prođu kroz prozore poljskog vecea koji su bili prekriveni paukovom mrežom buljila sam uzbuđeno dok je neko teškim koracima tabanao stazom, zatim se zaustavio i malo oklevao ispred vrata, a onda ih otvorio i usao. „Ah!“ pomislila sam u olaksanju, „to je samo Madam Albertin, služavka.“ Uz škripu i uzdisanje ona je spustila svoje masivno telo do poda, umočila gigantski prst u činiju sa toplim mlekom i nežno me materala da pijem.

Danima sam hodala u senci tuge, oplakujući moju ubijenu majku, ubijenu samo zato što je divno pevala. Danima nisam osetila toplotu sunca niti me je više ikada veselio zvuk tako voljenog glasa. Bila sam gladna i žedna i potpuno sam zavisila od dobrote Madam Albertin. Bez nje, ja bih umrla od gladi jer sam bila suviše mala da bih samostalno jela. Dani su se vukli i postali nedelje. Naučila sam da se brinem o sebi, ali teškoće mog ranog života ostavile su me u lošem fizičkom stanju. Imanje je bilo ogromno, i često sam lutala, sklanjajući se od ljudi i njihovih nespretnih stopala. Drveće mi je bilo omiljeno. Penjala sam se i sunčala na velikim granama. Ono mi je šaputalo, govorilo je da će srećniji dani doći kasnije u životu. Tada ih nisam razumela, ali sam uvek pamtila te reči i one su mi svetlele u umu čak i u najmračnijim danima. Jednog jutra probudila sam se sa čudnim, nedefinisanim žudnjama. Mjauknula sam glasno i, na žalost, Gospođa Diplomata me je čula. „Pjer!“ rekla je ona, „Nađi nekog mačka, bilo koji mačor će biti dovoljno dobar da ona prekine sa tim mjaukanjem.“ Kasnije tog dana su me uhvatili i grubo bacili u drvenu kutiju. Pre nego sto sam postala svesna da je još neko tu, zastrašujući stari mačak mi je skočio na leđa. Majka nije imala prilike da me nauči mnogo o „činjenicama života“, tako da nisam bila spremna za ono što sledi. Ludi stari mačor je skočio na mene i osetila sam šokantan udarac. Na trenutak sam pomislila da me je neko od ljudi šutnuo. Osetila sam blještavi bljesak bola i kako se nešto cepa. Vrisnula sam u agoniji i teroru i žestoko zarežala na starog mačka; krv je lila iz njegovog uveta i njegovi vrisци su se pridružili mojim. Kao bljesak munje kutija je otvorena i začuđene oči su provirile. Iskočila sam napolje; dok sam bežala videla sam starog mačka kako pljuje i grebe, skače pravo na Pjera koji pada kod nogu Gospođe Diplomate.

Pojurila sam preko travnjaka i sklonište našla pod jednom prija-

ŽIVETI SA LAMOM

teljskom jabukom. Nekako sam se popela uz stablo i našla udubljenje u velikoj grani, legla i pokušala da dođem do daha. Lišće je šušalo na povetarcu i nežno me milovalo. Grančice su se njihale i pucketale i polako me uljuljkale u san iscjeljenosti. Ostatak dana i celu noć ležala sam na ovoj grani, gladna, umorna i bolesna i pitala se zašto su ljudi toliki divljaci, zašto ih ne zanimaju osećanja malih životinja koje su potpuno zavisne od njih. Noć je bila hladna i slaba kiša je padala preko Pariza. Bila sam mokra i drhtala sam, ali sam bila i pre- više uplašena da bih sišla sa drveta i potražila skonište. Hladna svetla ranog jutra polako su pobedila sivoću prethodnog dana. Oblaci su bili rastrkani po nebu. S vremena na vreme palo bi malo kiše. Negde sredinom jutra, poznata figura se pojavila na vidiku iz pravca kuće. Gegajući se, madam Albertin se približila drvetu, kratkovidno provirila, ja sam je tiho pozvala i ona je pružila svoje ruke ka meni. „O, moja jadna Fifi, dođi brzo, imam hranu za tebe!“ Skliznula sam niz granu i sišla polako niz stablo. Ona je kleknula na travu pored mene i mazila me dok sam pila mleko i jela meso koje mi je donela. Kada sam završila svoj obrok zahvalnički sam se očešala o nju i ako sam znala da ona ne govori moj jezik kao što ja ne govorim Francuski (i ako sve razumem). Podigla me je na svoja široka ramena i odnela me do kuće, u svoju sobu.

Gledala sam oko sebe širom otvorenih očiju, u čudu i interesovanju. Ovo je bila nova soba za mene i baš sam razmisljala kako je nameštaj tako pogodan za oštrenje kandži. Madam Albertin, samnom još uvek na svom ramenu, se teško dogegala do velike fotelje pored prozora i pogledala napolje „Oh, kakva šteta“ reče, „u sred sve ove lepote postoji toliko okrutnosti.“ Podigla me je u svoje veliko krilo i zagledala se u moje lice dok je govorila: „Jadna moja lepa Fifi, Gos- pođa Diplomata je teška i okrutna žena. Obična pokondirena tikva. Za nju ti si samo igračka sa kojom će da se hvali. Za mene, ti si jedno od Božijih stvorenja. Ali, ti ne razumeš šta ti ja govorim, mala mačko.“ Počela sam da predem da bih joj pokazala da razumem i liznula joj ruku. Ona me je pomazila i rekla: „O toliko ljubavi i pažnje koji propadaju uzalud. Ti ćeš biti dobra majka, mala Fifi“ Sklupčala sam se da bi mi bilo još udobije u njenom krilu i gledala sam kroz prozor. Madam Albertin se nasmešila i nežno mi se igrala sa repom, a meni je pogled kroz prozor okupirao svu pažnju. Okrenula se ka prozoru i zajedno smo gledali napolje, obraz do obraza. Napolju je bilo tako interesantno da sam morala da pritisnem nos uz

T. Lobsang Kampa

staklo prozora da bih videla bolje. Ispod nas divno pokošeni travnjaci koji su izgledali kao mekan zeleni tepih prošaran resama od topola. Zatim sivilo Pri- laza koji se lagano krivio na levo i širio sve do dalekog Puta odakle je dolazila prigušena grmljavina saobraćaja koji je brzao od i do Grada. Moj stari prijatelj, Jabukovo drvo, stajalo je zakrivljeno pored malog veštačkog jezera na čijoj se površini odražavalo dosadno sivilo neba, boje starog olova. Ivica vode bila je opasana rubom od retke trske, podsećala me je na ivice kose starog Le Kurea koji je dolazio da vidi LeDuka, supruga gospođe Diplomate. Pogledala sam prema močva- ri i pomislila na moju jadnu majku koju je tamo dočekala smrt. „I koliko drugih je tamo snašla ista sudbina?^M pitala sam se. Madam Albertin me je pogledala i rekla: „Zašto plačes, moja mala Fifi? Da, Fifi, ja vidim tvoje suze. Ovo je okrutan, okrutan svet, Fifi, okrutan za sve nas.“ Odjednom, u daljini, ugledala sam male crne tačke, za koje sam znala da su automobili. Oni su brzo prišli Prilazu, još brže došli do kuće i zaustavili se u oblaku prašine. Zvono je žestoko za- zvonilo, moje krzno se nakostrešilo, moj rep se raščupao. Madam je uzela onu crnu stvar, za koju sam znala da se zove telefon i čula sam glas Gospođe Diplomate koji uznemireno izlazi iz njega: „Albertin, zašto ne izvršavate svoje dužnosti?! Zašto Vas ja plaćam? Ja nisam dobrotvorna služba da Vas držim ovde. Dodite ODMAH! Imamo goste! Ne smete biti tako lenji, Albertin.“ Glas se prekinuo, a Madam Albertin je besno uzdahnula: „Rat me je doveo do ovoga. Nekada sam bila bogata, sada radim za budale. Odmori se, Fifi. Ovde ti je kutija sa peskom“ Uzdahnula je još jednom i izašla iz sobe. Čula sam stepenice kako škripe pod njenom težinom, a onda tišina. Kame- na terasa ispod mog prozora bila je preplavljena ljudima. Gospođa Diplomata se poklonila i bila je toliko snishodljiva da mi je bilo ja- sno da su dole neke važne osobe. Mali stolovi izgledali su magično, pokriveni finim belim stoljnjacima. Sluge su iznosile hranu i piće u velikim količinama. Okrenula sam se i sklupčala, a onda mi je nešto palo na pamet i moj rep se nakostrešio od uzbuđenja. Previdela sam osnovne mere predostrožnosti, zaboravila sam prvu stvar koju me je moja majka naučila. „UVEK prvo istraži novu i nepoznatu sobu, Fifi!“ rekla mi je jednom, „sve temeljno pregledaj, proveriti sve rute za bežanje. Budi oprezna prema svemu nepoznatom i neočekiva- nom. Nikada, nikada, NIKADA se ne odmaraj pre nego što potpuno upoznaš sobu!“ Podigla sam se na noge sa osećajem krivice, onjušila vazduh i

ŽIVETI SA LAMOM

napravila plan inspekcije. Krenuću sa leve strane i onda cu da ispitam celu sobu. Skočila sam na pod, zavirila sam ispod fotelje pored prozora, njuškajući i tražeći bilo šta nepoznato. Zatim sam ispitala okvire prozora, njihove opasnosti i prednosti. Tapeta je bila u cveću i izbledela, veliko žuto cveće na ljubičastoj pozadini. Viskoke stolice, besprekorno čiste, ali crveni somot na sedalima je izbledeo. Između nogu stolica i stola je sve bilo čisto, nije bilo paukovih mreža. Mačke, znate, vide i ispod stvari, ne samo od gore. Ljudi ne bi prepoznali stvari i predmete sa naše tačke gledišta. Visoki orman je stajao pored je jednog zida. Pomerila sam se ka centru sobe da bih procenila kako da skočim na njega. Brzo sam izračunala da mogu da skočim sa stolice na sto, pa na orman. O, bilo je jako klizavo. Neko vreme sam sedela tamo, umivala se i prala uši. Mislila sam da je to to. Nemarno sam pogledala iza sebe i za malo pala sa ormana od iznenadjenja. Gledala me je sijamska mačka. Očigledno sam je uznemirila, dok se umivala. „Čudno,“ pomislila sam, „nisam očekivala da ću videti mačku ovde.“ Madam Albertin mora da ju je držala u tajnosti. Javiću joj se. Pomerila sam se prema njoj, a ona je izgleda imala istu ideju, pomerila se prema meni. Kao da je bio neki prozor između nas. „Fantastično!“ rekla sam. „Kako je ovo moguće?“ Oprezno, otkrivajući neki trik, zavirila sam iza tog prozora. Tamo nije bilo nikoga. Na moje zaprepašćenje, ona je kopirala svaki pokret koji sam ja napravila. Konačno mi je sinulo, ovo je ogledalo; čudna naprava o kojoj mi je majka pričala. Ovo je bilo prvo koje sam videla, zato što je ovo bila moja prva poseta unutrašnjosti kuće. Gospođa Diplomata je bila vrlo isključiva- mačkama nije bilo dozvoljeno da budu u kući, sem kada ona hoće da se hvali sa nama pred svojim gostima. I zato ja, do sada, nikada nisam ušla u kuću. „Moram da nastavim sa istraživanjem,“ promrmljala sam sebi u bradu, „ogledalo može da sačeka.“ Sa druge strane sobe videla sam neku metalnu skalameriju, sa ručkama sa svake strane i ceo prostor između tih ručki je bio pokriven nekom tkaninom. Brzo sam skočila sa ormana na sto, malo proklizala jer je sto bio BAŠ ispoliran i skočila pravo na tkaninu koja je pokrivala me-

T. Lobsang Rarripa

talnu strukturu. Doskočila sam na sredinu i, na moj užas, ta stvar me je bacila nazad u vazduh. Kad sam ponovo doskočila, potrčala sam što dalje odatle, dok ne odlučim šta ću sledeće da uradim. Nekoliko trenutaka sam sedela na sredini tepiha. Crveni i plavi kružni paterni na tejšihu, i ako besprekorno čisti, su definitivno videli bolje dane. Izgledalo mi je kao da je koristan samo za oštrenje kandži, pa sam to i uradila dok sam pokušavala da smislim šta dalje. Pa naravno, ta velika struktura je u stvari krevet!

Moj krevet su bile stare novine, bačene na betonski pod u brvnari u dvorištu. Madam Albertin je imala nekakvu staru tkaninu, bačenu preko nekog gvođenog okvira. Zapredela sam od zadovoljstva što sam rešila ovu misteriju i otišla da ispitam šta se nalazi ispod nje- ga. Ogromni federi bili su prekriveni sa nečim što je ličilo na veliku vreću ili povezane vreće. Jasno se videlo gde je teško telo iskrivilo i olabavilo neke federe. U duhu moje istrage, bocnula sam jedan čošak materijala koji je visio sa jedne strane, blizu zida. Na moj užas, pera su počela da ispadaju napolje. „0, Sveta Mačko!" povikala sam, „ona drži mrtve ptice ovde. Nije ni čudo što je toliko velika, verovatno ih noću jede.^a Još malo sam radoznalo njuškala i zaključila da nema više ništa da se nađe na ovom krevetu. Jurila sam okolo, pitajuće se šta sledeće da istražim i videla otvorena vrata. Oko šest skokova do tamo, pažljivo sam prošla pored vrata i krenula napred. Provirila sam jednim okom, dovoljno da vidim šta se tamo dešava. Na prvi pogled, slika je bila toliko čudna da nisam mogla da shvatim u šta gledam. Stvari na podu su svetlucale, u belim i crnim paternima. Naspram jednog zida bio je ogroman konj. Znala sam za njih, imali smo ih blizu štala. Naspram drugog zida, na drvenoj platformi, nalazila se najveća porcelanska šolja koju sam ikada mogla da zamislim. Imala je beli, drveni poklopac. Oči su mi postajale sve okruglije, morala sam da sednem i da se počešem iza uveta dok sam razmišljala o ovo- me. „Ko bi ikada pio iz nečega te veličine?" pitala sam se. U tom momentu sam čula zvuk Madam Albertin koja se penjala uz stepe- nice koje su škripale. Zastala sam na trenutak da proverim da li su mi brkovi namešteni kako treba i požurila do vrata da je pozdravim. Na moje radosne povike ona se ozarila i rekla: „Ah, mala Fifi, ukrala sam za tebe sve najbolje sa stola! Pavlaku i najbolje žablje batake. Sve je ovo za tebe! One svinje su se najele. Uvek mi pozli od njih!^M Stavila je posuđe, pravo posuđe, ispred mene. Ali, ja nisam imala vreme- na za hranu sada,

ŽIVETI SA LAMOM

morala sam da joj kažem koliko je volim. Predela sam glasno, a ona me je zagrlila i prislonila na svoje velike grudi. Te noći, spavala sam kod nogu Madam Albertin, ušuškana u ogroman pokrivač. Poslednji put mi je bilo ovako udobno dok sam još uvek bila sa majkom. Mnogo i brzo sam učila. Otkrila sam svrhu konja i da sam bila jako glupa što sam mislila da je ono velika porcelanska šolja za čaj. Malo sam pocrvenela i postidela se sam se kad sam shvatah kolika sam neznalica. Sledećeg jutra, Madam Albertin se obukla i otišla niz stepenice. Čula sam zvuke komešanja i mnogo glasnih glasova. Videla sam šofera Gastona kroz prozor kako polira veliki Reno. Onda je nestao na kratko i vratio se obučen u svoju najbolju uniformu. Odvezao se do Ulaza, a sluge su napunile prtljag sa mnogo kofera, kutija i torbi. Spustila sam se malo niže, da me ne vide. Lednik i Madam Diplomata su ušli u kola i odvezli se niz Prilaz. Buka ispod mene se pojačala, ali sada je zvučalo kao da ljudi slave. Madam Albertin se popela uz stepenice, njeno lice je bilo ozareno od sreće, kao da je popila malo više vina. „Otišli su, Fifi!“ povikala je. Očigledno je mislila da sam gluva. „Otišli su! Nedelju dana smo slobodni od tiranije! Sada ćemo malo da se zabavljamo.“ Privila me uz sebe i popela niz stepenice do dole, gde je žurka uveliko trajala. Sluge su bile jako srećne, a ja sam bila ponosna što me Madam Albertin nosi iako sam se plašila da će me moja težina umoriti. Cele nedelje smo predeli zajedno. Krajem nedelje smo sredili kuću i ponovo nabacili naš najobčajniji izraz lica dok smo se spremali za povratak Gospođe Diplomate i njenog muža. On nam i nije toliko smetao. Uglavnom je tumarao po kući igrajući se sa dugmetom Legije Časti na svom kaputu. Uvek je razmišljao o Službi i Državi, a ne o slugama i mačkama. Gospođa Diplomata je bila problem. Zaista je bila nasilnik. Osećali smo se kao da je neko otkazao giljotinu kada smo u subotu saznali da će biti odsutni još nedelju ili dve, jer su se sastajali sa Najboljim Ljudima. Vreme se ubzalo. Ujutru sam pomagala baštovanima tako što sam iskopavala korenje raznih biljaka da vidim da li sve raste kako treba. Popodne bih se povukla na udobnu gradnju starog Jabukovog drveta. Sanjala bih o toplijim klimama i nekim hramovima gde se sveštenici u žutom tiho obavljaju svoje religiozne poslove. Onda bi me naglo probudi zvuk aviona koji su se ludo drali dok su leteli preko neba.

Sada sam već postala teška i moji mačići su počinjali da se mrdaju u meni. Pomeranje nije bilo tako prijatno i morala sam da hodam pazljivo.

T. Lobsang Rampa

Nekim danima sam odlazila do Mlekare i posmatrala kako mleko iz krava isisava neka velika stvar i pretvara u dva mlaza, jedan je bio mleko, a drugi jogurt. Sedela sam na niskim policama i slanjala se svima sa puta. Služavka koja je bila zadužena za mleko je pričala samnom, a ja bih joj odgovarala.

Jedne večeri sam sedela na polici, oko dva metra od polupune kofe mleka. Služavka mi je pričala o svom poslednjem momku, a ja bih joj predela u odgovor, uveravajući je da će sve biti kako treba između njih. Odjednom se začuo zvuk koji je cepao uši, kao kada mački stanete na rep. Gospođa Diplomata je uletela u Mlekaru i povikala: „Rekla sam da ne želim mačke ovde! Otrovaćeš nas!“ Podigla je prvu stvar koja joj se našla pri ruci, nešto teško i metalno i bacila na mene. To me je jako pogodilo sa strane i oborilo u kofu sa mlekom. Bol je bio nepodnošljiv, jedva sam uspeła da se izvučem iz kofe. Osetila sam kako mi utroba ispada napolje. Pod su zatesli teški koraci i Madam Albertin se pojavila. Brzo je okrenula kofu i iz nje prosula mleko umrljano krvlju. Nežno me je uzela i rekla: „Zovite veterinara!“ Kada sam se probudila, bila sam u sobi Madam Albertin, u kutiji koja je bila obložena toplim krznom. Tri rebra su mi bila slomljena i izgubila sam moje mačiče. Neko vreme sam bila jako bolesna. Gospodin Veterinar je često dolazio da me obiđe i, pričali su mi, svašta je rekao Gospodi Diplomati. „Okrutnost! Nepotrebna okrutnost!“ rekao je, „Ljudima se to neće svideti. Ljudi će reći da ste vi zla žena!“ „Sluge su mi rekle,“ nastavio je, „da je ova mala mačka jako čista i dobra. Ne, ne, Gospođo Diplomato, ovo je jako loše po Vas.“ Madam Albertin je kvasila moje usne vodom, a ne mlekom, jer bih ja svaki put prebledela, od same pomisli na mleko. Dan za danom je pokušavala da me natera da jedem. Gospodin Veterinar je rekao: „Nema nade za nju. Ona će umreti. Ona neće dočekati novi dan, ako ne bude jela.“ Pala sam u komu. Izgledalo mi je kao da od nekuda čujem drveće, krckanje njihovih grana. „Mala mačko,“ reklo je Jabukovo Drvo, „mala mačko, ovo nije kraj. Da li se sećaš šta sam ti rekla, mala mačko?“ Čudni zvukovi su zujali u mojoj glavi. Videla sam veliko žuto svetlo, divne prizore, mogla sam da osetim miris raja. „Mala mačko,“ šaputalo je drveće, „ovo NIJE kraj. Jedi i živi!

Jedi i živi! Ovo nije kraj! Tvoj život ima svrhu, mala mačko. Tvoj život će se završiti kada budeš stara, u radosti. Ne sada. Ovo nije kraj!^a Jedva sam otvorila oči i podigla glavu. Madam Albertin je plakala neke velike

ŽIVETI SA LAMOM

suze i kleknula pored mene. U rukama je držala najfinije isečenu piletinu, za mene. Gospodin Veterinar je stajao pored stola i punio špric iz neke bočice. Slabašno sam uzela parče piletime, držala ga u ustima na trenutak i onda progutala. „Čudo! Čudo!“ povika Madam Albertin. Gospodin Veterinar se okrenuo, otvorenih usta, spustio špric i došao do mene. „Da, ovo je, kako kažete, čudo,^a pri- metio je, „Punio sam ovaj špric da bih joj priuštio dostojanstven kraj i spasio je dalje patnje.^a Nasmejala sam se i zapredela tri puta. To je najviše što sam mogla da uradim. Onda sam ponovo pala u san i čula ga kako govori: „Oporaviće se^a. Naredne nedelje sam bila u otužnom stanju, nisam mogla duboko da udahnem niti da napravim više od nekoliko koraka. Madam Albertin je stavila moju kutiju sa peskom jako blizu. Majka me je naučila da budem jako pažljiva sa svojim navikama. Nakon otprilike nedelju dana, Madam Albertin me je snela dole. Gospođa Diplomata je stajala na ulazu u sobu, izgledala je ozbiljno i neodbravajuće. „Ona mora biti odneta napolje, u onu brvnaru, Albertin!^a rekla je. „Sa dužnim poštovanjem, gospođo,^a odgovorila je Madam Albertin, „ona još uvek nije dovoljno zdrava i ako se prema njoj neko bude loše ponašao ja i sve ostale sluge ćemo otići odavde!^a Gospođa Diplomata je ljutito šmknula, pogledala nas, okrenula se na peti i ušla u sobu. U kuhinji ispod stepeništa su bile neke starije žene koje su htele da pričaju samnom. Rekle su mi da im je jako drago što izgledam bolje. Madam Albertin me je nežno spustila na pod, kako bih mogla da se njuškam okolo i Čitarn vesti o Stvarima i Ljudima. Brzo sam se umorila, bila sam daleko od zdrave mačke. Otišla sam do Madam Albertin, pogledala je i rekla joj da hoću da idem u krevet. Ona me je podigla i odnela u sobu. Bila sam toliko umorna da sam zaspala i pre nego što me je postavila u krevet.

DRUGO POGLAVLJE

Jako je lako biti mudar posle ovakvog događaja. Pisanje ove knjige mi vraća uspomene. Tokom svih teških godina, često sam se sećala reči starog Jabukovog Drveta: „Mala mačko, ovo nije kraj. Tvoj život ima svrhu.^M Tada sam mlislila da je to rekla iz ljubaznosti, da bi me oraspoložila. Sada znam bolje. Sada, u veće mog života, ja imam mnogo sreće. Ako nema nema na samo par trenutaka, mogu da čujem: „Gde je Fif? Da li je dobro?^M I znam da sam zaista željena zbog cele mene, a ne samo zbog mog izgleda. U mojim mladim danima, to je bilo mnogo drugačije. Bila sam samo komad za pokazivanje.

Gospođa Diplomata je imala dve opsesije. Bila je opsednuta idejom da treba da se penje sve više na društvenoj lestvici Francuske i da treba da me pokazuje ljudima kao neku amajliju za uspeh. To me je čudilo, ona je mrzela mačke, sem pred drugma. Meni nije bilo dozvoljeno da ulazim u kuću sem ako tu nije bilo posetilaca. Sećanje na moje prvo javno pokazivanje su i dalje živa. Bila sam u bašti, jednog toplog sunčanog dana. Neko vreme sam posmatrala cveće i pčelice koje nose polen na njihovim nogama. Onda sam otišla da ispitam stablo topole. Komšijin pas je skoro bio tu i ostavio mi poruku. S vremena na vreme bih bacila brz pogled preko ramena, da se uverim da je sve bezbedno, a onda sam potpuno posvetila svoju pažnju toj poruci. Postajala sam sve više okupirana stvarima koje su se dešavale oko mene, o koje su bile opisane u poruci. Iznenada, teške ruke su me zgrabile i trgnule iz razmišljanja o poruci. Zaštitala sam i oslobodila se u skoku, odgurujući se zadnjim nogama. Brzo sam se popela uz stablo drveta i pogledala dole. „Prvo beži, a onda gledaj!^M govorila mi je majka, „Bolje da bežiš bez razloga, nego da više nikada ne možeš da pobegneš.^M To je bio Pjer, baštovan. Držao se za nos, ogrebala sam ga u skoku. Crvena krv je curela niz njegove prste. Gledao me je put mržnje, podigao kamen i bacio ga svom snagom. Izbegla sam ga, sklanjajući se iza stabla, ali me je samo vibracija od kamena koji je udario o drvo zamalo oborila. Sagnuo se da uzme još jedan kamen, baš u trenutku kada je Madam Albertin iskočila iz žbuna pored. Polako je hodala po mekanoj travi, da je ne čuje.

T. Lobsang Rampa

Odmah je videla šta se dešava, šutnula Pjera i on je pao, licem ka zemlji. Zgrabila ga je za kragnu i podigla. Jako ga je tresla, on je bio mali čovek, mogla je da mlati sa njim okolo. „Ako povrediš tu mačku, ja lično ću te ubiti. Gospođa Diplomata te je poslala da je nađes, ti svinjski sine, ne da je povrediš!“ „Mačka je skočila iz mojih ruku, gurnula me, ja sam pao na drvo i zato mi krvari nos“ zamucuo je, „izgubio sam živce od bola.“ Madam Albertin je slegla ramenima i okrenula se ka meni. „Fifi! Fifi, dođi kod mame“ pozvala me je. „Silazim!“ doviknula sam joj, dok sam se polako spuštala niz stablo. „Sada moraš da se ponašaš najbolje što umeš, mala Fifi!“ rekla je Madam Albertin, „gospodarica hoće da te pokaže svojim gostima.“ Išle smo zajedno preko travnja- ka, Madam Albertin me je nosila, da bih ostala čista za goste. Dok smo se penjale uz velike kamene stepenice, videla sam miša koji se uvukao u jednu rupu pored granja i onda otišao preko balkona. Kroz otvorena vrata salona videla sam gomilu ljudi koju su sedeli i brbljali kao jato čvoraka. „Donela sam Fifi, gospodo,“ rekla je Madam Albertin. Gospođa je skočila i otela me iz ruku moje prijateljice. „O moja draga, slatka, mala Fifi,“ uzviknula je i okrenula se tako brzo da mi se zavrtelo u glavi. Žene su ustale, masa nas je okružila i počela da mrmlja uzvike oduševljenja. Sijamske mačke su bile jako retke u Francuskoj. Čak su se i prisutni muškarci približili da bi me videli. Moje crno lice i belo telo koje se završavalo crnim repom toliko ih je intrigiralo. „Najređa od retkih,“ rekla je Gospođa Diplomata, „odličan pedigree, koštala je bogatstvo. Tako nežna. Ona spava samnom.“ Uzviknula sam u protestu na takve laži, svi su ustuknuli upašeno. „O, to ona samo priča,“ rekla je Madam Albertin kojoj je bilo naređeno da ostane u salonu, za svaki slučaj. Kao i na mom, na licu Madam Albertin se moglo videti čuđenje što je Gospođa Diplomata u stanju da izgovori takve laži. „O, Rene,“ rekla je neka žena, „trebalo bi da je povedeš sa sobom u Ameriku. Američke žene mogu da pomognu karijeru tvog muža ako im se ti sviđaš, a mala mačka će sigurno da privuče pažnju.“ Gospođa Diplomata je skupila svoje tanke usne, tako da su njena usta potpuno nestala. „Da je povedem?!“ promrmljala je, „kako to da uradim? Ona bi pravila nevolje i onda bih bila u problemu i morala bih da je vratim nazad.“ „Gluposti, Rene, mene iznenađuje to što govoriš“ odogovorio je njen prijatelj. „Znam veterinaru koji bi ti dao lek za uspavljivanje, tako da bi ona prespavala ceo put. Možeš da je staviš u posebnu kutiju da putuje kao diplomat- ski prtljag.“ Gospođa je klimala

ŽIVETI SA LAMOM

glavom. „Da, Antonet, daćeš mi nj- govu adresu,“ odgovorila je. Neko vreme sam morala da ostanem u salonu, dok su se ljudi oduševljavali mojoj figuri, dužini mojih nogu i mom tamnom repu. „Mislila sam da sve najbolje sijamske mačke imaju kovrdžav rep,“ rekla je jedna. „Oh, ne“ uveravala ju je Gospođa Diplomata, „sijamske mačke sa kovrdžavim repom više nisu u modi. Što je pravljiji rep to je bolja mačka. Uskoro ćemo je poslati na parenje i onda ćemo imati mačiće na prodaju.“ Konačno, Madam Albertin me je odnela iz salona uz glasan uzdah. „U svakom momentu ću pre izabrati četvorono žne mačke nego dvonožne idiote!“ promrmljala je. Brzo sam pogleala okolo, nikada pre nisam videla dovonožne mačke, nije mi bilo baš najjasnije kako bi se one kretale. Ništa nije bilo iza mene osim zatvorenih vrata. Slegla sam ramenima i nastavila da ho- dam pored Madam Albertin. Padala je noć i blaga kiša je kuckala po porozoru, kada je zazvonio telefon u sobi Madam Albertin. Ona je ustala da se javi i Gospodin glas je uznemirio tišinu. „Albertin, da li je mačka sa tobom u sobi?“ „Da, gospodo,“ odgovorila je, „i još uvek nije potpuno zdrava.“ Gospodin glas se podigao za oktavu: „Rekla sam ti da ne želim da ona bude u kući, sem ako nam ne dolaze gosti! Izbaci je napolje, ODMAH! Pitam se da li si i ti bespotrebna ovde!“ Madam Albertin je nerado obukla svoj težak, vuneni kaput, zatim preko njega kabanicu i obmotala šal oko glave. Podigla me je i mene takođe umotala u šal i odnela niz stepenice. Zastale smo u sobi za sluge, uzele baterijsku lampu i krenule ka vratima. Jak vetar je udarao u naša lica. Teški oblaci su se spustili jako nisko na noćnom nebu. Sa visoke topole sova je hućala u negodovanju jer je naše pristustvo uplašilo miša kog je lovila. Zakačili smo granu otežalu od kiše i voda je pala na nas. Staza je bila izdajnički klizava u mraku. Madam Al- bertin je pažljivo hodala, birajući svoje korake, uz pomoć svetlosti baterijske lampe, gunjdajući svašta protiv Gospođe Diplomate. Brv- nara se pojavila ispred nas, tamna mrlja u senci drveća. Otvorila je vrata i ušla. Čula se zastrašujuća lomljava jer je kaputom zakačila veliku saksiju i oborila je. Moj rep i dlake na ledima su se nakostreši- li od straha. Baterijska lampa je osvetljavala u polu krugu ispred nje, a Madam Albertin je nastavila ka gomili starih novina koje su neka- da bile moj krevet. „Volela bih da vidim tu ženu kako spava na mestu kao što je ovo“ promrmljala je za sebe, „to bi sigurno izbacilo malo tog snobizma iz nje!“ Spustila me je nežno, videla sam da je tu voda za mene. Ja više nikada nisam pila mleko, samo vodu. Stavila je par

T. Lobsang Rampa

žabljih bataka pored mene, pomazila me po glavi, izašla i zatvorila vrata za sobom. Zvuk njenih koraka se polako utišavao i bio je nad- glasan zvukom vetra i lupkanjem kiše po limenom krovu. Mrzela sam ovu brvnaru. Često su ljudi zaboravljali na mene, a nisam mogla da izađem dok neko ne otvori vrata. Prečesto sam ostajala ovde bez hrane i vode, dva ili tri dana. Moji uzvici su bili uzaludnu jer je koliba bila suviše daleko od kuće, sakrivena između drveća, skroz na kraju imanja. Ovde bih samo ležala i gladovala, postajala sve slabija, dok sam čekala da neko iz kuće primeti da me nema već neko vreme i da dođe da vidi šta se dešava samnom. Međutim, sada je jako drugačije. Ovde, mene tretiraju kao čoveka. Uvek imam hranu i piće i spavam u pravoj sobi na pravom krevetu. Kada se setim proteklih godina, čini mi se da je prošlost bila kao put kroz dugi mrak i da sam sada izašla na svetlost i toplinu ljubavi. Ranije, morala sam da se čuvam teških nogu. Sada, svi paze na mene. Nameštaj se nikada ne pomera, dok me ne obaveste o njegovoj novoj lokaciji jer ja sam sada slepa i stara i ne mogu više da se staram o sebi. Kao što Lama voli da kaže, ja sam veoma voljena stara baka koja uživa u miru i sreći. Dok dikti- ram ovo, sedim u udobnoj stolici i topli zraci sunca padaju na mene. Ali, sve u svoje vreme. Senke su i dalje bile nadamnom i sunce je tek trebalo da se probije kroz olupine.

Čudne stvari su se dešavale u meni. Polako, pošto sam i dalje bila nesigurna u samu sebe, počela sam da pevam. Hodala sam okolo, tražeći NEŠTO. Moje žudnje su bile slabe ali hitne. Sedela sam pored otvorenog prozora, ne usuđujući se da uđem i čula Gospodu Diplo- matu kako razgovara sa nekim preko telefona. „Da, da ja sam,“ rekla je, „dovešću je odmah i doći po nju sutra. Da, želim da prodam ma- čiče što pre.“ Nedugo potom došao je Gaston i stavio me u groznu drvenu kutiju koju je zatvorio i osigurao. Miris kutije je bio jako in- teresantan. Namirnice su bile nošene u njoj, žablji bataci i puževi, sirovo meso i zelene stvari. Bila sam toliko okupirana da sam jedva i primetila da je Gaston podigao kutiju i odneo me do garaže. Neko vreme sam provela na betonu. Od mirisa ulja i benzina mi je pozlilo. Napokon, Gaston se vratio, otvorio velika vrata i upalio druga kola, stari Citroen. Jako nezgodno je ubacio kutiju u gepek, ušao u kola i odvezao se. Vožnja je bila grozna. Toliko brzo je skretao da se moja kutija bacakala po gepeku, onda bi naglo zaustavio i kutija bi posko- čila. Na svakoj krivini bi uradio isto. Tama je bila intenzivna, kašljala sam od izduvnih gasova iz motora. Mislila sam

ŽIVETI SA LAMOM

da se ovo putovanje nikada neće završiti. Kola su naglo skrenula, čulo se grozno škripanje guma, onda su se kola ispravila i nastavila, a moja kutija se potpuno okrenula i sada je stajala naopako. Posekla sam se na nešto i moj nos je počeo da krvari. Citroen se zaustavio i uskoro sam čula glasove. Otvorili su gepek, na trenutak je sve bilo tiho, a onda je neko rekao: „Pogledaj, ima krvi!“ Podigli su kutiju, osetila sam kako se ljulja, kako da je neko nosi. Zatim se taj neko popeo uz neke stepenice, senka je pala preko otvora na kutiji, pretpostavila sam da smo u ne- koj kući. Vrata su se zatvorila i mene su podigli više i stavili na sto. Mumlajući, neko je trljao ruke o površini i bacio poklopac sa kutije. Zatreptala sam pri iznenadnoj svetlosti. „Jadna mala mačko,“ rekao je ženski glas. Posegnula je ka meni, stavila svoje ruke ispod mene i izvadila me napolje. Osećala sam se loše, bolesno i vrtelo mi se u glavi od izduvnih gasova. Bila sam polu omamljena od grubog puta i poprilično sam krvarila iz nosa. Gaston je stajao pored, bleđ i upla- šen. „Moram zvati Gospođu Diplomatu,“ rekao je čovek. „Nemoj, igubiću posao,“ molio je Gaston, „vozio sam veoma pažljivo.“ Čovek je uzeo telefon dok je žena brisala krv sa mog lica. „Gospodo,“ rekao je kada se javila, „vaša mačka je bolesna. Neuhranjena je i ovaj put ju je jako potresao. Izgubićete mačku ukoliko ne počnete bolje da se brinete o njoj.“ „O, moj Bože!“ čula sam Gospođu Diplomatu kako odgovara, „toliko nevolje za malu mačku. Mi se brinemo o njoj! Ne tetošim je i nisam je razmazila, ali želim da ona ima mačić!“ „Ali gospodo,“ odgovorio je čovek, „nećete imati ni mačića ni mačku ako je budete tretirali ovako. Imate veoma skupocenu mačku sa jako do- brim pedigreeom , iz najbolje loze u celoj Francuskoj. Ja to znam jer sam ja pario njenu majku. Zapostaviti ovu mačku je loš posao, kao kada biste dijamantskim prstenom sekli staklo.“ „Znam ja tebe,“ odgovorila je, „da li je šofer tu, hoću da razgovaram sa njim?“ Čovek je dodao telefon Gastonu bez reči. Neko vreme se čula preglasna bujica reči iz telefona, koja je parala uši. Konačno, posle mnogo rasprave, dogovorili su se oko uslova. Ostaću ovde, gde god da sam to bila, dok mi ne bude bolje. Gaston je otišao, još uvek se tresao od vike Gospo- de Diplomate. Ležala sam na stolu dok su čovek i žena radili iznad mene. Osetila sam mali ubod i pre nego što sam shvatila šta se deša- va, zaspala sam. To je bio jako čudan osećaj. Sanjal sam da sam u raj u i da tamo ima mnogo mačaka koje hoće da pričaju samnom. Pitale su me odakle sam, šta sam radila, ko su bili moji roditelji. One su pričale na najboljem francuskom

T. Lobsang Rampa

sijamskih mačaka. Nekako sam podigla glavu i otvorila oči. Rep mi se našušurio od iznenađenja okruženjem. Na par centimetara od mog lica su bila mrežasta vrata od žice. Ležala sam na čistom senu. Pored vrata je bila velika soba u kojoj su bile razne mačke i par malih pasa. Moji susedi sa obe strane su bile sijamske mačke. „Ah, olupina se uspravlja“ rekla je jedna. „O, tvoj rep se oklembesio kada su te unelf rekla je druga. „Odakle si došla?“ vikala je persijska mačka sa druge strane sobe. „Od ovih mačaka mi je zlo!“ režala je Toi pudla iz kutije na podu. „Meh,“ mucao je mali pas koga nisam mogla da vidim, „ove prokletinje bi dobile šamar da smo u Americi!“ „Ja sam Čava,“ rekla je mačka sa moje desne strane, „ja sam sterilisana.“ „Ja sam Song Tu,“ rekla je mačka sa moje leve strane, „ja sam se tukla sa psom, trebali ste da vidite tog psa, stvarno sam mu pokazala.“ „Ja sam Fifi,“ odgovorila sam upla- šeno, „nisam ni znala da postoje druge sijamske mačke pored moje pokojne majke i mene.“ Na trenutak je zavladala tišina u velikoj sobi, a onda potpuna dreka kada je ušao čovek sa hranom. SVI u pričali u glas. Psi su zahtevali da budu nahranjeni prvi, mačke su nazivale pse sebičnim svinjama, čulo se zveckanje posuda sa hranom, žubor vode koja je punila druge činije i mljackanje kada su svi počeli da jedu. Čovek je prišao i pogledao me. Žena je ušla i takođe mi prišla. „Bud- na je,“ rekao je čovek. „Lepa mala mačka,“ rekla je žena, „moraćemo da je ojačamo. Ona ne može da ima mačiće u ovakvom stanju.“ Do- neli su mi mnogo hrane i onda se pobrinuli za ostale. Nisam se ose- čala baš najbolje, ali mislila sam da bi bilo nepristojno od mene da ne jedem. Sela sam i uskoro pojela sve iz činije. „O!“ rekao je čovekkada se vratio, „ona je pregladnela. Hajde da je stavimo u drugu sobu. Tamo će imati više sunca i sigurno joj sve ove životinje smetaju.“

Čovek je otvorio moju kutiju, nežno me podigao i odneo kroz sobu do vrata koja ranije nisam primetila. „Zdravo,“ povikala je Čava. „Drago mi je da smo se upoznale,“ povikala je Song Tu, „Pomeni me mačorima, kada ih upoznaš!“ povikala je. Prošli smo kroz vrata i ušli u veliku osbu okupanu suncem, sa velikim kavezom na sredini. „Da je stavim u kavez za majmune, šefe?“ pitao je čovek koga nisam rani- je videla. „Da,“ odogovorio je čovekkoji me je nosio, „njoj prvo treba briga, ona ne može da nosi u svom trenutnom stanju.“ Nosi? NOSI? Šta ja to treba da nosim? Da li su oni mislili da ću ja ovde da radim i da nosim posuđe ili tako nešto? Čovek je otvorio vrata velikog kave- za i stavio me unutra. Sve je

ŽIVETI SA LAMOM

bilo lepo osim mirisa sredstva za dezinfekciju. Tu su bile i neke grane i neke police i udobna korpa od pruća u kojoj sam mogla da spavam. Lutala sam okolo pažljivo jer majka me je naučila da detaljno istažim svako novo mesto, pre nego što se skrasim. Grana je me je zvala, pa sam ja izbacila svoje kandže. Dok sam hodala po grani uvidela sam da ona gleda preko male, žive ograde na veliki zatvoren prostor koji je bio pun nekih mreža koje su bile zakačene na sve strane. Malo drveće i žbunje su bili razbacani po zemlji. Dok sam posmatrala najdivniji sijamski mačak mi je zapao za oko. Imao je predivnu figuru, dugačku i vitku, široka ramena i predivni crni rep. Dok je polako hodao po zemlji pevao je najnoviju ljubavnu pesmu. Slušala sam očarana, ali u tom trenutku sam bila suviše stidljiva da bih mu odgovorila pesmom. Moje srce je poskočilo i ja sam počela čudno da se osećam. Omakao mi se dubok uzdah dok mi je mačak nestajao iz vidokruga. Neko vreme sam sedela na najvišem delu grane, potpuno zapanjena. Moj rep se brzo uvijao, a moje noge su se tresle od toliko osećanja da sam se plašila da ću pasti ako ustanem. Kakav mačak! Kakva figura. Mogla sam bez problema da zamisliti kako graciozno hoda kroz hram u dalekom Sijamu dok ga veštenci obučeni u žuto pozdravljaju. Da li mi se učinilo? Osetila sam da je pogledao u mom pravcu, znao je sve o meni. Zavrtelo mi se u glavi dok sam maštala o budućnosti sa njim. Polako, drhteći, spustila sam se niz granu i legla u kutiju za spavanje da malo porazmislim. Te noći sam nemirno spavala Sledećeg dana, čovek je rekao da imam groznicu zbog lošeg puta izduvnih gasova. Ali ja sam znala da je imam groznicu zbog njegovog zgodnog tela i dugog repa koji su me progonili u snovima. Čovek je rekao da sam u jako lošem stanju i da moram da odmaram. Četiri dana sam zivela u tom kavezu, odmarala se i jela. Sledećeg jutra su me odveli do male kućice koja se nalazila u onoj velikoj prostoriji sa mrežama. Dok sam se smeštala, pogledala sam oko sebe i videla žičani zid između moje pregrade i pregrade zgodnog mačka. Njegova soba je bila uredna i dobro održavana, njegov dušek je bio čist i u njegovoj čini za vodu nije bilo prašine. Nije bio tu, pretpostavljam da je bio u dvorištu i bavio se biljakama. Zastvorila sam oči i zadremala. Probudio me je prodoran glas, pogledala sam uplašeno prema mrežanom zidu. „Opa,“ rekao je mačak, „drago mi je da te upoznam!“ Njegovo veliko crno lice se približilo bliže, njegove žive plave oči su mi prenosile poruke njegovog uma. „Mi ćemo se venčati ovog popodneva,“ rekao je, „Meni se to sviđa.“

T. Lobsang Rampa

A tebi?“ Pocrvenela sam i nabila glavu u krevet. „Oh, ne brini,“ uskli- knuo je, „mi radimo plemenit posao. Nema nas dovoljno Francu- skoj. Svideće ti se, obećavam.“ Nasmejao se dok se smeštao da se odmori posle jutarnje šetnje. U podne, čovek je došao i našmejao se jer nas je zatekao kako sedimo priljubljeni uz mrežu i pevamo u du- etu. Mačak je ustao i zarezao: „Skloni ova ***** vrata!“ Izgovorio je neke reči od kojih sam se opet zacrvenela. Čovek je otvorio vrata, okrenuo se i otišao. Oh taj mačak, njegov zagrljaj, reči koje mi je go- vorio. Posle smo ležali jedno pored drugog i na pamet mi pade za- strašujuća misao: „Ja nisam bila prva!“ Ustala sam i otišla u svoju sobu. Čovek je došao i zatvorio mrežasta vrata između nas. Uveče se vratio i odneo me nazad u veliki kavez. Spavala sam mirno. Ujutru je došla žena i odnela me u onu sobu u koju su me doneli kad sam tek stigla. Stavila me je na sto i čvrsto me držala dok me je čovek pažljivo pregledao. „Moraću da porazgovaram sa vlasnikom ove mačke. Ova mala jadicica je jako loše tretirana. Vidi,“ rekao je, pokazujući na moja rebra, tamo gde sam zadobila udarac, „nešto jako strasno joj se desilo, a ona je suviše skupocena životinja da bi bila zapostavljena. Hajmo na tu stranu sutra, da porazgovaramo sa vlasnicima,“ reče žena koja je bila jako zainteresovana za mene. „Da, mi ćemo je vrati- ti i taman možemo da uzmemo i svoj honorar. Nazvaću vlasnicu i reći ću joj da ćemo sutra vratiti mačku.“ Uzeo je telefon i razgovarao sa Gospodom Diplomatom. Njena jednina briga, činilo se, bila je što će dostava mačke da je košta par franaka više nego što je planirala. Kada je bila uverena da neće, pristala je da plati račun čim me vrata.

I tako je odlučeno, ostaću do sutra popodne, a onda će me vratiti Gosposi Diplomati. „Đorđe, vrati je u kavez za majmune.“ rekao je čovek. „Ostaje do sutra.“ Đorđe, stariji povijeni muškarac koga rani- je nisam videla je došao do mene i podigao me iznenađujuće nežno. Stavio me je na svoje rame i otišao. Prošli smo kroz Veliku sobu, ali nismo zastali kako bih porazgovarala sa ostalima. Zatim u drugu sobu, ušao je u kavez za majmune i zatvorio vrata. Par trenutaka je držao parče kanapa ispred mene. „Jadna mala životinjo,“ promrljao je, „jasno je da se u tvom kratkom životu niko nije igrao sa tobom.“ Ponovo sama, došla sam do grane i pogledala u prostoriju sa mreža- ma. Nikakva osećanja više nisu divljala u meni. Znala sam da mačak ima mnogo kraljica i da sam ja samo još jedna u nizu. Ljudi koji zna- ju nešto o mačkama, nazivaju mačore

ŽIVETI SA LAMOM

Kraljevi, a mačke Kraljice. I to nema nikakve veze sa pedigreeom, to je samo naziv. Usamljena grana se klatila savijajući se pod njegovom težinom. Gledala sam mačka kako skače sa drveta i dočekuje se na zemlju. Popeo se uz deblo i opet skočio, ponovio je to još nekoliko puta. Gledala sam fascinirana, a onda mi je sinulo da to mora biti njegova jutarnja gimnastilka. Na- ravno, šta bi drugo radio. Legla sam na svoju granu i oštrila svoje kandže dok nisu postale sjajne kao perle oko vrata Gospođe Doplo- mate. Onda mi je postalo dosadno, pa sa zaspala na umirujućoj to- ploti popodnevnog sunca. Posle nekog vremena sunce više nije bilo iznad mene, a probudio me je nežan majčinski glas. Začkiljila sam ka prozoru i videla staru crnu mačku koja je doživela mnogo leta. Bila je podebela i dok je sedela na prozoru i umivala se pomislila kako bi bilo lepo da porazgovaram sa nekim. „Ah!“ rekla je, „budna si. Na- dam se da uživaš u svom boravku ovde. Mi se jako ponosimo time što pružamo najbolju uslugu u celoj Francuskoj. Da li dobro jedeš?“ „Da, hvala,“ odgovorila sam, „jako dobro se brinu o meni. Da li si ti Gospođa Vlasnica?“ „Ne,“ odgovorila je, „mada mnogi misle da je- sam. Ja imam odgovoran zadatak da naučim nove, mlade mačke njihovim dužnostima. Dajem im testove pre nego što one budu puštene u promet. To je jako važan i naporan posao.“ Par trenutaka smo se- dele u tišini, svaka u svojim mislima. „Kako se zoveš?“ pitala sam. „Puterka,“ odgovorila je, „kada sam bila mnogo mlađa, moje krzno se sijalo kao puter. Ja imam i mnogo drugih dužnosti, pored onoga što sam ti rekla, znaš.“ dodala je. „Ja čuvam hranu od miševa.“ Neko

T. Lobsang Rampa

vreme je kontemplirala nad sopsvenim dužnostima, a onda reče: „ Da li si probala naše sirovo konjsko meso? OH, ti MORAŠ da ga probaš pre nego što odeš! Jako je ukusno, najbolje konjsko meso koje se može kupiti u Francuskoj. Mislim da će ga služiti za večeru, videla sam Đorđa kako ga seče ranije danas.“ Napavila je pauzu, a onda reče zadovoljnim glasom: „Da! Sigurna sam da imamo konjsko meso za večeru!“ Sedele smo i razmisljale, o onda Madam Puterka reče: „Do- bro, ja sad moram da idem. Pobrинуću se da dobiješ najbolju brigu. Mislim da mogu da namirišem Đorđa kako se približava sa večerom.“ Skočila je sa prozora. U velikoj sobi iza mene mogla sam da čujem povike: „Konjsko meso!“ „Nahrani prvo mene!“ „Brzo, Đorđe!“ Ali, Đorđe nije obraćao pažnju na njih, prošao je kroz Veliku sobu i došao do mene. Prvo je poslužio MENE! „Ti prva, mala mačko,“ rekao je, „ostali mogu da sačekaju. Ti si najtiša od svih, tako da ćeš ti dobiti prva.“ Zapredela sam da bih mu pokazala da jako cenim ovu čast. Stavio je veliku količinu mesa iza mene. Miris je bio pre- lep. Otrljala sam se o njegove noge i zapredela najglasnije što sam mogla. „Ti jedna baš mala mačka,“ rekao je, „evo, iseći ću ga za tebe.“ Veoma uljudno je isekao sve na male komadiće i uz „prijatno, mačko“ izašao da se pobrine o ostalima. Meso je bilo fenomenalno, slatko za jezik i mekano za zube. Kada sam završila sa jelom, zavalila sam se i umila se. Čula sam zvuk grebanja, pogledala gore i videla sjajne oči kako sa crnog lica trepću ka meni. „Odlično, zar ne,“ reče Madam Puterka, „Šta sam ti rekla? Mi služimo najbolje konjsko meso koje se može naći u Francuskoj! Ali, ipak sačekaj. Imamo ribu za doručak! Divna stvar, upravo sam je probala. Oh, dobro, sada ti želim laku noć!“ Okrenula se i nestala. Riba? Nisam mogla sada da razmišljam o hrani, prešla sam se. Ovo je bila takva promena u odnosu na hranu koju sam jela kod kuće gde su mi davali ostate onoga što su ljudi jeli, pomešane sa nekim glupim sosovima koji su mi često pržili jezik. Ovde su čak i pacovi živeli u pravom francuskom stilu. Svetlo je polako nestajalo, dok je sunce zalazilo na zapadnom nebu. Ptice su odlepršale kući, stari gavranovi su zvali svoje drugove i razgovarali o događajima koji su se zbili tog dana. Kako se sumrak produbljivao slepi miševi su počeli da lete okolo, mogla sa čuti klepet njihovih krila dok su jurili noćne bube. Narandžasti mesec je stidljivo provirio iznad visokih topola, kao da okleva da ne bi prekinuo tamu noći.

Uz uzdah zadovoljstva, lenjo sam se popela u svoju kutiju i zaspala.

ŽIVETI SA LAMOM

Sanjala sam i sve moje žudnje su se pojavile u snovima. Sanjala sam da me neko želi zbog mene, a ne zbog mog izgleda. Moje srce je bilo puno ljubavi, ljubavi koju sam morala da potisnem jer kod kuće niko ništa nije znao o željama i žudnjama jedne male mačke. Sada, kao starija mačka, ja sam okružena sa ljubavlju i ja dajem sve svoje za uzvrat. Mi imamo i teške dane, naravno, ali za mene, OVO je život. Ja sam jedno sa mojom Porodicom i voljena sam kao prava osoba. Noć je prošla. Bila sam nemirna i neraspoločena, pitajući se kako će izgledati povratak kući. Da li će opet biti teško? Da li ću ikada ponovo imati krevet od sena, umesto starih iscepanih novina? Svanulo je. Pas je očajnički lajao u Velikoj sobi: „Želim napolje, želim napolje!“ ponavljao je, „Želim napolje!“ U blizini, ptica je gunđala na svog partera jer je zakasnio sa doručkom. Postepeno, uobičajeni zvuci dana su se pojačavali. Zvono na crkvi je zazvonilo svojim dubokim glasom i pozvalo ljude da dođu na službu. „Posle mise idem u grad da kupim novu bluzu. Hoćeš li me povesti?“ pitao je ženski glas. Udaljili su se pre nego što sam mogla da čujem šta je čovek odgovorio. Lupanje činja me je podsetilo da se bliži vreme doručka. Iz svog mrežastog obora zgodni mačak je zapevao glasno u pozdrav novom danu. Žena je došla sa mojim doručkom. „Zdravo mačko,“ rekla je, „najedi se jer danas ideš kući.“ Zapredela sam i otrljala se o nju da bih joj pokazala da sam je razumela. Nosila je nov donji veš i bila je jako dobro raspoločena. Često se nasmejem sama za sebe kada pomislim na to kako mi mačke vidimo ljude. Često možeš pogoditi raspoločenje osobe po njenom donjem vešu. Mi vas vidimo iz drugog ugla, znate. Riba je bila jako dobra, ali bila je prekrivena sa nečim čudnim što sam morala da sastružem. „Dobro, zar ne?“ reče glas sa prozora. „Dobro jutro, Madam Puterka,“ odgovorila sam joj, „da jako je dobro, ali šta je ovo preko ribe?“ Madam Puterka se nasmejala. „Oh!“ uzviknu, „ti mora da si devojka sa sela. Ovde, mi uvek, ali UVEK imamo i žitarice za doručak, da bismo dobili potrebne vitamine.“ „Ali zašto ja ovo nisam videla ranije?“ bila sam uporna. „Zato što si bila pod tretmanom i dobijala si ih u tečnom stanju. Moram da idem sada,“ uzdahnula je, „tako mnogo posla, a tako malo vremena. Pokušaću da te vidim pre nego što odeš.“ Pre nego što sam stigla da odgovorim, ona je skočila sa prozora i mogla sam da čujem kako šuška kroz žbunje. Čuo se zbunjajući žamor iz Velike sobe. „Da,“ rekao je američki pas. „uhvatio sam ga, ne želim da bilo ko njuška oko MOJE bandere!“ Tong Fa, sijamska mačka koja je

T. Lobsang Kampa

stigla pred- hodnog dana pričala je Čavi: „Reci mi, madam, zar nam nije dozvo- ljeno da istražimo prostor?" Sklupčala sam se i zaspala, glava me je zbolela od sve ove priče. „Hoćemo je staviti u korpu?" Naglo sam se probudila. Čovek i žena su ušli u moju sobu na druga vrata. „Kor- pu?" rekla je žena, „ne, to nije potrebno. Držaću je u krilu." Prišli su i nastavili da pričaju. „Tong Fa," reče žena, „baš šteta što moramo da je uspavamo. Zar ne možemo ništa drugo da uradimo povodom toga?" Čovek je nezadovoljno smrknuo i protrljao se po bradi. „Šta možemo da uradimo? Mačka je stara i skoro slepa. Vlasnik nema vremena za njega. Šta mi možemo tu da uradimo?" Zatim je nastupi- la duga tišina. „Ne sviđa mi se to, to je ubistvo!" reče žena. Čovek je ostao tih. Smanjila sam se koliko je god moguće u čošku kaveza. Sta- ra i slepa. Zar je to osnova za smrtnu kaznu. Bez obzira na godine posvećenosti i ljubavi ubij stare ukoliko nisu sposobni da se brinu o sebi. Čovek i žena su otišli u Veliku sobu i nežno uzeli Tong Fa iz njenog kaveza. Jutro se vuklo. Obuzimale su me tmurne misli. Šta će se meni desiti kada budem stara? Jabukovo drvo mi je reklo da ću biti srećna. Ali kada je neko mlad i neiskousan, čekanje izgleda kao da se nikada neće završiti. Đorđe je ušao. „Evo malo konjskog mesa, mala mačko. Pojedi sve, jer sukoro ideš kući." Zapredela sam i otrljala se o njega, a on je stao i pomazio me po glavi. Tek što sam završila sa je- lom i toaletom, žena je došla po mene. „Idemo, Fifi," uzviknula je, „idemo kući kod Gospođe Diplomate, stare veštice." Podigla me je i iznela na zadnja vrata. Madam Puterka je čekala. „Zbogom, Fif," vi- kala je, „dodi nekad da nas posetiš." „Zbogom, Madam Puterka!" od- govorila sam. „Mnogo Vam hvala na ^gostoprimstvu."

TREĆE POGLAVLJE

Čovek je čekao pored velikih stvarih kola. Žena je ušla i zatvorila prozore, onda je i čovek ušao i pokrenuo motor. Krenuli smo putem koji je vodio ka mom domu. Auto je brujao niz autoput. Velike to- pole su ponosno stajale pored puta, sa čestim prorezima u njihovim redovima. Ti prorezi su stajali kao svedočanstvo o besu Velikog rata, rata o kom sam znala onoliko koliko sam čula od ljudi. ubrzali smo, ali sve je i dalje izgledalo kao da se nikada neće završiti. Pitala sam se kao je uopšte ove mašine rade i kako mogu da idu tako brzo i tako dugo. To je bila samo glupa misao, moju pažnja je skoro potpuno bila poslevećena krajoliku. Sedela sam u ženinom krilu, prva dva ki- lometra. Onda me je radoznalost nadjačala, nespretno sam odšetala u zadnji deo auta i sela na neku policu koja je bila u istom nivou sa prozorom. Na polici je stajao Michelin vodič, neke mape i još neke stvari. Mogla sma da vidim put iza nas. Žena se približila čoveku i oni su mrmljali neke slatke reči jedno drugom. Pitala sam se dal će i ona sada imati mačiče. Sunce je bilo oko sat vremena preko sredine neba, kada čovek reče: „Trebalob i uskoro da stignemo.“ „Da,^M od- govorila je žena, „verujem da je to ona velika kuća oko 3 kilometra posle crkve. Lako ćemo je naći.“^a Vozili smo malo sporije sada, uspo- ravajući sve do raskrsnice gde smo skrenuli na Prilaz i našli zatvo- rene kapije. Čovek je blago svirnuo, a drugi čovek je izašao i prišao kolima. Kada me je prepoznao otvorio je kapije. Jako me obradovalo to što sam ja ta zbog koje su otvorili kapije, bez ikakvog objašnjenja. Ušli smo, čuvar kapije mi se duboko naklonio dok smo prolazili. moj život je bio veoma ograničen, odlučila sam. Uopšte nisam znala da ovde postoje čuvar kapije i njegova kućica. Godpođa Diplomata je bila sa druge strane travnjaka, razgovarala je sa jednim od Pjerovih pomoćnika. Okrenula se kada smo prilazili i polako se došetala do nas. Čovek je izašao iz kola i ljubazno joj se naklonio. „Doneli smo Vam vašu malu mačku, gospođo,“ rekao je, „ i ovde je kopija mač- kovog pedigrea.“ Gospođa Diplomata je razrogačila oči kada me je videla da sedim u kolima. „Zar je niste doneli u kutiji?“ pitala je. „Ne gospođo,^M odgovorio je čovek, „ ona je jedna dobra mala mačka, bila je jako tiha i mirna sve

T. Lobsang Rampa

vreme dok je bila kod nas. Mi mislimo da je ona jako lepo vaspitana mačka.^M Osetila sam kako crvenim od tolike hvale i morala sam da zapredem u potpunom slaganju. Gospođa Diplomata se okrenula pomoćniku baštovana i rekla: „Trči u kuću i reci Madam Albertin da hoću da dođe odmah!^M Namirisala sam mačora kod čuvarke kućice. Gledao me je. „Znam gde si bila,^M reče, „mi radni mačori nismo dovoljno dobri za tebe. Ti moraš da imaš fensi dečake.^M „Oh, Bože,^M reče žena iz kola, „tamo je mačor. Fifi ne sme da bude u blizini mačora.^M Gospođa Diplomata je zavrтела i bacila štap koji je našla na zemlji. Promašila je mačora za pola metra. „Haha,^M smeja se dok je bežao, „ti ne bi pogodila crkveni toranj velikom metlom, ni kada bi stajala 2 metra od njega, matora kravo!^M ponovo sam porumenela. Njegov rečnik je bio grozan. Osetila sam duboko olakšanje kad sam videla Madam Albertin kako se punom brzinom gega ka nama dok joj lice zrači dobrodošlicom. Povicila sam na nju i skočila pravo u njene ruke, govoreći joj koliko je volim i koliko mi je nedostala. Prerpičala sam joj sve što mi se desilo. Neko vreme smo bile potpuno nesvesne postojanje ostalih, a onda nas je piskutavi glas Gospođe Diplomate vratio u realnost. „Albertin,^M vikala je, „da li si svesna da ti se obraćam. Obrati pažnju odmah.^M „Gospođo,^M rekao je čovek koji me je dovezao, „ova mačka je bila zapostavljena. Ona nije dobijala dovoljno hrane. Ostaci nisu dovoljno dobri za sijamsku mačku sa pedigreeom i one treba da imaju topao, udoban krevet. Ova mačka je vredna! Mogla bi da bude izlozbenja mačka kada bi se neko brinuo o njoj.^M Gospođa Diplomata ga je fiksirala mrzovoljnim pogledom. „To je samo životinja, moj čoveče. Ja ću ti platiti koliko sam ti dužna, ali ne pokušavaj da me učiš o mojoj mački!^M „Ali gospođo, ja pokušavam da Vam sačuvam vrednu svojinu,^M rekao je čovek. Ona ga ućutkala dok je čitala račun i gunjđala na neke stavke koje su se na njemu nalazile. Uzela je svoju tašnu, izvadila čekovnu knjižicu, napisala nešto na parčetu papira i dala mu. Veoma nepristojno se okrenula i otišla. „Mi moramo da živimo sa ovim svaki dan,^M prošaputala je Madam Albertin ženi. Klimnuli su glavom u saosećanju, seli u kola i odvezli se.

Nije me bilo skoro nedelju dana. Mola da se mnogo dogodilo u mom odsustvu. Ostatak dana sam provela šetkajući se po imanju i čitajući vesti. Neko vreme sam se odmarala, ušuškana i sigurna na grani mog starog prijatelja Jabukovog drveta. Za večeru sam dobila uobičajene

ŽIVETI SA LAMOM

ostatke. Kvalitetne, ali ostatke. Razmišljala sam kako bi bilo savršeno kada bi kupili nešto samo za mene, umesto da uvek je- dem samo ostatke. Sa sumrakom Gaston je izašao da me traži. Kada me je našao, podigao me je sa zemlje i požurio ka brvnari. Otvorio je vrata, bacio me u mrak, zalupio vrata za sobom i nestao. S obzorom da sam i sama Francuskinja, veoma mi je teško i veoma me boli da priznam da su francuski Ljudi veoma loši prema životinjama. Dan se stapao sa danom i oni su se pretvorili u nedelje. Postepeno sam dobijala majčinsku figuru i moji pokreti su postajali sve sporiji. Jed- ne noći kada sma bila skoro pred porođaj, Pjer me je grubo bacio u brvnaru. Kako sam pala na beton osetila sam grozan bol, kao da me nešto cepa na pola. Bolno, u tami te hladne brvnare, mojih pet beba je rođeno. Kada sam se malo oporavila, nakupila sam papira, napra- vila toplo gnezdo za njih i odnela ih jedno po jedno u njega. Sledećeg dana niko nije došao da me vidi. Dan se vukao ali ja sam bila jako zauzeta brigom o mojim bebama. Noć me je zatekla skoro onesve- šćenu od gladi, bila sam potpuno iscrpljena jer nije bilo ni hrane ni vode u toj kući. Sledeći dan nije doneo ni malo olakšanja, niko nije došao. Sati su se vukli. Moja žeđ je bila skoro nepodnošljiva i pitala sam se zašto moram ovoliko da patim. Kada je pala noć sove su se probudile i hučale o miševima koje su uhvatile. Ja i moji mačići smo ležali zajedno i ja sam se pitala da li ću preživeti do sledećeg dana.

Dan je već podmakao kada sam čula korake. Vrata su se otvo- rila, tamo je stajala Madam Albertin, bila je bleđa i bolesna. Ustala je iz kreveta samo zato što je imala vizije mene u nevolji. Donela mi je hranu i vodu. Jedna od mojih beba je umrla u toku noći. Madam Albertin je zanemela od besa kada je to shvatila. Njen bes je bio to- liko jak, zbog načina na koji su se ponašali prema meni, da je otišla u kuću i dovela Gospođu Diplomatu i LeDuka. Gospođa Diplomata je bila tužna jer je izgubila jedno maće. Tačnije, jer je izgubila novac koji je to maće trebalo da joj donese. LeDuk je uspeo da odglumi po- stidenost i rekao: „Možda možemo da uradimo nešto povodom toga, neko bi trebalo da porazgovara sa Pjerom“. Postepeno moja deca su

T. Lobsang Kampa

jačala. Postepeno su otvarala oči. Ljudi su dolazili da ih vide, novac je prolazio kroz ruke i pre nego što su prestali da sisaju odneli su ih od mene. Neutešno sam tumarala po imanju. Moje mjaukanje je uznemiravalo Gospođu Diplomatu i ona je naredila da me zatvore dok se ne utišam.

Do sada sam se već navikla na paradiranje pred ljudima i nisam se više bunila kad su me odvajali od mojih poslova u bašti da bi me pokazali novim gostima. Ali jedan dan je bio drugačiji. Odneli su me u malu sobu u kojoj je Gospođa Diplomata sedela za pisaćim stolom. Jedan čudan čovek je stajao preko puta nje. „Ah!“ uzviknuo je kada su me doneli u sobu, „znači to je ta mačka.“ Pregledao me je u tišini i namrštio se. „Ona je malo zapuštena,“ primetio je, „ona neće dobro podneti anesteziju koju bih joj dao da bi mogla da putuje avionom kao prtljag.“ Gospođa Diplomata ljutito povika na njega: „Nisam Vas pitala za mišljenje. Ako nećete da uradite to što tražim od Vas, ima ko hoće!“ „Bože me sačuvaj!“ povikala je besno, „koliko drame oko najobičnije mačke.“ Gospodin Veterinar je bespomoćno slegnuo ramenima. „U redu, madam,“ odgovorio je, „uradiću šta tražite, ja ipak moram da zaradim za život. Nazovite me sat vremena pre nego što treba da se ukrcate na avion.“ Ustao je, uzeo svoju torbu i otišao iz sobe. Gospođa Diplomata je otvorila prozore i isterala me u baštu.

U vazduhu se moglo osetiti potisnuto uzbuđenje. Sluge su čistile velike sanduke i crtale novi čin LeDuka na njima. Pozvali su stolara da napravi drvenu kutiju za putovanje u koju bi mogla da stane mačka. Madam Albertin je lepršala okolo, izgledala je kao da se nada da će Gospođa Diplomata da padne mrtva.

Oko nedelju dana dana kasnije, Gaston je došao po mene u brv- naru i odveo me u garažu bez doručka. Rekla sam mu da sam gladna, ali, po običaju, on me nije razumeo. Sobarica Gospeđe Diplomate, Ivet, je čekala u Citroenu. Gaston me je stavio u pletenu korpu sa poklopcem, a korpu na zadnje sedište. Odvezli smo se jako brzo. „Ne razumem zašto hoće da drogiraju mačku,“ rekla je Ivet, „koliko ja znam mačka može biti uneta u Ameriku bez ikakvih poteškoća.“ „Ah!“ odgovori Gaston, „ta žena je luda. Odavno sam odustao od pokušaja da razumem šta pokreće njene točkiće.“ Oboje su začutili, Gaston je bio potpuno skoncentrisan na vožnju. Put je bio grozan, moja mala težina nije bila dovoljna da pristisne federe iz sedišta i oni su me sve više povređivali kako su udarali

ŽIVETI SA LAMOM

u korpu. Raširila sam sve četiri noge i zarila kandže u korpu kako bih se odvojila od dna i federa koji su neprestano udarali. Borila sam se da ostanem pri sve- sti. Izgubila sam pojam o vremenu. U nekom momentu smo se na- glo zaustavili. Gaston je zgrabio korpu i požurio uz neke stepenice, pa u kuću. Korpu su bacili na sto i sklonili poklopac. Neke ruke su me podigle i stavile na sto. Odmah sam pala, moje noge više nisu mogle da izdrže, suviše dugo su bile napete. Gospodin Veterinar me je pogledao sa užasem i saosećanjem. „Mogli ste ubiti ovu mačku,“ povikao je besno na Gastona, „ ne mogu sada da joj nam injekciju!“ Gastonovo lice se zapalilo od besa. „Drogirajte ***** mačku!“ po- vikao je, „Avion poleće danas. Plaćeni ste, zar ne?“ Gospodin Vete- rinar je uzeo telefon. „Nema potrebe da telefonirate,“ rekao je Ga- ston, „porodica je već na aerodromu, a meni se žuri!“ Veterinar je uzdahnuo, uzeo veliki špric i okrenuo se ka meni. Osetila sam oštar i bolan ubod, duboko u moje mišiće. Sve je postalo krvavo crveno, a onda crno. Dok sam padala u nesvest, čula sam glas kako kaže: „E, tako. Sada će biti mirna...“ Zatim sam pala u nesvest.

Čula se zaglušujuća rika, bilo mi je hladno, bila sam očajna i jedva sam disala. Ni tračak svetlosti oko mene. Nikada ranije nisam videla ovakvu tamu. Za trenutak sam se uplašila da sam oslepela. Glava mi se cepala od bola. Nikada ranije nisam bila toliko bolesna, toliko zapostavljena i toliko očajna. Sat za satom ta grozna rika se nastav- ljala, mislila sam da će mi mozak eksplodirati. Neki čudan pritisak se pojavljivalo u mojim ušima i kao da je nešto u mojoj glavi klikalo i pucalo. Buka se menjala, postajala je sve glasnija, a onda neskladno lupanje od kog sam grubo odtela ka vrhu moje kutije. Još jedan uda- rac, zatim još jedan, a rika se nastavila. Zatim neko mumljanje, kao zvuk točkova jako brzih kola po autoputu. Čudna škripa i mrmljanje i onda je buka zamrla. Posle par trenutaka počela je nova buka- škri- panje metala, glasovi u daljini, tupkanje direktno iznad mene. Velika metalna vrata su se otvorila pored mene i neki čudan čovek je ušao u deo gde sam ja bila. Teške ruke su grabile kutije i bacale ih na traku koja se pomerala i nosila ih izvan mog vidokruga. Onda je došao red na mene. Poletela sam kroz vazduh i sletela uz udarac koji je lomio kosti. Još jedan udarac i moje putovanje se prekinulo. Ležala sam na leđima i videla da je napolju zora kroz par rupa za vazduh. „O Bože!

Ovde je mačka!“ rekao je neki čudni glas. „Ok, Bad, to nije tvoja bri- ga,“

T. Lobsang Rampa

odgovorio je drugi glas. Zgrabili su moju kutiju i bacili je u neku vrstu vozila. Napunili su vozilo ostalim sanduicima i motor se pokrenuo uz buku. Izgubila sam svest od bola i šoka. Otvorila sam oči i shvatila da gledam u električnu sijalicu, kroz neke žice. Slabašno sam se podigla na noge i dosegala do činije sa vodom koja je bila u blizini. Voda je bila suviše prljava da bi se pila, ali sam je ipak popila i osetila se malo bolje. „Opa, Madam!“, rekao je šišteći glas, „dakle budna si.“ Pogledala sam oko sebe i videla malog, crnog čoveka koji je otvarao konzervu sa hranom. „Da, gospođice,“ rekao je, „i ti i ja imamo crno lice. Znači moram dobro da se staram o tebi, ne?“ Gurnuo je hranu ka meni, a ja sam uspela slabašno da zapredem da bih mu pokazala da cenim njegovu dobrotu. Pomazio me je po glavi. „Baš si lepa“ promrmljao je za sebe. Bilo je divno ponovo jesti. Nisam mogla sve da pojedem, osećala sam se jako loše, ali ipak sam se potrudila da se crni čovek ne bi uvredio. Popila sam još malo vode, a onda me je stigao umor. U čošku je bio neki tepih, sklupčala sam se na njemu i zaspala. U nekom momentu sam shvatila da sam u hotelu. Osoblje se smenjivalo da me pogleda. „0, nije li slatka!“ rekla je devojčica. „Vau, pogledaj te oči, tako su divne!“ govorili su. Još jedan od posetilaca mi je ukazao toplu dobrodošlicu- francuski kuvar. Jedan od mojih obožavalaca ga je pozvao telefonom: „Hej, Fransoa, siđi dole. Imamo francusku sijamsku mačku!“ Par minuta kasnije debeli čovek se dogegao hodnikom. „You av ze chat fran^aaise no?“ rekao je čoveku koji se stajao pored mene. Predela sam sve glasnije i glasnije. Videvši nje- ga osetila sam vezu sa Francuskom. Došao je do mene i kradkovidno me pogledao, a onda je počeo da priča na tečnom Fransukom. Pre- dela sam i mjaukala na njega, razumela sam ga savršeno. „Oh!“ reče neko, „ko bi rekao, Fransoa i mačka su odmah kliknuli.“ Crni čovek je otvorio vrata mog kaveza i ja sam skočila pravo kuvaru u ruke. On me je poljubio, a ja sam mu uzvratila mojim najboljim poljupcem. Kada me je ponovo stavio u kavez oči su mu zasuzile. „Gospođice,“ rekao je, „ti si definitivno već postala hit! Pretpostavljam da ti je sada već poprilično dobro.“ Svideo mi se taj čovek koji se brinuo o meni. I ja sam se svidela njemu, oboje smo imali crno lice.

Ali, po običaju, lepe stvari su kratko trajale. Par dana kasnije smo se preselili u drugi grad. Držali su me u podrumu skoro sve vreme. Nekoliko narednih godina mog života, dani su bili isti. Meseci su bili isti. Koristili su me za proizvodnju mačića koji su, po pravilu, uzimani od

ŽIVETI SA LAMOM

mene pre nego što sam prestala da ih dojam. Na kraju, LeDuk je bio pozvan da se vrati u Francusku. Ponovo su medrogirali i nisam bila svesna ničega dok se nisam probudila, bolesna i u jako lošem stanju, na francuskom aerodromu. Dobrodošlica kojoj sam se toliko radovala je ispala jako tužan slučaj. Madam Albertin više nije bila tu, umrla je nekoliko meseci pre mog povratka. Jabukovo drvo su isekli, kuća je bila renovirana. Nekoliko meseci sam neutešno lutala po imanju, radala nove bebe i gledala kako ih odnose od mene pre nego što sam bila spremna da se odvojim od njih. Moje zdravlje je počelo da se pogoršava i sve više mačića je bilo rođeno mrtvo. Moj vid je postao slab, naučila sam da osetim kuda treba da idem. Trudila sam se da to niko ne primeti, nisam mogla da zaboravim da je Tong Fa bila uspavana jer je bila stara i slepa.

Oko dve godine posle povratka iz Amerike, Gospođa Diplomata je odlučila da se preseli u Irsku. Imala je tu fiks ideju da sam joj ja donela sreću, iako se ništa bolje nije ophodila prema meni zbog toga i ja sam takođe morala da idem u Irsku. Opet su me drogirali i opet je moj život stao na neko vreme. Mnogo kasnije probudila sam se u kutiji koja je bila obložena lanenim platnom, u neko čudnom objektu. Konstantno se čuo zvuk aviona na nebu. Miris zapaljenog treseta mi je golicao nozdrve i od toga sam kijala. „Budna je!“ čuo se dubok irski glas. Šta se desilo, gde sam? Uхватила me je panika, ali sam bila suviše slaba da bih se pomerila. Tek kasnije, kada mi je jedna aerodromska mačka prenela razgovor ljudi sam shvatila šta se desilo. Avion je sleteo na irski aerodrom, ljudi su izbacivali prtljag. „Hej, Pedi, ovde je stara mrtva mačka!“ rekao je jedan čovek. Pedi, glavni čovek, došao je dapogleda. „Pozovite inspektora!“ rekao je. Čovek je pričao u svoj voki-toki i uskoro se pojavio inspektor. Moja kutija je otvorena i polako su me izvadili napolje. „Zovite vlasnike,“ rekao je inspektor. Dok su čekali da me pregledaju, Gospođa Diplomata je besno došla do mene i grupe ljudi koja je stajala oko mene. Počela je da crveni i da se dere kako je ona jako bitna osoba, međutim inspektor ju je prekinuo. „Mačka je mrtva,“ rekao je, „mrtva je od zlostavljanja. Znači, ubijena je. Ona je trudna, a vi ste je drogirali da biste izbegli karan- tin. Ovo je ozbiljan prekršaj!“ Gospođa Diplomata je počela da jeca

objašnjavajući koliko bi sve ovo loše uticalo na karijeru njenog muža. Inspektor je razmislio na trenutak, a onda rekao: „Ova životinja je

T. Lobsang Rampa

mrtva. Potpišite ovaj dokument kojim je se odričete kako bismo mi mogli da se rešimo tela na odgovarajući način i ništa više nećemo reći povodom ovoga. Ali, savetujem Vas da više nikada ne uradite ovako nešto!^M Gospođa Diplomata je potpisala papir i otišla. „U redu, Brajan,^u rekao je inspektor, „reši se tela.“^w Otišao je, a jedan od ljudi me je vratio u kutiju i odneo. Čula sam zvuk kopanja zemlje, a onda udarac metala o beton. Kao da je neko lopatom udario u nešto. Za- tim su me podigli i čula sam povik: „O! Čudo! Ona je živa!^M Zatim sam ponovo pala u nesvest. Čovek je oprezno pogledao oko sebe i kada je bio siguran da ga niko nije video, vratio je zemlju u grob koji je iskopao za mene i odneo me u obližnju kućicu. Ne znam koliko dugo sam bila u nesvesti. U nekom momentu sam se probudila i čula široki irski glas: „Budna je!^M Nežne ruke su me pomazile, neko je pokvasio moje usne vodom. „Šon,^M rekao je irski glas, „ova mačka je slepa. Mašem lampom ispred njenih očiju, ali ona ne reaguje.“ Bila sam preplašena. Mislila sam da će me sada ubiti jer sam stara i slepa. „Slepa?^M pitao je Šon. „Dobro. Ali, u svakom slučaju, ona je divno biće, zar ne? Otići ću do supervizora i uzeću ostatak dana slobodno. Odneću je kod moje majke, ona će se brinuti o njoj. Ne možemo da je zadržimo ovde.^M Čuo se zvuk vrata koja se otvaraju i zatvaraju. Nežne ruke su držale hranu ispred mojih usta. Pregladnela, ja sam jela. Bol u mom telu je bio grozan, mislila sam da ću uskoro umreti. Moj vid je potpuno nestao. Kasnije, kada sam počela da živim sa Lamom, on je potrošio mnogo novca pokušavajući da uradi nešto povodom toga, ali su moji optički nervi bili toliko uništeni od svog drmusanja koje sam doživela. Vrata su se ponovo otvorila i zatvorila. „I?^M pitala je žena. „Rekao sam supervizoru da sam jako uznemiren zato što je jedno od božijih stvorenja tretirano tako. Ah da, Šon, ti si uvek bio slab na takve stvari, uzmi ostatak dana slobodno,“ rekao mi je. I, eto mene. Kako je ona?^M „Ne baš najbolje,^M odgovorila je žena, „pokvasila sam joj usne i pojela je malo ribe. Oporaviće se, iako je preživela grozne stvari.^M Čovek se šetao okolo. „Donesi mi malo hrane, Meri, pa ću je odneti kod majke. Idem napolje da proverim auto.^M Uzdahnula sam. Još putovanja! Bol je postajao tup i razarajući. Čulo je lupanje posuđa i pucketanje vatre. Žena je otišla do vrata

i pozvala: „Čaj, Šon, voda vri!“ Šon je ušao, čula sam ga kako pere ruke pre nego što je seo da jede. „Ovo mora ostati tajna ili ćemo imati problema. Ako uspemo da je oporavimo, njeni mačići će nam doneti

ŽIVETI SA LAMOM

mного novca! Ova stvorenja su jako vredna.“ Njegova žena je sipala još jednu šolju čaja pre nego sto je odgovorila: „Tvoja majka zna sve o mačkama. Ako neko može da je oporavi, to je ona. Idi sada pre nego što ostali dođu na posao“. „Dobro, evo idem“ rekao je Šon, odgrnuo svoju stolicu i ustao. Došao je do mene, osetila sam kako podiže moju kutiju. Žena je stavila neke trake na kutiju i napravila kao ranac od nje da bi Šon mogao neprimetno da me iznese. Šon se okrenuo i izašao iz kuće. Hladni irski vazduh je nežno ulazio u moju kutiju donoseći osvežavajući miris mora. Od toga mi je bilo mnogo bolje. Samo kad bi ovaj grozni bol nestao. Vožnja biciklom je bila potpuno novo iskustvo za mene. Povetarac je ulazio kroz rupe za vazduh i osećala sam blago ljuljanje koje nije bilo neprijatno, podsetilo me je na ležanje na visokim granama drveta koje se ljuljaju na vetru. Interesantan škripavi zvuk me je zbunjivao neko vreme. Prvo sam pomislila da se moja kutija raspada, a onda sam odlučila da sedištu na kom Šon sedi treba podmazivanje. Uskoro smo stigli do uspona. Šonov dah se ubrzao, a pedale su se pokretale sve sporije dok se nisu potpuno zaustavile. „Nije ova kutija tako lagana!“ uzdahnuo je. Stavio je kutiju na sedište. Da, to je škripalo, bila sam u pravu. Vukao se uz brdo, polako gurajući biciklo. Zastao je, otvorio kapiju i ušao. Čula sam kapiju kako se zatvara iza nas. „Šta li me sada čeka?“ pitala sam se. Prijatan miris cveća došao je do mojih nozdrva. Oduševila sam se. „Šta si mi to doneo, sine?“ pitao je stari ženski glas. „Doneo sam ti nju, majko“ odgovorio je Šon ponosno. Naslonio je biciklo na zid, podigao moju kutiju, obrisao cipele o otirač i ušao u kuću. Seo je sa uzdahom olakšanja i ispričao svojoj majci celu priču, onoliko koliko je znao o meni. Otvorio je kutiju i bacio poklopac sa strane. Na momenat je zavladala potpuna tišina. A zatim: „Oh! Ovo je divno stvorenje! Oh, ona je već proživela svoje najbolje dane. Pogledaj je sada. Krzno joj je istrošeno jer je bila zapostavljena. Pogledaj, čak joj se i rebra vide. O, kakva okrutna sramota, da se neko prema jednom biću ponaša ovako!“ Konačno su me izvadili iz kutije i stavili na pod. Jako je obeshrabrujuće za nekoga kada potpuno izgubi svoj vid. Napravila sam prve korake i počela da nalećem na stvari. Šon je

T. Lobsang Rampa

promrmljao: „Majko, da li misliš da bi možda bilo bolje da... znaš?“ „Ne, sine,“ odgovorila je, „ovo su jako inteligentne mačke. Veoma inteligentne mačke, zapravo. Sećaš se da sam ti rekla da sam ih videla u Engleskoj. Neka je, daj joj vremena, snaći će se ona.“ Šon se okrenuo ka svojoj majci. „Majko, odneću kutiju nazad, moram da je vratim supervizoru“ rekao je. Starica je nešto rekla, zatim donela hranu i vodu i, najbitnije, donela kutiju sa peskom. Šon je otišao uz obećanje da će se vratiti za nekoliko dana. Starica je zaključala vrata i bacila još jedno drvo u vatru, mrmljajući sebi nešto u bradu na jeziku za koji sam posle shvatila da je Irski.

Mačkama, naravno, jezik nije preterano bitan zato što mi razumemo i komuniciramo telepatijom. Ljudi misle na svom jeziku i ponekad je zbunjujuće za francusku mačku da odvoji misli slike od misli reči.

Ubzo smo legle da spavamo, ja u kutiji pored vatre, a starica na kauč na drugoj strani sobe. Bila sam potpuno iznurena, ali bol koji nije prestajao mi nije dao da zaspim. Na kraju, umor je nadvladao bol i ja sam zaspala. Moji snovi su bili obojeni užasom. „Gde sam došla?“ pitala sam se u snu. Zašto sam morala da patim ovoliko? Plašila sam se za svoje mačiće koji su tek trebali da dođu na svet. Plašila sam se da će biti rođeni mrtvi. Plašila sam se za njihovu budućnost, ako ipak prežive. Da li sam ja u ovakvom stanju sposobna da se brinem o njima?

Jutro je probudilo staru ženu. Federi kauča su škripali dok je ustajala. Došla je da prođžara vatru. Kleknula je pored mene, pomazila me po glavi i rekla: „Ja sada idem u ckvu, a kad se vratim doručkovaćemo“. Ustala je i izašla iz kuće. Čula sam njene korake kako nestaju niz stazu. Onda sam čula 'klik' kapije i onda tišinu. Okrenula sam se i ponovo zaspala. Do kraja dana moja snaga se malo povratila. Mogla sam da se krećem, ali sporo.

U početku sam naletala skoro na sve, ali uskoro sam naučila da se nameštaj ne pomera toliko često. Vremenom sam naučila da se potpuno snađem u prostoru, bez mnogo modrica. naši brkovi se ponašaju se ponašaju kao radari kako bi mogle da nađemo put u najmračnijim noćima kada nema ni tračka svetlosti. Sada, moji brkovi su morali da rade prekovremeno. Nekoliko dana kasnije, starica je rekla svom sinu preko telefona: „Šon, očisti prostoriju za drva. Držaću je tamo. S obzirom da je ona slepa, a i ja ne vidim baš najbolje, plašim se da ću je šutnuti i povrediti njene mačiće, a oni su mnogo vredni“ Šon je došao,

ŽIVETI SA LAMOM

čula sam komešanje u brvnari dok je on pomerao stvari i ubacivao seno. Ušao je u kuću i rekao: „Sve je spremno, majko. Nagomilao sam stare novine na pod i zatvorio prozor^a. Znači, moj krevet su ponovo bile novine. Irske, ovog puta. „Pa,“ pomislila sam, „Jabukovo drvo je pre mnogo godina reklo da će spas doći u mojim najcrnjim danima. To bi, otpilike, bilo sada.“ Brvnera je bio od pločica koje su bile pre- mazane katranom, vrata su škripala. Pod je bio od utabane zemlje, a po zidu je bila okačena zapanjujuća kolekcija stvari iz kuće, tresetnih ploča i kutija. Iz nekog posebnog razloga, starica je koristila jako ve- liki katanac da osigura vrata. Kad god bi dolazila da me vidi, stalajala bi ispred, mrmljala i beskonačno zveckala ključevima dok ne bi našla onaj pravi. Otvarajući vrata, uletela bi unutra i šetkala se po mračnoj unutrašnjosti. Šon je hteo da popravi prozor kako bi u brvnaru ulazi- lo malo svetla jer ni jedan zrak nije dopirao do ove mračne rupe. Ali starica bi odgovorila: „Staklo jako puno košta, sine. Staklo jako puno košta. Sačekaj dok ne dobijemo mačiće za prodaju.“

Nekoliko nedelja od mog dolaska u Irsku, znala sam da će moji mačići uskoro doći na svet. Ponovo sam se teško kretala, a bol se pojačao. Nisam mogla više ni da se protegnem punom dužinom, niti da se sklupčam u krug. Nešto se desilo u meni i mogla sam da se od- maram samo sedeći, dok sam se grudima naslanjala na neki kamen, da bih oslobodila donji deo tela od težine.

Dani su se vukli, imala sam hrane i vode, ali sam konstantno bila u bolovima. Hrana je bila siromašna, dovoljna da me održi u životu ali ne i da bih ojačala. Tri ili četiri dana kasnije, oko ponoći, presekao me je jak bol. Zavrištala sam u agoniji. Polako, sa velikom teškoćom, moji mačići su došli na svet. Doživela sam da rodim nove mačiće, ali da sam morala da se borim da bih ostala u životu. Bolesna, slepa i uvek gladna snažno sam se držala za veru u te neke bolje dane koji dolaze.

Tri od pet mačića je bilo mrtvo. Četiri sata sam ležala pokušava- jući da dođem do vazduha, moje celo telo je gorelo. „Ovo,“ pomi- slila sam, „je kraj mog života.“ Ali ne, nije bilo tako, nastavila sam da živim.

Starica je ujutru došla u kolibu i izgovorila neke grozne stvari kada je videla da je troje mačića mrtvo. Reči koje je izgovorila su bile toliko grozne, da je odmah potom izgovorila molitvu za pokajanje. Pomislila sam da će me sada, pošto sam imala dva mačeta koja sam morala da hranim, pustiti. da se vratim u kuću gde je bilo toplo i gde je bilo nešto

T. Lobsang Kampa

bolje od novina na čemu bih mogla da ležim. Ali izgleda da me je starica zamrzela jer sam rodila samo dvoje. „Šon,“ rekla je jedne večeri svom sinu, „ova mačka neće preživeti duže od dve nede- lje. Raširi po gradu da imamo dve sijamske mačke na prodaju.“ Dan za danom sam postajala sve slabija. Priželjkivala sam smrt, ali sam se plašila za svoje mačiće.

Jednog dana, kada su skoro prestali da sisaju, neka kola su sta- la ispred kapije. Iz moje brvnare mogla sam sve da čujem. Kapija se otvorila i dvoje ljudi ušlo u dvorište. Pokucali su na vrata, par se- kundi kasnije ona su se otvorila. Ženski glas je rekao: „Čuli smo da imate Sijamske mačiće na prodaju.“ „O, kako da ne, izvolite, uđite“ odgovorila je starica. Neko vreme je bila tišina, a onda se starica po- javila i zgrabila jedno od moje dece. Par minuta kasnije, vratila se besno gunjdajući: „Zašto bi želi da vidi TEBE?!“ Zgrabila me je toliko snažno da sam zavrištala od bola. Unela me je u kuću. Blagi glasovi su izgovorili moje ime i neko me je nežno dodirnuo. Čovek je rekao: „Želimo da uzmemo i majku. Ona neće preživeti bez lekarske po- moći.“ „Oh!“ rekla je starica. „Ovo je veoma zdrava i dobra mačka.“ Pročitala staricine misli. „Da,“ pomislila je, „čitala sam o tebi, možeš mnogo da mi platiš!“ Napravila je frku, govoreći kako me jako voli i kako sam joj jako vredna. Nije želela da me proda. Okrenula sam še ka čoveku i rekla: „Ja umirem. Ignorišite me. Pobrinite se za moju decu.“ Čovek se okrenuo ka starici i rekao: „Rekli ste da imate dva mačeta?“ Priznala je da ima. Čovek odlučno reče: „Uzimamo sve tri mačke ili nijednu!“ Starica je odredila zapanjujuću cenu, ali čovek je samo rekao: „U redu, odnećemo ih odma. Spremite ih.“ Žena je napustila sobu u žurbi da bi sakrila svoje oduševljenje cifrom koju je dobila za nas. Ubrzo, moja dva dečaka su stavljena u specijalnu korpu koju su doneli čovek i žena. Žena je sedela pozadi u kolima, samnom u svom krilu, a korpa je bila napred, na sedištu pored čo- veka. Odvezli smo se, polako i pažljivo. „Rab, Fifi mora odmah kod veterinara,“ rekao je čovek, „ona je veoma bolesna. Nazvaću ga čim dođemo kući, da odemo već danas.“ „Hoćemo li povesti i mačiće?“ pitala je žena. „Da,“ odgovorio je, „tako neće biti usamljeni.“ Vozio je toliko pažljivo da nisam osetila nikakavbol. Reči Jabukovog drveta su mi se vratile: „Spoznaćeš sreću, Fifi/* Da li je ovo bilo TO pitala sam se. Jako dugo smo se kotrljali niz put, onda pažljivo skrenuli i počeli da se penjemo uz brdo. >,E, pa, mačke, stigli smo kod veteri- nara!“ rekao je čovek. Zaustavio je mašinu, izašao napolje i odneo korpu u kojoj su bili moji mačići. Žena je pažljivo izašla

ŽIVETI SA LAMOM

iz kola, popela se uz par stepenika i ušla u kuću. Koja razlika, ovde sam odmah osetila da sam željena i dobrodošla. Drvo je ipak bilo u pravu. Ali, osećala sam se grozno slabo. Žena je otišla do telefona i čula sam kako razgovara sa veterinarom koga su ranije pomenuli. Zahvalila mu se i spustila slušalicu. „Doći će odmah“ rekla je.

Ne želim da pišem o mojoj operaciji niti o mojoj dugoj borbi da ostanem živa. Samo ću napomenuti da je to bila jako teška operacija uklanjanja tumora sa moje materice. Imala sam hysteraktomiju i konačno sam bila oslobođena muke rađanja. Iz noći u noć čovek i žena su bili uz mene. Operacija je bila toliko ozbiljna da su mislili da se neću oporaviti. Ja sam znala da će biti drugačije jer sam sada bila voljena i željena.

ČETVRTO POGLAVLJE

Operacija je bila iza mene i sve što sam sada trebala da uradim je da se oporavim. Neko vreme sam bila suviše bolesna da bih se zanimala ovom kućom i time ko živi u njoj. Gospodin Veterinar je rekao: „Morate je odvesti vašoj kući i pružiti joj mnogo ljubavi. Ona je gladna ljubavi i neće preživeti ako ostane ovde“. I tako, odvedoše me kući. Prva dva dana i noći sve je bilo jako tiho. Čovek i žena su se brinuli o meni sve vreme i terali me da probam raznu hranu. To mi nije padalo previše teško. Ja sam želela da me neko tera da jedem. Ja sam želela da znam da neko zapravo želi da ja ozdravim.

Jutro trećeg dana, posle posete Gospodina Irskog Veterinara, čovek je rekao: „Sada ću da dovedem Mis Ku, Fif“. Otišao je napolje i uskoro se vratio ljubazno mrmljajući nekome. Prišao je bliže i rekao: „Fif, ovo je Mis Ku, JCu ovo je gospođa Fifi Sivibrk.“ Čula sam naj- lepši glas mlade gospođice sijamske mačke i bilo mi je tako drago da ga čujem. Taj zvuk, ta moć. Bila sam očarana i pomislila sam kako bi bilo divno da moja jadna mrtva majka čuje ovaj glas. Mis Ku je sela na krevet, a čovek je seo između nas. „Ja sam Mis Ku,“ rekla je, „mi ćemo od sada živeti zajedno. Pošto si slepa, kada budeš mogla da hodaš, ja ću te sprovesti kroz kuću i objasniti gde se šta nalazi, gde možeš da jedeš i tako dalje. A, u vezi sa tim,“ nastavila je zadovoljno, „mi ovde ne jedemo ostatke niti kopamo po đubretu. Naša hrana se kupuje specijalno za nas i najboljeg je kvaliteta. Sada, obrati pažnju, ukratko ću te uputiti u domaćinstvo i neću se ponavljati.“ „Da, Mis Ku,“ odgovorila sam ponizno, „imaš moju punu pažnju.“ Namestila sam se u drugi položaj da bih ublažila pritisak na ranu. „Ovo je Haut, okrug Dablin. Mi živimo u kući koja je sagrađena na vrhu litice. More je 37 metara ispod nas, pravo dole, tako da pazi da ne padneš jer ćeš iznervirati ljude ako padneš na neku ribu. Moraš se držati do- stojanstveno kada dođu posetioci, zapamti, ti si ipak SMP. Ali, možeš se ponašati slobodno sa Porodicom.“ „Oprostite, Mis Ku,“ prekinu-

T. Lobsang Kampa

la sam je, „šta je SMP?^w „Bože,bože, ti si jedna glupa stara mačka,“ odgovorila je, „svako zna da SMP znači da si ti - sijamska mačka sa pedigreeom, i ako ne pokazuješ inteligenciju jedne. Ali, nemoj me prekidati, jer ti sada dajem jako bitne informacije!“ „Oprostite, Mis Ku, neću Vas više prekidati.^a Počešala se po uvetu i nastavila: „Čo- vek, kako ga ti sada zoveš je Lama T. Lobsang Rampa od Tibeta. On razume nas razume podjednako dobro kao što se nas dve razumemo i ti ne možeš sakriti svoje misli od njega. On je veliki, ima bradu i ćelav je i, manje više, je na samrti. Bio je jako bolestan i mislili smo da ćemo ga izgubiti^a Tužno sam klimnula glavom, jako dobro sam znala kako je to kada si bolestan. Mis Ku je nastavila: „Ako imaš neki problem, reci mu i on će ti pomoći da ga rešiš. Ako želiš neku poseb- nu hranu, reci mu i on će ti to preneti Ma.^a „Ma?^a pitala sam je. „Da li je tvoja majka sa tobom?^a „Ne budi smešna!^aodgovorila je grubo. „Ma je Rab, Lamina žena. Ona se brine o kući i nabavci, čisti naše činije, namešta naše krevete, kuva za nas i dopušta nam da spavamo u njenom krevetu. Ja sam njena mačka, a ti si Lamina mačka. Ti ćeš spavati u ovoj sobi, pored njega. Oh, naravno, ti ne možeš da vidiš Ma. Ona je malo niža, ima lepe oči i lepe zglobove i svuda je udobna. Ni jedna kost te neće ubosti kada skočiš u njeno krilo.^a Napravile smo kratku pauzu, Mis Ku da bi povratila dah, a ja da bih svarila sve informacije koje mi je isrpicala za tako kratko vreme. Nemarno se igrala sa vrhom svog repa i nastavila: „Sa nama je i mlada engleska dama koja je kao član Porodice. Ona je veoma visoka, veoma mr- šava i kosa joj je boje marmelade. Jako je ljubazna iako voli velike, smrdljive pse i groznu, malu decu.^a „Dobro, Ku,^a reče Lama, „Fif sada mora da odmara. Sve ostalo joj možeš ispričati kasnije. Podigao je Mis Ku i odneo je iz sobe. Neko vreme sam ležala na njegovom krevetu predeći od zadovoljstva. Nema više ostataka. Uvek sam se pi- tala kako bi izgledalo kada bi neko kupio hranu specijalno za mene. Kako bi izgledalo da budem voljena, to mi je bila jedina želja tokom celog života. I sada sam bila voljena i to veoma. Nasmejala sam se zadovoljno i zaspala.

Rane od operacije su se zacelile, izvadili su mi kopče i mogla sam da se krećem sve više i više. Veoma oprezno u početku, zato što sam bila slepa, ali sa sve više sigurnosti kako sam shvatila da se ništa u kući ne pomera ako ja prvo nisam obaveštena o tome. Mis Ku je išla ispred mene i govorila mi gde se šta nalazi. Ljudi koji su

ŽIVETI SA LAMOM

dolazili su bili iznenađeni kada bi saznali da sam slepa. „Šta? Sle- pa?!“ čudili bi se. „Ali ona ima te velike, divne, plave oči. Kako ona može biti slepa?“

Napokon, zaključili su da sam dovoljno zdrava da me izvedu u baštu. Vazduh je bio divan, osećao se miris mora i cveća. Narednih dana nisam dozvoljavala da se bilo ko nađe između mene i vrata jer sam se plašila da će me zaboraviti i ostaviti napolju. Mis Ku me je začikavala: „Ne budi budala, Fif. Mi smo kao ljudi ovde. Niko te neće zaboraviti napolju. Nikada!“ Ležali smo na toploj travi, a Mis Ku mi je opisivala okolinu. Ispod nas su talasi koji udaraju u stene i ostav- ljaju belu penu. Voda u pećini ispod kuće je grmela, olujnim danirna se činilo kao da se tresu cela litica. Sa leve strane je bio zid u moru, sa svetionikom na kraju. Oko 2 kilometra prekoputa Irsko Oko je staja- lo zaštitnički izanad male luke, čuvajući je od udara talasa. Galebovi su mi smetali u početku. Nadletali su oko nas i vrištali „Pogledaj onu mačku dole, obruši se na nju, oteraj je preko litice i onda ćemo da je pojedemo,“. Mis Ku bi zarežala poznatim Sijamskim Ratnim glasom i isukala kandže spremna za napad. Iz vazduha bi se čuli slabašni povici „divljakuše, divljakuše,“, i ptice bi se razbežale. Dugo me je ovo zbunjivalo, ali nisam baš uvek mogla da postavljam pitanja. A onda sam našla odgovor. Ribarski čamci su dolazili na dokove, a ptice su čekale ostatke ribe sa pramaca.

Izležavala sam se u senci žbunja jednog sunčanog popodneva kada me je Mis Ku pozvala „Spremi se, Fif, idemo u vožnju, VO- ŽNJU? U KOLIMA? Za malo da se onesvestim od užasa. KOLIMA i Mis Ku nema nikakav problem sa tim! „Ali Mis KU, pobunila sam se „ja NIKAKO ne mogu ući u kola. Šta ako me ostave neg- de?, „FIIF,“, pozvao je Lama, „Hajde, idemo u vožnju, Toliko sam obamrla od straha da su morali da me odnesu do kola. Ne i Mis Ku, ona je pevala od radosti, utrčala u kola i povikala „Moje je suvoza- čevo mesto!,,

„Hoće li Lama voziti, Mis Ku?, pitala sam uplašeno. „Narav- no da da i prestani da govoriš Lama sve vreme, reci Guv kao i ja“ Naravno da je Lama - izvinjavam se- Guv seo na vozačevo mesto, pored Mis Ku. Ma je sela pozadi i uzela me u krilo. Mlada Engleska Dama(još uvek nisam znala njeno ime) sela je pored Ma. „Da li ste

zaključale vrata,, pitao je Guv. „Naravno da jesmo, zar to ne uradi- mo uvek?,, odgovorila je Ma. „Hajde, hajde, šta čekamo?!,, vrisnula je Ku. Guv je uradio šta god da treba da se uradi da bi se kola po- krenula i mi smo krenuli.

Bila sam zapanjena kako se lagano krećemo. Ovo je bilo toliko drugačije od svih mojih nasilnih iskustava sa vožnjom u Francuskoj i Americi. Spustili smo se niz strmo brdo i oštro skrenuli. Vozali smo se - koliko li dugo? Miljama? Kilometrima? Posle tri ili četiri minuta smo opet oštro skrenuli u desno, vozili se još koji minut i stali. Mo- tor je ugašen. Miris mora je bio jak. Polen koji je raznosio povetarac mi je golicao nozdrve. Zvukovi mnogo ljudi, zvukovi teških mašina. Jak miris ribe koja je predugo bila na suncu. Miris dima i konopca pokrivenog katranom. „Ah! Divna riba,, glasno je udahnula Mlada Engleska Dama, „da odem unutra i kupim rnaló,, I tako ona ode da vidi starog prijatelja koji bi nam prodao svežu ribu, pravo iz mora. KLANG! začulo se iz prtljaga dok su obacivali ribu. BANG! začula su se vrata kada je Mlada Engleska Dama ušla u kola i zalupila ih. „Miss KU,, prošaputala sam, „kakvo je ovo mesto?,, „Ovo? Ovo je luka gde dolaze svi brodovi da donesu našu večeru. Velike kolibe za skladištenje sa ove strane, voda sa druge. Brodovi zavezani kanapom kako ne bi odplivali dok svi ne budu spremni. Dim? Oh, oni stavljaju ribu u neki dim da se ne bi brzo pokvarila ili da ne bi moglo tako lako da se namiriše da je pokvarena baš od tog dirna.,, Skočila je na prednje sedišta i povikala „ŠTA TAČNO ČEKAMO?!?! Vozi nas u Partmarnok!,, „Oh, Ku, baš si jedna nestrpljiva nesretnica,, reče joj Guv dok je pokretao ponovo kola.

„Mis Ku!,, rekoh, nažalost, veoma zabrinutim tonom, „Ova Mla- da Engleska Dama, ja ne mogu da izgovorim njeno ime. Način na koji ga izgovaram zvuči kao psovka. Šta da radim?,, Mis Ku je sela i razmislila na trenutak, a onda rekla:, „Ne znam, nisam sigurna." Zatim reče: „Hej, znam! Nosi zelenu haljinu, jako je visoka i mršava i ima žutu kosu. Liči na onaj cvet! Zovi je Ljutić - ko da će ona znati.^M „Hvala ti, Mis Ku.“ odgovorila sam. „Od sad ću je zvati gospodica Ljutić^M „Bez tog gospodica, “ odbrusi Mis Ku „ona je gospođa, kao i ti, ona takođe ima mačiće. Ne Fif, više nisi u francuskom visokom društvu. Sada si kod KUĆE, tako da govori ‘Guv, ‘Ma i ‘Ljutić*. Ja sam Gospođica Ku.^M

ŽIVETI SA LAMOM

Kola su se lagano kotrljala. Pre nego sto sam shvatila sta se dešava, stigli smo 'tamo' i zaustavili se. Vrata auta su se otvorila i mene je neko izvadilo napolje. „Ah, ovo je život” povikala je Mis Ku. Nežne ruke su uzele moje i provukle ih kroz pesak. „Vidi Fifi, pesak”, rekao je Guv. Zvuk udaranja talasa o stene me je umirivao, sunce mi je grejalo leđa. Mis Ku je skakutala po pesku i vikala od radosti. Porodica, MOJA Porodica, je sedela pored u tišini. Sela sam kod njihovih nogu i igrala se sa kamenčićem. Bila sam suviše stara i rane još uvek nisu dovoljno zarasle da bih trčala i skakala kao Mis Ku. Bilo mi je udobno, sunce me je grejalo i ja sam zaspala...

Oblaci su pokrili sunce i pala je lagana kiša. „Čudno!”, pomislih, „Odkud ja OVDE?” Onda sam shvatila, putovala sam po Astralu. Lagana kao oblak otplutala sam iznad obalskih puteva, krećući se ka unutrašnjosti kopna. Veliki Aerodrom ‚Le Burget’, zatim dugačak red topola koji zaštitnički stoji pored belog pravog puta. Šiljata kula crkve, polu obmotana maglom i drveće na groblju koje izgleda kao da plače za onima koji leže ispod. Lebdela sam i spustila se niže. Odjednom ugledah, jer niko nije slep u Astralu, natpis: „U sećanje na...” Na trenutak sam se izgubila, a onda shvatih. „MA-DAM ALBERTIN”, povikala sam, „ona je sahranjena ovde!” Zajecah. ONDA ona je bila jedina koja me je volela. Sada je više nema, a ja sam konačno našla sreću i ljubav. Ali, pomislih, i onda je otišla sa ovog groznog sveta i našla mir i ljubav. Uzdahnula sam, bacila poslednji pogled i odplutala dalje.

Ispod mene Čuvar Kolibe je čistio dvorište iza njegove kolibe. Pas, vezan lancem, zavijao je nemirno na mene dok sam prolazila. Kuća je stajala u senci ispred mene, dostojansvetno, hladno, neprijateljski kao da mi je zabranjivala da uđem. Gospoda Diplomata je izašla na terasu. Instinktivno sam se okrenula da potrčim, ali onda sam shvatila da ona ne može da me vidi. Spustila sam se na nivo njenih rameva. Izgledala je mršavo i premoreno. Linije nezadovoljstva su oštetile njen izgled. Vrhovi njenih usana su se zakrivili na dole, tanke usne i blede nozdrve su činile da izgleda jako ogorčeno.

Nastavila sam dalje ka Starom Jabukovom Drvetu i zaustavila se u šoku i hororu. Drveta više nije bilo, posečeno je, čak je i panj bio iščupan. Tiho, obuzeta besom, obletala sam okolo. Vođena nekim neobjašnjivim impulsom odletela sam do stare kolibe koja je bila moj

jedini dom. Srce mi je za malo stalo; ostaci mog prijatelja Drveta Jabuke su bili naslagani o jedan zid, drva za grejanje. Vrata su se pomerila i tamo je stajao Pjer sa podignutom sekirom u jednoj ruci. Vrisnula sam i nestala odatle...

„Hajde, hajde Fif,” rekao je Guv i stavio me na svoje rame dok se šetao okolo. „Imala si noćnu moru i to na suncu. Iznenaduješ me, Fif!” Stresla sam se i osetila iznenadni napad zahvalnosti. Okrenula sam glavu i liznula mu uvo. Odneo me je do ivice vode i stao tu, sa mnom na svom ramenu. „Znam kako se osećaš, Fif”, rekao je, „I ja sam prošao kroz teške dane, znaš?” Pomazio me je po ledima, okrenuo je i vratio ostalima. „Hoćemo li nazad?”, pitao je, „stara baka Sivibrk postaje umorna.” Predela sam i predela i PREDELA. Bilo je tako divno što sam konačno imala nekoga ko se brine o meni, ko PRIČA samnom. Ušli smo u kola i krenuli kući.

Pretpostavljam da je to zato što sam mrzovoljna stara mačka ili već zbog čega, ali imam nekoliko fobija. Čak i sada ne volim automobile. To što sam slepa ima neke veze sa tim, sigurno, ali ja se i dalje plašim da će da me ostave negde. Miss Ku je staložena iskusna mačka iz drupštva koju ništa ne može uznemiriti. U svakom momentu ona vlada situacijom. A ja, pa, ako što rekoh, ponekad sam ekscentrična. I zbog toga je još divnije što me oni toliko vole. I sreća moja da me toliko vole, jer ja NE MOGU da podnesem da budem sama. Godinama sam umirala za pažnjom i sada želim sve što mogu da mi daju.

Vozili smo preko brda Howth, pored tramvajskih šina koje su krivudale pored puta. Do najviše tačke i još dalje, pa dole do sela, skrenuli smo desno bas pre velike crkve, prošli kuću gospodina i gospođe O’Grejdi, skrenuli levo i stigli kući. Dragi, stari Gsn. Loftus, naš policajac, gledao je preko zida. Nikad nismo prošli pored njega, a da ne zastanemo i malo porazgovaramo, jer Guv je rekao da je Gsn. Loftus jedan od najboljih ljudi u Irskoj i dalje.

Bila sam umorna i bilo mi je drago što smo stigli kući. Sve što sam želela je malo hrane, nešto da popijem, da legnem u Guvoov krevet i zaspim uz zvuke talasa koji su me podsećali na to kako me je Majka nekada uspavljivala. Poslednje što sam čula je bila Mis Ku: „Želim sa tobom do garaže da smestimo auto.” Vrata su se nežno zatvorila i sve je postalo tiho. Bilo je tako divno spavati i znati da niko neće doći da me otera ili odnese u staru kolibu. Znati da sam poštovana kao sam čovek,

ŽIVETI SA LAMOM

da sam imala ista prava kao i svi ostali u kući. Uz uzdah zadovoljstva sklupčala sam se i zahrkala malo glasnije.

„FIF! Bako Sivibrk! Ustani sa tog kreveta, Guv hoće da legne.” „Ku, ne budi takav siledžija, Fifi može da ostane na krevetu. Prestani sad!” Guvje zvučao ljuto. Podigla sam glavu da bih bolje čula, odme- rila gde je otprilike pod i skočila. „Hajde, Fif, sad si još gora od Ku. Ostani na krevetu i pravi mi društvo!” Ostala sam.

Lama(jase izvinjavam, Guv!) je bio jako bolestan čovek. Pre- ležao je tuberkulozu, jedno od moje dece je umrlo od toga, pre par godina. I ako je bio izlečen njegova pluća su ostala zauvek oštećena. Tri puta je imao koronarnu trombozu i još kojekakvih problema. Kao i ja, morao je mnogo da odmara. Ponekad nije mogao da spava od bolova pa bi se šetao gore dole po sobi. Ja sam se šetala sa njim pokušavajući da ga utešim. Najgori su bili ti dugi, bolni, noćni sati kada smo bili sami. Uglavnom sam spavala u toku dana da bih noću mogla da budem uz njega. Ma je spavala u sobi na drugom kraju kuće, a Mis Ku se brinula o njoj. Ljutić je spavala u sobi na donjem spratu odakle je imala širok pogleda na Irsko more i ujutru je mogla da vidi brod Liverpool kako brza prema luci Dan Liri.

Guv i ja smo spavali u sobi sa pogledom na zaliv Balskaden, luku i Irsko more. On bi provodio sate posmratrajući tu scenu koja se non stop menjala kroz svoj moćni japanski dvogled. Naš jako dobar pri- jatelj Brud Kampel je originalno slabo staklo zamenio ga najkvalitet- nijim staklom, tako da nije bilo nikakve distorzije u slici. Sedeli smo zajedno i on bi mi pričao šta sve vidi, telepatski mi ubacujući slike u um, tako da sam i ja videla podjenako jasno kao i on. Pričao bi mi o hrabrim monasima koju su pre mnogo godina pokušali da sagrađe malu crkvu na Irskom oku, ali su ih oluje pobedile.

Mis Ku mi je takođe pričala o Irskom oku. Ona je bila dovoljno hrabra da sa Guom malim čamcem ode preko vode da bi se igrala u pesku ostrva. Pričala mi je o mačkama Piratima koje su živele na ostrvu i plašile zečeve i ptice. Guv mi nije pričao o tim mačkama, možda nije mislio da mačke mogu pasti na tako niske grane. Ali mi jeste pričao o ljudima Krijumčarima, čak im je i imena znao. U okru- gu je bilo mnogo krijumčara i Guv ih je znao skoro sve, napravio je mogo fotografija svojim aparatom.

Ma se takođe bavila fotografijom i gde god je išla nosila je aparat sa

T. Lobsang Rampa

sobom. Ali njen glavni zadatak je bio da se brine o nama i da se postara da Guv poživi još koju godinu. Ona je stalno bila jako zauzeta. Mis Ku je nadgledala sve starala se da niko ne zabušava i da se vozi kolima koliko god je želela.

Ljutić je takođe bila jako zauzeta. Ona je pomagala oko kuće i Guvai išla u duge šetnje tražeći inspiraciju za svoje crteže i slike. Bila je jako dobar umetnik pričali su mi Mis Ku i Guv. Zato sam nju zamolila da ilustruje ovu moju malu knjigu i Mis Ku mi je rekla da ona to radi bolje nego što bi bilo ko drugi mogao. Volela bih da vidim te crteže, ali niko mi ne može vratiti moj vid.

Pre nego što bi Guv doživeo srčani udar, trudili smo se da ga smestimo u krevet i onda bi doveli Gsn. Loftusa da priča sa njim. Gsn. Loftus je bio divan, veliki čovek, visok i širok i svi smo da jako cenili. Miss Ku, koja mi je dala dozvolu da ovde kažem da je volela malo da flertuje, ga je jako volela. Gospođa O'Grejdi je bila još jedan voljen gost, ona je mogla da dođe kad god je htela. Bila je prihvaćena kao deo porodice. Brud Campbel se nije javljao onoliko često koliko bi smo mi to voleli, on je bio jako zauzet čovek. Zauzet jer je bio jako dobar majstor i njegove posete nisu bile tako česte.

Jednog dana smo razgovarali o putovanju, putovanju avionom, da budem precizna. Miss Ku reče: „Oh, ali kada smo dolazili iz Engleske avio kompanija nije dozvoljavala da mačke budu u istom odaljkju sa ljudima.” Guv reče: „Dobro, ako ne žele moje mačke onda ne žele ni mene, iznajmićemo čarter i poneti sve stvari sa sobom.” Miss Ku je napravila dramsku pauzu pa nastavila: „I tako smo leteli čarterom i imali su čak i kiseonik za Guva, a on se naljutio na dablinski aerodrom jer su hteli da ga stave u kolica, kao nekog invalida.” Obuzeo me je osećaj topline jer sam znala da Porodica brine o Miss Ku i podjednako kao i o bilo kom ljudskom biću. Smejale smo se dok nas je Guv zadirkivao da smo dve najobičnije matore tračare.

„Mis Ku”, rekla sam jednog jutra, „gospođa O'Grejdi dolazi često, ali zašto gospodin O'Grejdi nikada ne dođe?” „Oh,Bože, Bože”, odgovorila je Ku, „on mora da radi, on se brine o električnoj energiji Irske i ako je on ne bi stavljao i žice kako bismo mi kuvali?” „Ali, Mis Ku, mi koristimo plin iz onih metalnih stvari koje ljudi donose jednom u tri nedelje.” Mis Ku je uzdahnula, vidno iznervirana. „Fif”, reče, nakon što je duboko uzdahnula da bi se smirila, onako kako nam je Guv pokazao.

ŽIVETI SA LAMOM

„Fif, ljudi vide i ako žele da vide oni koriste struju. Jel tako? Ti ne vidiš, pa ne znaš. Imamo staklene boce koje su zakačene za šipke i vise sa plafona. Kada ljudi puste struju u njih kroz zice dobijemo svetlo. MIKORISTIMO STURUJU, Fif!>. Okrenula se gundajući:„, Ponekad mi je zlo od mačaka kad postavljaju tako glupa pitanja”. Da naravno da koristimo struju. Guv i Ma su napravili mno- go fotografija i pokazivali su ih na platnu uz pomoć neke specijalne lampe. Volela sam da sedim okrenuta leđima lampi, a licem prema platnu jer su zraci iz lampe bili divno topli.

Nismo imali telefon, neko mi je rekao da u Irskoj nije bilo slobodnih linija. Nisam mogla da shvatim zasto samo nisu napravili još, kao ostale zemlje, ali to mi nije ni bilo važno. Koristili smo telefon gospođe O'Grejdi, koji nam je ona rado pozajmljivala. Ma ju je jako volela. Guv ju je takođe voleo, ali mu je gosn. Loftus ipak bio draži i češće ga je viđao. Kada je bio van dužnosti, često bi nas posećivao. Guv bi ležao u krevetu a gosn. Loftus bi sedeo licem okrenut njemu i prozoru.

Mi smo takodje slušali i Svet. Guv je imao jako moćan radio koji je hvatao programe iz Rine, Japana, Indije, kao i stanice irske policije i vatrogasne službe. Najviše mi se svidala muzika Sijama ili Tajlanda ili kako god već da zovu zemlju mojih predaka. Sedela sam i njihala se uz muziku Sijama, a glavom nezno udarala ritam. Okom uma sam mogla da vidim hramove, polja i drveće. Kroz muziku bih gledala čitavu istoriju mojih predaka. Neke on mačaka su otišle na Tibet (odatile je bio i Guv) i tamo su čuvale hramove i manastire. Kao pro- kuratori Tibeta bile su obučavane da obeshrabre lopove i čuvale su dragulje i religiozne objekte. Sijamske mačke na Tibetu su bile skoro skroz crne zbog intenzivne hladnoće. Nije opšte poznato da moja rasa menja boju u odnosu na temperaturu. U hladnim zemljama mi postajemo skoro skroz crne, u tropskim zemljama mi smo skoro pot- puno bele. Naši mačići se rađaju potpuno beli i onda se karakteristič- na obeležja polako pojavljuju. Kao što postoje ljudi u raznim bojama, kao što su žuta, bela, braon i crna, tako ima i nas. Ja sam Sijamska mačka sa pečatima, a Mis Ku je čokoladna. Njen otac je bio Šampion, Čokoladni Vojnik. Miss Ku ima odličan pedigre. Moji papiri su, na- ravno, izgubljeni. Mis Ku i ja smo pričale o tome jednog dana. „Vo-

T. Lobsomg Rampa

lela bih kad bih mogla da ti pokažem svoje papire, Mis Ku. Žalosti me pomisao da su ostali u Francuskoj. Osećam se nekako golo bez njih^w. „Hajde, hajde, Fif”, tešila me je Mis Ku, „ne razmišljaj o tome. Popričaću sa Guvom i zamoliću ga da uništi moje i onda ćemo obe biti bez papira.” Pre nego sto sam stigla da se pobunim ona se išunja- la iz sobe. Čula sam kako silazi niz stepenice i odlazi do Guva koji je radio nešto sa dugačkom bronzanom cevi koja je imala staklo sa obe strane. Izgleda da je ta stvar služila da se vidi daleko kada se prisloni na oko. Nedugo zatim Guv i Mis Ku su došli gore, raspravljali su se. „Dobro, dobro!”, rekao je, „ako je to ono što želiš. Vazda si bila luda mačka!” Otišao je do fioke i čula sam šuškanje papira, a zatim zvuk kresanja šibice. Miris zapaljenog papira je stigao do mene, a zatim zvuk vatre i pepela koji su se mešali u ništavilu. Mis Ku je došla do mene i blago me gurnula. „OK”, reče sa osmehom, „sad možeš da okončaš svoju glupu brigu. Guv i Ma briga za ove papire i predigree, MI smo NJIHOVA deca.”

Nos mi se naborao i kinula sam. Predivan miris se širio vazdu- hom, nešto što nikad nisam namirisala. „Fif! Gde si, Fif?”, Ma me je dozivala. Rekla sam joj da dolazim i skočila sa kreveta. Pratila sam svoj nos, vođena tim divnim mirisom. Sišla sam dole. „Jastog, Fif”, reče Ma, „probaj!”

Nasa kuhinja je imala kameni pod i Guv je jednom rekao Mis Ku da je prolaz pod pločama povezivao kuhinju sa pećinom ispod. Pomisao da bi neki pirat mogao da pomeri ploče odozdo i da bih mogla tu da propadnem me je činila nervoznom. Ali, Ma je do- zivala, dozivala je sa nekom novom hranom. Pošto sam bila fran- cuska Sijamska mačka imala sam urođeno interesovanje za hranu. Ma mi je nezno uvrnula uši i odvela me do moje činije sa hranom, Mis Ku je već bila za njenom. „Navali, Fif”, rekla je, „čapkaš to kao prava izbirljivica”. Nikada me nije vređalo to što je govorila Mis Ku jer njeno srce je bilo dobro kao najfinije meso škampa i primila me je, na samrti, siromašnog stranca, u svoj dom. I pored sve njene strogosti i aristokratskog ponašanja, ona je bila osoba koju je po- znavati značilo i voleti.

Jastog je bio preukusan! „Sa Irskog Oka je, Fif”, reče Miss Ku, °Guv je znao da će nam se ovo svideti, kao poslastica.” °Oh”, odgovo- rila sam, °zar on ne jede?” °Nikad. On misli da je to đubre. Ali sve-

ŽIVETI SA LAMOM

jedno, ako se tebi i meni sviđa, on ce ga kupiti. Sećaš se onih škampa, Fif?” Naravno da sam se sećala. Kada su me Guv i Ma doneli u kuću bila sam gladna, ali suviše bolesna da bih jela. “Daj joj konzervu škampa” rekao je Guv, “ona je slaba od gladi.” Otvorili su konzervu, ali ja nisam imala snage da jedem. Guv je uzeo jedan škamp i pre- šao sa njim preko mojih usta. Nikada nisam okusila ništa divnije. Samu sebe sam iznenadila koliko brzo sam pojela celu konzervu. I dan danas se postidim kada se setim toga. Kada Mis Ku hoće da me začikava, samo mi kaže:”Sećaš li se onih škapma, Fif?”

“Fif!” reče Mis Ku, “Guv nas vodi u vožnju. Proći ćemo pored kolibe gde si nekad živela. Nemoj da se uzbuđuješ, samo ćemo da prodemo pored” Miss Ku se oddšetala do garaže sa Guvom. Ja sam ostala sa Ma, pomagala sam joj da se spremi i onda smo sišle dole da proverimo da li je Ljutić zaključala stražnju kapiju. Ušli smo u kola i odvezli se niz brdo, ispod tramvajskog mosta ka Sutonu (tu je ziveo još jedan stari prijatelj, Dr. Čapman). Putovali smo mno- go milja i konačno stigli do Dablina. Miss Ku je pomagala Guvu da vozi, govorila mu je kada da ubrza, kako se kreću kola na putu i gde treba da skrene. Naučila sam mnogo od nje. Naučila sam o Dablinu. Kada nije davala instrukcije Guvu:„ Stani! Stani! Skreni ovde, brzo! Ne daj da nas ova kola prestgnu!”, opisivala mi je okolinu. „Sada smo kod Vestland Rou stanice, Fif... Sada smo u Nasau ulici. Uspori, Guv, pričam Fif o ovome! Nekada smo živeli ovde, Fif, preko puta Trinita koledža. Guv, voziš prebrzo, ne stižem da opišem sve. Ovo je Seint Stefan Grin, bila sam ovde. Ovde kupujemo radio...” I tako smo se vozili po ulicama Dablina dok je Mis Ku sve opisivala. Onda smo ostavili ulice i kuće Dablina iza nas i Guv je stisnuo nešto nogom i kola su pojurila brže, kao da su dobila više hrane.

Vozili smo po planinskim putevima, pored nečega sto je Mis Ku nazvala ‘rezervoar*. Činilo se da je to kao neka činija iz koje pije Dablin. Došli smo do kolibe. Guv je pogledao u mom pravcu i kada je video koliko blizina kolibe utiče na mene, ubrzao je. Odahnula sam, u polu strahu i pored svega da će me vratiti kao staru, be- skorisnu, slepu mačku što i jesam. Liznula sam Ma po ruci, da bih pokazala koliko sam srećna. „Fif,” reče Mis Ku, „mislili smo da ćeš da poludiš od besa i umreš od stresa! Saberi se, devojko, ti si sada deo ove porodice!”

Neko vreme smo se igrale u žalfiji. Miss Ku je pričala o tome koliko će zečeva da uhvati. Onda je videla nešto što se zove ovca, to nam

T. Lobsang Rampa

je rekao Guv, i odjednom postala tiha. Nisam mogla da vidim to stvorenje, ali sam osetila miris ovčetine i stare vune. Ubrzo smo se vratili u kola i krenuli kući. Dok smo prolazili pored svetionika Bejli, na Hout Hedu, začula se sirena za maglu. Zvučala je kao krava koja se porada. Tramvaj je protutnjao pored, cula sam njegove točkove 'klik-klak' 'klik-klak' kako udaraju o šine. „Stani kod pošte” reče Ma, „trebalo bi da su stigli neki paketi za nas.”

„Fif’ reče Miss Ku dok smo čekali Ma, „Fif, čovek mi je rekao da su tvoji mačići dobro. Rastu zdravo i već imaju crna lica i repove.” Odahnula sam. Život je dobar prema meni: moja deca su dobro, srećna i zajedno. Oni su poslednji mačići koje ću roditi i bila sam ponosna na njih. Ponosna sto su bili prihvaćeni i srećni.

PETO POGLAVLJE

„0 dobro vam jutro, dame” pozdravi nas poštar Pat kada smo mu Ma i ja otvorile vrata. „Imam mnogo pisama za Vas i gosna ovog jutra. Leda kad ne slomih dok sam se popeo uz brdo!” Poštar Pat je bio naš stari prijatelj. Koliko bi ga puta Guv povezao kolima dok je delio poštu, kada su noge već počele da ga izdaju od hodanja. Pat je znao sve o svima u okrugu i dosta lokalnih vesti smo dobijali od nje- ga. Ponekad bih mu onjušila pantalone i sa njih čitala gde je sve bio i šta je sve video. Takođe sam mogla da prepoznam kad je Pat malo popio ^fda se zagreje u noćnoj smem. Ma je ponela pisma, a ja sam se popela na Guov krevet da mu pomognem da čita. Stvarno ih je bilo puno ovog jutra, pisma iz Japana, Indije, od prijatelja iz Nemačke. Pismo iz Dablina. Čuo se zvuk otvaranja koverta i vađenja pisma iz nje. „Hmmm!” reče Guv, „irski poresld obveznici su podjednako grozni kao i engleski. Ovaj zahtev je apsolutna pljačka. Ne možemo više da pruštimo da ostanemo u Irskoj.” Upao je u mrzovoljnu tišinu. Ma je obletala oko kreveta. Ljutić je utrčala u sobu da vidi šta ima u pošti. „Zapanjuje me,“ rece Guv, „kako je moguće da ne pokušavaju da zadže ljude kao što smo mi u zemlji umesto da nas teraju ovim skupim, besmislenim porezom. Mi mnogo trošimo ovde, ali oni nikad nisu zadovoljni. Mi pisci smo oporezovani gore nego bilo koja klasa u ovoj zemlji’.

Klimnula sam glavom u razumevanju i naslonila glavu na njego- vu nogu. On je hteo da postane građanin Irske, voleo je Irsku - sve sem irske Poreske uprave. Oni su Guvu smrdeli više od prljave činije ^N za mačiju hranu, bili su tako nerazumni, tako SLEPI. Guv se prote- gao i uvrnuo mi uvo. „Da nije vas mačaka, Fif, otišli bismo u Maroko ili Holandiju ili bilo gde gde bi nas bolje dočekali. Ali ti si stara baka i ja te ne bi uznemirio ni da mi život zavisi od toga”. „Pfff, Guv, meni pričas” odgovorila sam, „podneću koliko i ti čak i više. Moje srce je mirno!” „Da, Fif” odgovorio je dok me je češkao po bradi, „tvoje srce je mirno i ti si najfinija stara mačka ikada”. „Možda” odgovorila sam, „ćemo ti i ja

umreti u isto vreme i tako se nikad nećemo raz- dvojiti. Svida mi se to!"

Svi smo bili neraspoloženi ostatak dana. Bilo je jasno da nema po- ente živeti u Irskoj ako će Poreska uprava da uzme sve. Kao da nam to nije bilo dovoljno, novinari su uvek njuškali okolo, ponekad su nas gledali kroz dvoglede ili koristili ogledala da bi mogli da vide šta se dešava u kući. Novine su objavljivale laži o Guvu i nikada mu nisu dozvolili da ipriča svoju stranu priče. Za Guva, novinari su bili smeće čovečanstva, čula sam ga toliko puta kako to govori. Po onome što mi je Mis Ku pričala o njima, zaključila sam da Guv opravdano ima takvo mišljenje o njima.

„Idem do gospode O’Grejdi da telefoniram Brudu Kembelu” re- kla je Ma, „neko je slomio bravu na zadnjoj kapiji, to mora da se po- pravi”. „Oh! Pretpostavljam da su to uradili oni turisti iz Liverpula” odgovorio je Guv, „Brud mi je rekao da su kampovali kod njegovog oca u bašti”. Ma je otišla uz put. Miss Ku me je pozvala iz kuhinje i rekla mi da je za nas spremljen jako lep ručak. Sišla sam niz stepenice i tamo srela Mis Ku. „Evo ti, Fif. Nagovorila sam Ljutića da nam da ručak ranije da bismo mogle posle da odemo do bašte i proverimo da li cveće raste kako treba. Malo se protivila, ali je na kraju uradila ispravnu stvar. Pojedi sve!” Uvek sam mogla da pojedem sve. OBO- ŽAVALA sam hranu i uvek sam verovala da je hrana jako bitna za snagu. Sada sam bila teška skoro 4 kilograma i nikad se nisam bolje osećala. Snalazila sam se u prostoru bez problema. Guv mi je poka- zao kako. „Bas ti tupava, Fif” rekao je. „Zašto, Guv?” „Slepa si, ali u Astralu možeš da vidiš. Zašto ne odes u Astral, kada se odmaraš da proveriš gde se šta nalazi i da li je nešto pomerenom sa mesta? Razgle- daj malo okolo. Vi mačke baš ne koristite te mozgove sa kojima ste rođene!” Što sam više razmišljala o tome, to mi se više svidela ideja i postepeno sam razvila naviku da se astralno projektujem kad god bih se odmarala. Više ne dobijam čvrge i modrice, sad tačno znam gde se šta nalazi.

„Brud je stigao!” pozvala je Ma. Ku i ja smo bile oduševljene, to je značilo da sada možemo u baštu jer je Guv uvek izlazio napolje sa Brudom da pričaju dok on radi. Požurile smo ka vratima, a Ku je dobacila Guvu da bi mogao da uzme nekakav tonik jer je mno- go usporio. „Usporio?! Mogao bih da vas stignem bilo kada!” Plan kuće me je zbunjivao u početku. Ulazilo se na prvi sprat, a ^rizemlje je bilo ispod nivoa zemlje. Mis Ku mi je objasnila: „Vidiš, mi smo nakačeni na stenu

ŽIVETI SA LAMOM

kao jato kokošaka. Litica pada ukoso pored puta, tamo je zid koji spečava ljude da padnu. Ovde su bila dva stana dok mi nismo došli i sve pretvorili u jedan.” Imali smo dovoljno mesta u kući i u bašti. Postojale su dve bašte, po jedna sa obe strane kuće. Pre je desna bašta pripadala stanarima gornjeg stana, a leva stanarima donjeg. Sada su obe bile naše. Bilo je drveća sa niskim granama, ali meni nikada nije bilo dozvoljeno da sama izlazim napolje jer se Po- rodica plašila da ću pasti preko litice ili se popeti na neko drvo i pasti sa njega. Naravno da nikad ne bih pala, ali bilo je lepo imati ljude koji se toliko brinu o tebi. Ljutić je često sedela u bašti u sunčala se, od čega je njena žuta kosa postajala još žuća, kako je govorila Mis Ku. Svidalo nam se kada je ona u bašti jer bi često zaboravila na nas i onda smo mogle da istražujemo dalje nego što nam je inače bilo do- zvoljeno. Jednom sam otišla do litice i pokušala da se spustim dole. Mis Ku je brzo pozvala Guva i on je došao i sklonio me odatle pre nego što sam stigla da padnem.

Morale smo da budemo pažljive kada smo bile u bašti iz još jed- nog razloga- ljudi bi se muvali okolo da bi slikali Lamu. Kola su se zaustavljala pored i ljudi bi se penjali uz zidove bašte da bi mogli da vide gde to živi Lobsang Rampa. Jednog sunčanog popodeva Guv je kroz prozor video žene koje su napravile piknik na našem travnjaku. Jako su se iznervirale kada je došao da ih otera. Većina stanara u Houtu je imala slične probleme, kamperi su smatrali da mogu da idu gde hoće, prave štetu bez posledica i ostave svoje đubre da ga neko drugi počisti.

„Fif, upravo sam čula Guva i Ma kako razgovaraju” reče Mis Ku, „Gde je Maroko?” „Maroko? Mis Ku, to bi bio Tangier, mesto na Me- diteranu. Gospođa Diplomata me je jednom odvela tamo. Zamalo da ostanemo da živimo tamo. Vruće je, smrdi i čak su i ribe krijum- čari tamo!” O da, znala sam to mesto! Odveli su me tamo brodom iz Marseja i sve vreme sam patila od morske bolesti. Tada sam još uvek imala vid. Lokalci u njihovim prljavim odorama su me jako plašili. Nadam se da ne planiraju da se selimo u Tangier. Miss Ku i ja smo prespavale popodne. Guv i ma su otišli u Dablin, a Ljutić je bila zauzeta raspripremanjem svoje sobe. Znale smo da nećemo moći da izađemo napolje, pa smo spavale i malo se astralno projektovale.

Kao i sve žene na svetu, bile one žene mačke ili žene ljudi, i ja sam imala strahove. Živela sam u strahu da ću se jednog dana pro- buditi u nekoj smrdljivoj kutiji bez vazduha na nekom aerodromu. Kada sam bila

budna, čula glasove i osećala dodir Porodice, naravno da sam znala da je najgore prošlo, ali u snu svako se plaši noćnih mora. U toku noći, Guv bi me često zagrlio govoreći: „Hajde hajde, Fif, ne budi smešna matorka. Naravno da si kod kuće i da ćeš ostati sa nama do kraja svog života!” Tada bih zapredela i nasmejala se samoj sebi u olakšanju. Ali onda bih ponovo zaspala i noćne more bi se vratile.

„Fif! Vraćaju se. Prilaze uz brdo!”, povikala je Mis Ku i pozurila me do vrata. Stigle smo tamo u isto vreme kad se kola zaustavila ispred kuće. Mis Ku je ušla u kola da pomogne Guvu da ih odveze do garaže i da se uveri da su vrata od garaže zaključana kako treba. Onda je morala da se vrati peške, pored zida da se uveri da puževi ne jedu cement. Skočila je preko zelene kapije i povikala na vratima: „Otvorite! Otvorite! Tu smo!” „I?”, pitala je Ljutić kada smo svi seli, „kako je prošlo?” „Gubljenje vremena” odogovori Guv. „Otišli smo do marokanske ambasade, ali čovek tamo nije bio ni od kakve pomoći. Ne selimo se u Tangier.” Zavladao je tišina, a ja sam zapredela od zadovoljstva pri pomisli da se ne selimo u Maroko. „Videli smo gospodina i gospođu Veterinar u Dublinu” reče Ma. „Sutra će doći na čaj.”

Raspoloženje mi je opalo. Gospodin Irski Veterinar je bio dobar čovek, prijatan i ljubazan, ali ni jedan veterinar, koliko god dobar čovek bio, ne može biti heroj svojim pacijentima. Mis Ku se namrštila. „Uši, Fif, uši! Hajde da se nekako izvučemo iz toga sutra, inače će nam čistiti uši!” Porodica je nastavila da raspravlja o tome šta ćemo da radimo i gde ćemo da idemo. Mi smo išetale iz sobe pa niz stepenice po naš čaj.

Gospodin i gospođa Irski Veterinar su stigli. Bio nam je jako drag, ali njegova odeća je smrdela na životinjske iznutrice i svakakve lekove. Gospodin i gospođa Veterinar su bili jako zainteresovani za Guvov teleskop kojim je on gledao daleke brodove. Mis Ku i ja smo se krile ispod stolice i slušale šta pričaju.

„Fifi je jako dobro,” reče Guv. „Ah! Naravno da jeste,” odgovori gospodin Veterinar. „Šta mislite, da li će ona izdržati put to Korka ili Belfasta?” pitao je Guv. „Hoće, kako da ne! Ona će podneti bilo šta dok god zna da je voljena. Ona je boljeg zdravlja od tebe.” „Vidi, vidi” promrmljala sam sebi u bradu, „podneću sve dok god sam voljena.”

Izašli su u baštu da postave veliki teleskop. Mis Ku se sakrila iza okvira prozora, tako da može da vidi sve, a da ne bude viđena. „Gledaju u neki brod, Fif.” „SAKRIJ SE!” povika, „vraćaju se!” Čulo se grebanje

ŽIVETI SA LAMOM

cipela o tirač i oni udoše. „Da li ste videli mačke danas?“, pitao je Guv. „Samo njihove repove kako nestaju iza čoška“, odgovori Veterinar. „Jako sam ponosan na Fif“, nastavi, „ona je bila jako dobra majka. Išao sam da pregledam mačiće pre neki dan. Oni su odlično!“ Zapredela sam od zadovoljstva. Miss Ku prošišta. „Ućuti, budalo, čuće te!“

Te noći Guv se osećao loše, lošije nego inače. Nešto u njemu nije bilo kako treba. Pomislila sam da možda ima iste probleme kao i ja i rekla to Mis Ku. „Fif“ odgovorila mi je, polu animirana, polu ljuta, „kako je moguće da Guv ima tumor na materici? Ponekad si gluplja nego što mislim, Fif!“

Sledećeg dana je išao u posetu doktoru, Irskom Specijalisti. Taksi je došao do vrata i Guv i Ma odoše, niz brdo, iza čoška, iz vidokruga Mis Ku i ka Dablinu. Vreme se vuklo. Vreme je puzilo sve sporije i sporije, bile smo zabrinute. Najzad, Mis Ku je detektovala zvuk kola koja se vuku uz brdo. Menjanje brzina, ubrzavanje kola, zatim usporavanje i zaustavljanje ispred vrata. Ma i Guv su ušli, Guv je bio bleđi i istrošeniji nego inače. Sklonile smo se sa strane da ne bismo smetale, ali Guv-bolestan ili ne- je uvek imao energije da stane i porazdravi svoju decu. Osetila sam manjak vitalnosti u njegovim rukama dok me je mazio i pozlilo mi je od brige. Polako je otišao do svoje sobe i legao u krevet. Te noći Mis Ku i ja smo se smenjivale da bi bile uz njega.

Da, znam mnogi ljudi će se tome smeјati jer misle da životinje nemaju osećaje, razum, ili osećanja za druge, ali i ljudi su životinje, zar ne? Mis Ku i ja smo razumele sve i svaku reč koja je izgovorena ili zamišljena. Mi razumemo ljude, ali ljudi ne razumeju nas, niti pokušavaju. Draže im je da nas smatraju ‘inferiornijim stovrenjima’, glupim životinjama* ili već nešto tako. Mi ne ratujemo jedni protiv drugih niti ubijamo iz zabave. Mi ne mučimo niti stavljamo druge životinje u logore. Mi- Sijamske Mačke- imamo najverovatnije najviši koeficijent inteligencije od svih životinja. Mi osećamo, mi volimo, često se plašimo, ali nikad ne mrzimo. Ljudi nemaju vremena da istraže našu inteligenciju jer su često prezaузeti raznim načinima da zarade novac na nama. Guvnas poznaje koliko i sebe. On može telepatski da razgovara sa nama, isto kao sto Miss Ku i ja razgovaramo. I mi možemo i pričamo, sa njim. Guv kaže da su davno ljudi i životinje telepatski razgovarali, ali ljudi su to zloupotrebili ta privilegija im je oduzeta. Životinje i dalje imaju tu sposobnost. Dani su postali nede- lje a Guvu nije bilo bolje. Sada se

T. Lobsang Rampa

pričalo o bolnici, o operaciji. I dan za danom je postajao sve bleđi i morao je više da se odmara. Mis Ku i ja smo bile jako tihe i zabrinute i nismo navaljivale da idemo u ba- štu. Tugovale smo same i pokušavale da sakrijemo našu zabrinutost od Guva. Jednog jutra, posle doručka, dok sam sedela pored njega, a Mis Ku je pored prozora govorila galebovima da se stišaju, Guv se okrenuo ka Ma i rekao joj: „Pročitaj ovaj članak. Govori o divnim prilikama u Kanadu. Izgleda da tamo traže SVE - pisce, umetnike, doktore. Možda je to mesto za nas, šta misliš?” Ma je uzela novine i pročitala članak. „ Govori, da. Ali ne verujem mnogo ovim člancima. Mislila sam da želiš da ideš u Holandiju? U svakom slučaju, sada ti nije dovoljno dobro da bismo pričali o putovanju!” „Ne možemo ostati ovde, ° reče Guv, „irski porezi to čine nemogućim. Šila!”, po- zvao je Ljutića. Guv se uvek držao istočnjačkog običaja konsultovanja cele porodice. „Šta misliš o Kanadi?” Ljutić ga je pogledala kao da nije normalan. Mis Ku je radila prekovremeno komentarišući sve što nisam mogla da vidim. „Ju!” prošaputa, „Ljutić misli da je on toliko bolestan da ne razmišlja kako treba. Kanada? KANADA? Za- bogal!” Kasnije tog jutra Guv je ustao iz kreveta i obukao se. Mogla sam da osetim da nije znao šta da radi. Pozvao je Mis Ku, podigao me na rame i izašsao u baštu. Polako je hodao niz stazu, zastao i za- gledao se u more. „Voleo bih da ostanem ovde zauvek, mačke. Ali Poreska ima tako nerealne prohteve da mi moramo da se preselimo odavde da bi mogli da živimo normalno. Šta mislite o Kandi?” „Za- boga, Guv” odgovori mu Mis Ku, „ići ćemo gde god ti kažeš!” „Da, ja sam dovoljno zdrava za put” dodala sam, „i spremna da idem bilo gde. Ali ti nisi dovoljno zdrav.” Te večeri Guv je ponovo morao kod doktora, Irskog Specijaliste. Vratio se posle par sati i mogla sam da osetim da su vesti bile loše. Ipak je ponovo počeo razgovor o Kanadi. „Kanadsko ministarstvo za Imigracije se reklamira u novinama. Haj- de da se raspitamo o detaljima. Gde je ambasada?” „Trg Merion” odgovori Ljutić. U nekoliko narednih dana gomile reklamnog materijala su stizale od Kanadana iz Dablina. Porodica je sela da sve to pregleda. „Mnogo obačavaju” reče Guv. „Da, ali ovo su samo rekla- me” reče Ma. „Zašto ne nazovemo ambasadu?” upita Ljutić. „Da” odgovori Guv, „ moramo da se uverimo da su mačke dobrodošle, ne dolazi u obzir ako moraju da idu u karantin ili tako nešto. Karantin je zla stvar.” Guv i Ma su otišli do Dablina. Jutro se vuklo. Vreme se uvek vuče kada je budućnost neizvesna i kada su voljeni odustni. Napokon su se vratili.

ŽIVETI SA LAMOM

„Komplikacije, komplikacije!” reče Guv, „uvek me iznenadi koliko su ti jadni zvaničnici neljubazni. Rado bih ih sa- vio preko kolena i izudarao ih po-”. „ Ne zeliš da se nerviraš oko njih” reče Ma. „Oni su samo službenici i ne zanju za bolje.” Miss Ku se nasmeja i prošaputa: „Matori bi mogao da ih prebije i još bi uživao u tome! Njegove ruke su mnogo jače od Zapadnjaka i on se dosta tu- kao za života. Ha, volela bih da ga vidim kako ih prebija!” Guv je bio VELIKI. Bilo je više nego dovoljno mesta da Mis Ku i ja zajedno sed- nemo na njega. Više od 100 kg mišića i kostiju. Volim velike ljude, verovatno zato što nikad nisam imala dovoljno hrane da bih narasla do svoje pune veličine. „Popunili smo sve formulare, uzeli su nam otiske prstiju i sve te gluposti” reče Guv Ljutiću. „Sutra ću odvesti i tebe. Moramo da te prijavimo kao našu usvojenu ćerku. U suprot- nom bi morala da imaš određenu sumu novca kod sebe, nekoga da garantuje za tebe ili tako neka glupost. Kanadani koje smo sreli do sada izgledaju vrlo detinjasto.” „Zaboravio si da napomeneš da svi moramo da idemo na lekarski pregled” reče Ma. „Da” odgovori Guv, „zamolićemo gospođu O’Grejdi da pričuva mačke, ne ostavljam ih same ni zbog čega. One su mi bitnije od cele Kanade.” Ručak je bio spreman, pa smo se posvetili tome. Uvek sam verovala da se lakše raspravlja o bilo čemu posle dobrog obroka. Živeli smo dobro. Ništa nije bilo suviše dobro za nas mačke. Mis Ku je vrlo malo jela, jako se brinula o svojoj figuri i zaista, bila je jako elegantna i prefinjena mla- da žena mačka. „Hej!” pozvao je Guv, „gospođa O’Grejdi stiže!” Ma je požurila da je dočeka i uvede unutra. Mis Ku i ja smo sišle dole da vidimo šta radi Ljutić, nadale smo se da sedi u bašti jer bi onda i mi mogle da izađemo i da se malo bavimo baštovanstvom. Već neko vreme sam planirala da iskopam neko korenje da se uverim da raste kako treba. Miss Ku se nameračila da proveri kuću Gospodina Zeca. On je živio u rupi u litici i često bi noću prolazio pored kuće i smejaio nam se što smo zatvorene unutra. Obe smo htele da porazgovaramo malo sa njim o njegovom nepristojnom ponašanju. Bilo kako bilo, ništa od toga se nije desilo jer je Ljutić radila nešto u svojoj sobi, tako da smo nastavile da se šetkamo po kući. Sledeće jutro je bilo užurba- no. Guv nas je izveo ranije da bi mogle da popričamo sa Gospos- nom Zecom. Mis Ku se spustila oko 3 metra niz liticu i glasno izgo- vorila svoju poruku kroz njegova prednja vrata. Ja sam ležala preko Guvovog ramena, nije me pustio da siđem, i dovikivala Mis Ku sve što sam imala da kažem Zecu. Bile smo jako ljute na njega.

T. Lobsang Rampa

Morale smo biti u dobrom raspoloženju da bi mogle da se brinemo o gospo- di O'Grejdi kada Porodica ode u Dublin. Obe smo se okupale u pra- šini na kraju bašte, dobro smo je utljale u naše krzno i onda smo bile spremne za petominutnu jurnjavu po dvorištu. Trčala sam blizu Mis Ku jer me je ona vodila da ne bih uletela u nešto. Uvek smo trčale istim putem, tako da sam već znala sve prepreke. „Ulazite unutra, divljakuše!” povikao je Guv. Lupao je nogama i pretvarao se da je ljut i to je nateralo Mis Ku da utrči u kuću najbrže što je mogla. Mene je podigao, prebacio preko ramena, uneo unutra i zatvorio vrata za so- bom. „Brzo!Brzo!FIF!”, dozivala me je Mis Ku. „Nova kutija od na- mirnica, puna je vesti” Guv me je spustio i ja sam požurila do kutije kako bih pročitala najnovije vesti iz prodavnice i sela. Porodica je bila spremna za polazak. Guv nam je uvrnuo uši u znak pozdrava i rekao nam da se brinemo o Mis O'Grejdi. „OK!” reče Mis Ku, „Ona će biti bezbedna sa nama. Da li da stavimo lanac na vrata?” Na trenu- tak sam pomislila da bi možda bilo najbolje pozvati gospođu Loftus da se brine o njoj, ali onda sam shvatila da bi Guv to već uradio da je smatrao da je neophodno. Gospođa O'Grejdi se smestila. Mis Ku reče: „Hajde, Fif, vreme je da obavimo onih par poslova koje ne mo- žemo dok je Porodica ovde.” Okrenula se i povelala put niz stepenice. Temeljno smo istražile oko kuće da se uverimo da Gospodin Zec nije negde provalio i ukrao nešto. Na svako malo Mis Ku bi rekla: „Idem časom do gore da se uverim da je gospođa O'G u redu. Mi MORA- MO da se brinemo o njoj!” Otišla bi lupkajući niz stepenice, namer- no je pravila buku da se gospođa O'G ne bi osećala kao da je špiuni- ramo. Svaki put kad bi se vratila rekla bi: 'Dap, sve je u redu". Vreme se vuklo, još gore, činilo se kao da ide u nazad. "Misliš li da je sve u redu sa njima, Mis Ku?" pitala sam po hiljaditi put. "Naravno da je sve u redu, dešavale su se ovakve situacije već. NARAVNO da je sve u redu!"uzvikivala bi, uveravajući i mene i sebe. Mogla sam da vidim da je zabrinuta samo po nervoznom uvijanju njenog repa. "Vrlo do- bro znaš da moraju da idu kod doktora. Svo troje treba da se pregle- daju i onda moraju da idu u bolnicu da im snime pluća." Nervozno je polizala šapu, mrmljajući dok je zagledala svoje divno održavane kandže. Nismo mogle da jedemo. Hrana nikada ne bi mogla da za- meni ljubav. Dok sam sedela u strahu, setila sam se reči moje majke: "Hajde, hajde, Fifi, ostani mirna kakve god da su okolnosti. Briga nikada ne rešava probleme, ako si zauzeta brigom nemaš vremena da razmišljaš o izlazu iz teške situacije." "Misliš li da je sve u

ŽIVETI SA LAMOM

redu sa njima, Fif?" pitala je Mis Ku. "Da Mis Ku, sigurna sam da su već krenuli kući." "Jadna gospođa CTGrejdi" reče Mis Ku, "mislim da bi trebalo da odemo gore i utešimo je " Prošle smo kroz hodnik, Mis Ku je vodila, a ja sam išla za njom. Zajedno smo se popele uz stepenice, nastavile gornjim hodnikom, zatim se bacile uz povike radosti dok je Porodica ulazila. u bolnici su otkrili Guvove ožiljke, da ima tuberkulozu i gomilu drugih problema. "Napisaću da Vam odobravam put" rekao je doktor, "jer sa važim obrazovanjem i talentom za pisanje vi ćete biti od vrednosti za Kanadu." Prošlo je još nekoliko dana i Guv je dobio pismo kojim mu se odobrava put u Kanadu ako potpiše ovo i ono i javi se Medicinskom Službeniku u Kanadi. Guv je bio jako ljut oko te glupe, bespotrebne papirologije da je umalo pocepao papire, nazalost (kako sada mislimo) samo ih je potpisao sležući ramenima. "Kako ćemo mačke odvesti tamo?", pitala je Ma. "One idu sa nama u avion ili niko od nas ne ide! Dosta mi je svih ovih GLUPIH pravila!" odgovorio je Guv.

Danima su zvali razne avio kompanije u pokušaju da nađu jednu koja će nam dozvoliti da putujemo sa Porodicom, a ne u mračnom odeljku za prtljag. Konačno, kompanija Swissair je pristala da Guv i Porodica putuju prvom klasom, ako plate dodatni prtljag za mene i Mis Ku mogle smo da putujemo sa njima, pod uslovom da putujemo kada nisu sva sedišta bila popunjena. Guv je naglasio da ne postoji opcija da se razdvajamo, tako da je platio sve što treba. Onda mu je palo na pamet; trebalo je da letimo preko Idelvid aerodroma u Nju- korku, umesto direktno u Montreal. Da smo putovali kanadskom kompanijom, put bi bio kraći, ali Swissair je leteo preko Njujorka i nismo imali izbora. Postavilo se sledeće pitanje - Swissair je dozvolio da putujemo sa njima, ali da li će to dozvoliti Americanline, kompanija kojom smo leteli od Njujorka do Detroita? Guv se plašio da ćemo ostati zaglavljani u Njujorku bez opcije da nastavimo put, ako to prvo ne rešimo. Naše poslove je rešavao agent iz Dablina, te mu je Guv rekao da proveri Americanline i, ako se složje, da rezerviše i plati prvu klasu od Njujorka do Detroita, odakle ćemo iznajmiti kola da nas prevezu preko američko-kanadske granice do Vindsora, gde ćemo živeti. Agent je proverio, kompanija se složila, sve je plaćeno. "Pa", reče Agent, "nemamo više o čemu da brinemo. Sada treba da odneseš ove račune u ambasadu, da im dokažeš da imaš dovoljno novca da živiš u Kanadi dok ne nađeš posao i to je to. Hvala na saradnji. Ako u bilo kom trenutku poželite da se vratite, biće mi drago da to

T. Lobsang Rampa

sredim za Vas.” Guv i Ma su još jednom otišli do kanadske ambasade da odesu sve papire. ”Imate li potvrdu od veterinara da su mačke dobrog zdravlja?” ”Da!” odgovorio je Guv i dao im potrebne papire. Sada, kada nisu imali više ništa oko čega bi se žalili, službeni- ci su morali da izdaju potrebne dozvole za ulazak i boravak u Kanadi. Pošto su svi papiri bili u redu, Guv i Ma su se vratili, izmoreni, u Haut. ”Mačke”, reče Guv, ”kada budemo krenuli moraćete da budete u svojim korpama, ali čim poletimo možete da izađete i sednete sa nama. Jasno?” ”Jasno, Guv”, reče Mis Ku, ”ali imaj na umu da ćemo mi zaista hteti da izađemo iz korpi!” ”Naravno da ćete izaći, prestani da brineš, koštale ste me koliko ste teške.” Onda je malo razmislio.” Ali ste obe vredne svakog novčića!” Gospodin Irski Veterinar je znao par slepih Iraca koji su pravili korpe, te je Guv naručio dve korpe za mene i Mis Ku. Svaka je bila najveća moguća i imale smo dovoljno mesta unutra. Guv je predložio da spavamo u korpama narednih nedelju dana da bi smo se navikle na njih. To smo i uradile i bilo je zabavno! Guvovo zdravlje se pogoršalo. Po svim zakonima zdravog razuma trebali smo da odustanemo od puta. Umesto toga, Guc je ponovo otišao kod Doktora i nešto su mu tamo uradili da bi mogao da izdrži put. Morao je sve više da se odmara, a ja sam se sve više plašila kako će sve to da ispadne jer sam i sama znala kako je biti star i bolestan. Guv je preživio mnogo poteškoća za života i sada su se posledice tih poteškoća jasno videle. Mis Ku i ja smo se pbrinule o njemu najbolje što smo mogle.

”Kako ćemo stići do Šenona?” pitala je Ljutić. ”Ne irskim vozom”, odgovorio je Guv, ”morali bismo da presedamo u Limeriku, to mi se ne sviđa. Ti i Ma ćete otići u Dablin i naći nam nekoga ko će nas odvesti minibusom ili tako nešto.” ”Otići ćemo dan ranije,” reče Ma, ”zato što tebi treba makar dan odmora pre leta. To će biti bolje i za mačke” Odoše u Dablin, Mis Ku i ja smo ostale sa Guvom da pazimo da on ne ustaje iz kreveta. Dok smo čekali da se Ljutić i Ma vrate, Guv nam je pričao priče o mačkama sa Tibeta. ”Sve je sredeno,” reče Ma, ”voljni su da nas odvezu i imaju minibus koji koriste za vožnju turista. Čovek koji će nas voziti često ide u Šenon po američke turisti- ste” Nije još mnogo ostalo da se uradi. Guv je morao još jednom do Doktora. Sve naše pripreme su se obavljale u strogoj tajnosti jer nam novinari nisu davali mira. Nedavno, sećam se, Guv je bio jako bole- stan i morao je da ide kod Doktora. Čim je izašao iz kuće, novinar je došao i počeo da mu postavlja svakakva,

ŽIVETI SA LAMOM

neumesna pitanja. Guva je oduvek čudilo kako novinari misle da imaju neko božansko pravo da pitaju šta god žele. "Plaćeni tračevi" kako ih je Guv zvao. Ponekad je želeo da ih baci preko litice. "Hej! Irski Zeče!" vikala je Mis Ku, oko tri metra od ivice litice. "Zeče! Mi sada idemo, a ti nemoj da uništiš baštu dok mi nismo tu." Gospodin Irski Zec nije odgovorio. Mis Ku se zadovoljila pretećim disanjem u njegovu rupu i onda se brzo vratila gore. "Ptice! PTICE!" siktala je Mis Ku, "mi ćemo leteti kao i vi, samo još dalje." "Ššššš, Mis Ku," pobunila sam se, "ovo treba da ostane tajna! Sada sve ptice i Irski Zec znaju." Mis Ku je pogledala preko ramena, mogla sam da osetim kako se ukočila. "STANI, Fif! Prati me, dolazi Veterinar!" Požurile smo unutra, pa kroz kuhinju do podruma za ugaj. "Huh!" stresla se Mis Ku, "osetila sam kako mi se uši skuplja-ju od same pomisli da će da ih čisti." Pažljivo je promolila glavu iza ćoska, uverila se da je sve čisto i otrčala napolje. Glasovi, glasovi na vrhu stepenica. "Sredstvo za smirenje" reče Irski Veterinar. "Dajte im po jednu pre nego što uđete u avion i one će mirno odmarati, ovo su posebna sredstva za smirenje." Nastupila je kratka tišina, a onda Guv sumnjičavo reče: "Da li je ovo bezbedno za Fif?" "Naravno da jeste", odgovori veterinar. Ušli su u sobu i više ništa nismo čule. Nije nam se rizikovalo da se se približimo sobi i da nas uhvate. Gospodin Irski veterinar je bio VEOMA efikasan u čišćenju ušiju. Koferi i sanduci su poslani na ukurcavanje na brod. Odeća, knjige, fotografska oprema i nova električna pisaća mašina koju je Guvkupio pre nego što je odlučio da se selimo. Prtljag koji smo nosili je bio napakovan u holu. Nije ga bilo mnogo, jer nismo mogli mnogo da ponesemo u avion. Mis Ku i ja smo ponele svoje toalet kutije, pozamašnu količinu treseta koji smo koristile umesto zemlje i zadovoljavajuću količinu hrane. Nismo nameravale da ostanemo gladne! Guv je sedeo i razgovarao sa gospodom O'Grejdi. Gospodin Loftus je stajao napolju. Izgledao je jako bled i zabrinut. Mis Ku i ja smo lagano lutale po kući koju ćemo uskoro napustiti i opraštale se sa voljenim komadima nameštaja. Mis Ku je skočila na prozor i povikala: "Zbogom gospodine Zec, zbogom ptice!" "Minibus je stigao!" reče Ma. Voljne ruke uzeše prtljag i naguraše ga u zadnji deo autobusa. Gospodin i gospođa O'Grejdi su zbijali šale pokušavajući da olakšaju rastanak. Dragi, stari gospodin Loftus je tužno stajao pored, povremeno brišući oči rukama. Guv je polako pregledao kuću da se uveri da ništa nije ostalo, umorno zaključao prednja vrata i predao ključ gospodi

T. Lobsang Rampa

O'Grejdi koja će ga kasnije poslati Advokatu koji se brine o prodaji kuće. Poslednji put se pozdravio sa O'Grejdijevima i gospodinom Loftusom, okrenuo se i ušao u autobus. Vrata su se zalupila. Autobus se polako otkotrljao niz brdo, sve dalje od najboljih prijatelja koje smo imali na ovom svetu. Skrenuli smo iza ćoška i krenuli u novi život.

ŠESTO POGLAVLJE

Autobus se kotljao putem pored luke, prošao ispod starog tramvajskog mosta, ubrzao i ostavio Haut zamak iza nas. Svi smo bili tihi, Guv već umoran i neraspoložen, gledao je zemlju koju je voleo i koju nije bio voljan na napusti. "Samo kada ljudi iz Poreske ne bi bili toliko napadni!" pomislila sam. Sedele smo pred njega, tihe u saosećanju. Kod Sutona svi smo pogledali u levo da nemo pozdravimo još jednog dragog prijatelja, doktora Čapmana. Vozili smo se dalje i dalje ka Dublinu, miris morske trave je dolazio sa reke Liflej, galebovi iznad su nas tužno pozdravljali.

Miss Ku je sedela pozadi, na prtljagu, odakle je mogla da gleda napolje. "Dobro slušaj, Fif," reče mi, "opisivaću ti sada neke stvari koje nikada nisi videla. Ovo je Klontarf, upravo prolazimo pored Vrtova." Sem Mis Ku, niko u autobusu nije prilčao. Provela sam šest rajskih meseci u Irskoj, šest meseci za koje sam shvatila da sam voljena i da negde pripadam. Sada odlazimo. ZBOG ČEGA? Bas se kotrljao bez zastajanja jer ljudi u Irskoj su jako uvidavni u uvek uzimaju u obzir prava drugih vozača.

Saobraćaj je postajao gušći. Ponekad bismo zastali, kada su semafori bili protiv nas. Iznenada Mis Ku reče: "Prolazimo pored Triniti koledža, Fif, pozdravi se sa njim". Triniti koledž! Bač prekoputa je bila turistička agencija koja je organizovala sve. Poželela sam da stano i kažemo im da sve otkazu. Guv se sagao, protrljao mi bradu i privukao me bliže. Saobraćaj se proređivao kako smo se približavali

Periferiji grada. Vozač je ubrzao. "Idemo u Limerik, Fif," reče Mis Ku, "reći ću ti samo jednu stvar: tamo je bila jedna mlada Kilderska mačka koja je imala mačiju travu oko glave..." "Ućuti, Ku!" reče Guv, "ne čujem sopstvene misli od tvog mjaukanja". Neko vreme je sve bilo tiho, ali Mis Ku nije mogla dugo da ćuti.

Ponovo je počela da komentariše sve što je videla, a za šta je misli - la da ja treba da znam. Jas am stara i imala sam težak život. Snalaziti

T. Lobsang Rampa

se bez vida je teško. Put me je umorio pa sam malo odspavala. Iznenada sam osetila drugačije kretanje i ustala sam. Gde smo? Koliko dugo sam spavala? Šta se dešava? Autobus je stajao. "Sve je u redu, Fif," reče Guv, 'stali smo da popijemo čaj.' "Na pola puta do Šano- na smo." reče vozač, "Uvek ovde napravim pauzu, služe zaista dobar čaj." "Vas dve idite unutra," reče Guv, "mačke i ja ćemo ostati ovde." "U redu," reče Ma, "doneću vam čaj ovde." Ma i Ljutić su izašle iz autobusa, mogla sam da čujem kako hodaju. Čuo se 'klik' vrata i njih dve su bile u radnji. "Market taun" reče Mis Ku, "mnogo automobila je parkirano ispred. Lepo mestašće. Ljuid izgledaju ljubazno. Neka starica ti se smeši, Fif, uzvрати joj osmehom. Ona je slepa!" povika Mis Ku, "ne može da Vas vidi. Obratite se meni!" "Oh, naravno," reče starica, prisanjajući lice uz prozor, "divna stvorenjca, nisu li, baš sad pričah mom malom. Divne stvari imaju danas" "O, hajde majko. Moramo odneti čaletu čaj ili će biti belaja!" "Ah, ah, u pravu si, jesi. Moramo da idemo." reče starica i ode. "Svideo mi se njen šal," reče Mis Ku, "bio bi odličan prekrivač za krevet.

Ma je izašla sa hranom i čajem za Guva. I nama je dala čaj, ali smo bile suviše uzbuđene da bismo jele. "Šta si dobio, Guv," pitala sam. "Hleb, puter i šolju čaja," odgovorio je. Osećala sam se bolje jer je makar nešto jeo, pa sam otišla da popijem malo svog čaja, ali ni jedna mačka može jesti kada je ovoliko uzbuđena. Razmišljala sam o svojim predašnjim putovanjima, kada su me drmusali u kolima koja voze prebrzo ili vukli ili zamalo ugušili u onoj kutiji bez vazduha. SADA ću putovati prvom klasom i neću se odvojiti od moje Porodice. Smestila sam se pored Guva i malo predela. "Stara Fif se odlično drži," reče on Ma, "čak mislim i da uživa i ako to ne želi da prizna" "Reci nešto o meni," povika Mis Ku odpozadi, gde je čuvala prtljag i usmeravala vozača kuda treba da vozi. "Ne znam kako bismo uspeli bez Ku koja se brine o nama i drži sve pod kontrolom." "Mis Ku pravi više gungule nego sve mačke u Kilkeniju," dodao je.

Autobus je mumlao putem, jedući kilometre pred sobom, vodeći nas sve dalje od svega što smo znali i voleli - ka čemu? Napustili smo okrug Tiperari i ušli u okrug Limerik. Pao je mrak i morali smo da se krećemo sporije. Put je bio jako, jako dug i ja sam se sve vreme pitala kako će Guv izdržati. Mis Ku mi je rekla da on postaje sve bleđi i bleđi sa svakim kilometrom koji predemo. Vreme više ništa nije

značilo, sati i minuti su se vukli zajedno, kao da živimo u večnosti. Mumlanje autobusa, škripanje guma, milje koje su prolazile ispod i propadale u ništavilo iza nas. Čak je Mis Ku postala tiha. Više nije bilo

ŽIVETI SA LAMOM

nikakve priče, samo zvuci autobusa i zvuci noći. Vreme je stajalo dok su milje bežale u anonimnost tame. Mis Ku je skočila na noge, iz čvrstog sna u potpunu opreznost, u trenutku. "Fifi!" pozvala je, "da li si budna?" "Da, Mis Ku," odgovorila sam. "Prsti svetla sklanjaju tamu i čiste nebo od oblaka, za avione," povikala je. "Mora da smo blizu Šanona, mora da smo skoro stigli!" Autobus je i dalje mumlao, ali se u vazduhu osetilo očekivanje. Porodica je sedela i obraćala pažnju. Vozač reče: "Još pet minuta. Vozim vas do glavnog ulaza? Letite večeras?" "Ne," reče Ma, "odmaramo ovde večeras i sutra ceo dan, a letimo u Njujork sutra uveče." "Onda vam treba motel," reče vozač, "znam jedno dobro mesto." Vozio je još malo, onda naglo skrenuo i vozio jos otprilike kilometar. Zaustavio se ispred zgrade sa desne strane. Izašao je iz autobusa i otišao do recepcije. "Ne," reče, "nemate rezervisano ovde, već u drugom motelu, znam gde se taj nalazi." Posle otprilike pola kilometra, zaustavili smo se pored još jedne zgrade. Vozač je proverio i potvrdio da smo u pravom motelu. Naš prtljak je unet, tj stvari koje će nam trebati večeras i sutra, a ostatak prtljaga je odvezen na aerodrom; "Želim u toalet," vikala je Mis Ku. "Izvoli," reče Ma, pokazujući joj posebnu kutiju koju je stavila u kupatilo. Nežno me je podigla, odnela u kupatilo i pomogla mi da napipam koja je moja kutija. Kad smo obavile šta smo imale, doteturala smo se do sobe i osećale mnogo bolje. Kao i obično, svaki član Porodice je imao svoju sobu. Ja sam spavala sa Guvom, Miss Ku sa Ma, a jedna Ljutić je morala da spava sama. Mis Ku i ja smo sve detaljno istražile, pobrinuče se da nademo sve izlaze za bekstvo i tačnu lokaciju svih bitnih obejakata. Onda smo se vratile na večeru. Ni jednu mačku ne treba uznemiravati nebitnim stvarima dok potpuno ne istraži prošoriju. Mačke UVEK moraju znati gde se šta nalazi. Naš vid je potpuno drugačiji od ljudskog i u većini slučajeva mi vidimo u dve dimenzije, a ne tri. Možemo da zaustavimo sliku na način koj bi zbunio ljude, možemo da izmenimo naše oči tako da uvećamo objekat, ljudi moraju da koriste lupu u tu svrhu. Možemo da izmenimo naš vid tako da jasno vidimo na veliku udaljenost ili pak nešto što se nalazi na centimeter od našeg nosa. Ne vidimo crvenu, ona je za nas sre-

brna. Plavo svetlo nam je jako kao sunčeva svetlost. Najfiniju štampu ili najmanji insekt vidimo sasvim jasno. Ljudi ne razumeju naše oči, one su prefinjeni instrumenti koji nam omogućavaju da vidimo čak i infra-crveno svetlo. Ne moje oči, naravno, ja sam slepa. Moje oči, tkao mi kažu, izgledaju savršeno, nisu zamagljene ili potpuno otvorene, ali ipak, one ne vide ništa. Svi smov čvrsto spavali te noći, nije nam smetala

T. Lobsang Rampa

huka aviona koji su sletali i ponovo uzletali, odlazeći daleko preko okeana. Sledećeg jutra, Ma i Ljutić su izašle i svima nam donele doručak. Lenčarili smo, Mis Ku je sedela na prozoru i divila se haljinama žena koje su prolazile, dolazeći i odlazeći sa aerodroma. Guv se obukao i odveo nas da se igramo na travi iza zgrade. Sve vreme sam pazila da ostanem na dohvata njegovih rukujnisam htela da rizikujem da se izgubim sada! "Fif!" reče Mis Ku, "je lovo aerodrom na koji si stigla iz Francuske?" "Da, Mis Ku," odgovorila sam, "ali ja sam stigla kao prtljag, nisam imala ovako divno iskustvo kao sada. Oдавde smo leteli za Dablinski aerodrom, ali, naravno, ja sma bila bez svesti." "U redu stara mačko," reče Mis Ku, "držaću oko na tebi i postaraću se da sve bude kako treba. Ja sam iskusna u ovakvim stvarima." "Hvala, Mis Ku, biću veoma zahvalna na tvom vođstvu." Došlo je vreme ručku i Ma nas je pozvala unutra da jedemo i da se odmorimo. Kada smo završili sa obrokom, svi smo legli, Mis Ku i Ma, Ljutić sama i Guv i ja. Dobro smo se odmorili jer nismo bili sigurni koliko ćemo moći da spavamo u avionu. Probudio me je Guv. Pomazio me je i rekao: "Fif, matora spavalice, idi sa Mis Ku da malo trčite, pa se vratite na čaj." "Hajde, Fif!" pozvala me je Mis Ku, "Još uvek nismo istražile hodnik, nema nikoga tamo sada, HAJDE!" Skočila sam sa kreveta, počela se po uvetu dok sam razmišljala kuda da krenem, a onda osetila Guvove ruke kako me vode ka vratima. Mis Ku je vodila put i mi smo sprovele naše naučno istraživanje hodnika i svih ljudi koji su prolazili tuda. "Hajmo do Recepcije," reče Mis Ku, "da malo paradiramo." Mnogi ljudi nikad nisu videli sijamsku mačku i moram priznati, rizikujući da zvučim nadobudno, da smo bile atrakcija. Neizmerno mi je laskalo što su ljudi mislili da sam ja Kuina mama. Prošetale smo se oko Recepcije i vratile se u sobe da još malo odspavamo. Svetla aerodroma su treperela kada samo se probudile za večeru. Tama se polako navlačila i promenila dan u noć. Polako smo pakovali naše stvari, izašli na toplu irsku noć i krenuli ka aerodromu.

T. Lobsang Kampa

mu. Ljudi su uzeli naš prtljag i spremili ga za carinsku kontrolu. Guv je uvek imao reči hvale za irsku carinsku kontrolu, nikada nije bilo problema sa njima. Jedini službenici sa kojima smo imali problema su bili oni iz Poreske uprave i njihova pohlepa nas je terala iz irske.

Vrlo ljubazno osoblje Swissair-a je došlo da nas pozdravlja, čak su rekli koju reč i meni i Mis Ku. "Kompanija bi želela da vas ugosti večerotn" reče jedan od njih ljubazno. "Nema potrebe, hvala," odgovori Giiv/Već smo večerali i ne želimo da ostavimo naše mačke same toliko dugo." Čovek nam reče da ga obavestimo ako nam bude bilo šta trebalo i onda ode, ostavljajući nas na same. Ma reče: "Hoćemo da damo mačkama pilule za smirenje?" "Ne još," reče Guv, "Fif nećemo dati ništa, ona je uvek mirna, a videćemo kako će se Ku ponašati kada uđemo u avion."

Pošto sam slepa, smatram da će priča biti osakaćena ako ja opišem naredni sled događaja. Mis Ku je pristala, nevoljno i posle mnogo ubeđivanja, da napiše narednih par strana...

Dakle, eto nas. Sedimo kao gomila čudaka u glavnom holu Šenon aerodroma. Gomila ljudi je sedela svuda, kao jato koka nosilja. Deca su se drala iz sveg glasa, glava me je zbolela od tolike dreke.

Neki čudni likovi su sedeli u ćošku, izgledali su kao jato prepariranih pataka. Mislili su da su bitne face jer su im na torbama bile etikete za Pariz-odakle je došla stara mačka. Sat mora da je zarđao jer je vreme prolazilo jako sporo.

Konačno se pojavio neki momak, obučen u plavu i bronznu i skoro obrisao prašinu sa poda dok nam je, uz naklon, govorio da je let kompanije Swissair iz Šenona za Njujork spreman. Pomislila sam kako je smešan, kako to može biti let kada je avion još uvek na zemlji. Pokušao je da uzme moju korpu, ali Guv i Ma to nisu dozvolili. Guv je zgrabio Fifinu korpu, a Ma moju. A Ljutić... Boga pitaj šta je ona uzela, bila sam suviše zauzeta da obratim pažnju. I tako krećemo, kao neki školard, kroz glavnu halu i napolje u tamu koja to nije bila. Bila bi da svako svetlo u Šanonu nije sijalo. Na pisti je bilo svakakvih svetla u boji, neka su mahala kao prsti na nebu. Onda sam pogledala napred i videla avion. O, Bože! Bio je ogroman, veći od bilo kog koje smo videli na Dablinskom aerodromu. Izgledao mi je skoro kao Haut na točkovima. Kako smo mu se približavali, tako je izgledao sve veći i veći. Sa prednje strane su bile merdevine sa nekim metalnim stvarima sa strane. Guv, koji je nosio Fif se polako popeo uz te merdevine ili stepenice ili kako

T. Lobsang Rampa

god da su ih zvali. Uhranjeni Nosač torbi(o, bogo, kladim se da je baš dobro jeo) se naklonio toliko nisko da je za malo pukao na pola. Još uhranjenija stjuardesa u marin plavoj uniformi, sa belim okovratnikom nas je pozdravila. Nije nam se naklonila, nije mogla od svog pojasa. Sve stjuardese i hostese u nosile pojaseve, to znam iz knjige koju je Guv napisao pre nekog vremena. U svakom slučaju, sproveli su nas do prve klase, a onda otišli da uvedu ostale obične smrtnike od putnika. Oni su bili smešteni tamo odakle je buka dolazila. Pojavilo se svetlo koje nam je reklo na ne smemo da pušimo (odakle im uopšte ideja da mačke puše?) i da moramo da vežemo pojaseve. To smo i uradili. Guv je držao svoju korpu kao da je najvrednija na svetu. Ma je držala moju znajući da ja jesam. Velika metalna vrata su se zatvorila i ceo avion je počeo da se tresе kao da će se raspasti na komade. Ipak se nije raspao, već je počeo lagano da se pomera pokraj mnogo svetla. Gomila ljudi napolu je mahala. Videla sam njihova otvorena usta dok su nešto vikali. Izgledali su kao ribe koje smo nekada imali u akvarijumu.

Tutnjali smo, proivodeći groznu buku, a onda, kada mi se činilo kao da smo se već dovezli do Amerike, cela stvar je zaokrenula i buka se pojačala. Povikala sam na pilota da prestane, ali od sve te buke nije mogao da me čuje. Usledila je tako nasilna brzina da mi se ručak u stomaku za malo pomešao sa večerom i onda smo bili u vazduhu. Pilot mora da nije bio baš iskusan jer je nakrivio avion i napravio par krugova oko aerodroma da se uveri da je avion stvarno poleteo. Videla sam mnogo svetla ispod sebe, na stotine tih stvari, a zatim vodu koja svetluca na mesečini. "Hej," povikala sam na njega, "to je voda dole, podavićemo se ako upadnemo!" Mora da me je čuo jer je konačno ispravio avion i usmerio tu stvar prema Americi. Penjali smo se sve više i više, kroz raštrkane oblake koji su bili obojeni u srebrno od mesečine, sve više i više. Išli smo sve više i više i brže i brže. Pogledala sam kroz prozor i videla plamen kako izlazi iz krila. "Zaboga," rekoх za šebe, "nisu uspeli da nas udave, zato će sada da nas ispeku." Pozvala sam Guva i on mi je rekao da je sve OK(to je američkiza'uredu) idanebrinem. Pogledalasammaloboljei videlada su neke cevi iz motora bele od usijanja. I sama sam se tako osećala.

Pilot mora da je registrovao moje misli jer je progovorio iz plafona i u svom govoru rekao da ne brinemo ništa i da se avion uvek 'zapal' dok postiže visinu. Debela stjuardesa nam je prišla, nisam čula šta je rekla jer sam bila potpuno zbunjena zvucima koje je prizvodila dok se saginjala. "Njena odeća neće još dugo izdržati," pomislila sam. Nekoliko smešnih

ŽIVETI SA LAMOM

Amera je bilo u prvoj klasi. Sem njih, baš su bili debeli likovi, nije bilo nikoga. Bili smo sami. Popeli smo se na oko 10 000 metara, blizu Raju, pretpostavljam, a onda se avion ispravio i počeli smo da jedrimo kroz zvezde.

"Daću tabletu Kui," reče Ma dok mi je gurala odvratnu stvar u usta, pre nego što smo Guv ili ja stigli da se usprotivimo. Trepnula sam i progutala. Nekoliko trenutaka se ništa nije dešavalo, a onda sam osetila divnu ošamućenost kako me obuzima. Poriv za peva- njem je bio neodoljiv. Čoveče, baš sam bila drogirana. Guv i Ma su postajali sve ljući i ljući dok sam ja postajala sve srećnija i srećnija. Napomena za sve ljubitelje mačaka;Guv se kasnije raspitao u detro- itskom zoo vrtu i saznao da sredstva za smirenje zapravo ne smiruju mačke. MI SMO OD TOGA SAMO PIJANE! Čovek mu je objasnio da je imao isto iskustvo sa pijanom mačkom.

Pa, bilo je zabavno dok je trajalo. Mislim da je ovo dosta od mene i sada pisanje prepustam Staroj Mački, ipak ga je ona započela, to je njeno mezimče.

Avion je mumlao dok je prelazio stotine kilometara svakog sata. Bela svetla su bila prigušena i konačno zamenjena nekim blagim plavim svetlom. Mis Ku je ležala u svojoj korpi, tiho se smejući sama sa sobom. Kikot za kikotom je dolazio iz njene korpe. Na kraju nisam mogla više da izdržim, radoznalost je pobedila manire. "Mis Ku," pozvala sam je tiho, da ne bih uznemirila nekoga, "Mis Ku, čemu se smeješ?" "Jaaa? Smejem se? A da! HAHAHA!" Nasmejala sam se za sebe, Mis Ku je baš bila Vesela, kako ljudi vole da kažu. Samo jednom pre ovoga sam videla mačku u tom stanju i to je bio jedan Mačak koji je imao običaj da ide u vinski podrum i pije vino koje je kapljalo iz buradi. Mis Ku je sada bila kao on. "Fif!", kikotala se, "ovo je suviše dobro da zadržim za sebe, Fif, da li me slušaš? FIIIF!" "Da, Mis Ku," odgovorila sam, "naravno da te slušam, biću oduševljena da čujem tvoju priču." "Pa," počela je, "to se desilo malo pre nego što si ti stigla

T. Lobsang Kampa

u Haut. Guv je budistički sveštenik, Lama, to znaš. Jednog dana je sedeo na steni pored vode i prišao mu je mladi katolički monah koji je bio na odmoru sa još gomilom njih. 'Sine,' reče monah (Guv je dovoljno star da mu bude deda!) 'Sine, nisi bio na misi danas' 'Ne, Oče,' reče Guv ljubazno, 'nisam.' 'Moraš ići na misu, sine,' reče mladi monah, obećaj mi da ćeš ići danas!' 'Ne, Oče', odgovori mu Guv, * ne mogu ti to obećati.' 'Onda nisi dobar hrišćanin, sine,' ljutito mu odgovori monah. 'Ne, Oče, * odgovori Guv blago^ 'ja sam budistički sveštenik, iguman, zapravo!^M Mis Ku napravi kratku pauzu, a zatim prsnu u smeh. „Fif, trebala si da vidiš tog mladog monaha, pobegao je kao da ga sam djavo goni!“ Konačno, Mis Ku zaspala, umorna od pričanja i smejanja. Vratila sam se u svoju korpu, Guv je gurnuo ruku unutra i pomazio me po bradi. Okrenula sam se, zapredela i zaspala.

Kada sam se probudila shvatila sam da je Guvu pozlilo, glavna stjuardesa je stajala iznad njega i davala mu neki lek. Guv je star i mnogo bolestan, u avionu je doživeo srčani napad i ja nisam očekivala da će preživeti ovaj put. Pred put mi je rekao; „Ako ti ne možeš da podneseš put, Fif, ja mogu! Tako da, izazivam te!“ Gajila sam posebna osećanja prema Guvu, veoma posebna osećanja, jer on i ja smo pričali tako lako, kao što smo razgovarale Mis Ku i ja. „BO-ŽE!“ reče Miss Ku sumorno, „Imam opasan mamurluk! Rado bih dala par ovih pilula Veterinaru, da vidi kako je. Šta uopšte ljudski veterinari znaju o mačkama?“ „Koliko je sati, Mis Ku?“ pitala sam. „Sati? Eh? Oh! Ne znam, sve mi se pomešalo. Plava svetla su ugašena, bela su upaljena. Uskoro će vreme za hranu!“ Postala sam svesna zvuka lupanja tanjira i malih zvukova koje ljudi prave kada se bude. Skoro sam se potpuno navikla na slepilo, ali bilo je JAKO frustrirajuće kada ne znaš šta se odvija, kada ne možeš da vidiš šta se dešava. Guvova ruka se spustila da me pomazi. „Smešna, stara mačko,“ reče, „O čemu sada brineš? Probudi se, vreme je za doručak i uskoro ćemo sleteti.“ Glas iz plafona je pucao od zadovoljstva. „Vežite vaše pojaseve, molim vas, slećemo na Njujorški Internacionalni aerodrom.“ Čula sam kliktanje metala, Guv je čvrsto uhvatio moju korpu. Nos aviona se spustio i motor je promenio ton. Osećala sam se kao da lebdimo, plutamo, a onda su se motori vratili u punu snagu. Poskok i škripa guma. Još jedan manji poskok i avion je zatutanjo po pisti. „Ostanite na svojim mestima, molim vas,“ reče stjuardesa, „Sačekajte da se letilica zaustavi.“ Tutnjali smo, uz povremenu škripu kočnica dok je pilot upravljao i proveravao brzinu. Poslednje kočenje i zaustavili smo se. Motori su usporili, pa se zaustavili. Par trenutaka se

ŽIVETI SA LAMOM

čulo samo di- sanje Ijudi, a onda jako BUP i škripanje metala o metal. Vrata su se otvorila i talas ledenog vazduha je pohrlio unutra. „Zbogom,^M reče glavna stjuardesa, „nadamo se da ćete leteti sa nama ponovo!^M

Guv me je nosio dok smo silazili niz stepenice, Ma je nosila Mis Ku, a Ljutić je išla iza nas. Bilo je grozno hladno i ništa mi nije bilo jasno. „Brrrr!^M promrmlja Mis Ku u gađenju, „***** mamurluk i ***** snegi“ Porodica je požurila da ne bismo bili na hladnoći ni sekund duže nego što je potrebno. Uskoro smo ušli u veliku dvoranu. Mis Ku, koja je znala sve, reče da je ovo Dvorana Imigracionog i Carine i da je to najveća zgrada tog tipa na svetu. Guv je priložio sve naše papire, prošli smo Imigraciono i nastavili ka Carini. „Šai- mate?^M pitao je muški glas. „Nemamo ništa da prijavimo,^M reče Guv, „mi smo u tranzitu ka Kanadi. „Kake su to mačke?^M pitao je carinik. „Ahhhh! Videla sam ih pre. PRE-LE-PE!^M, uzviknu žena carinik. Na- stavili smo dalje. Po razlici u mirisu znala sam da obojeni čovek nosi naše torbe, ali Guv i Ma su i dalje nosili mene i Mis Ku. Na ulazu u glavnu dvoranu Guv je seo, osećao se jako loše, a Ma je otišla da nađe ljude iz američke kompanije sa kojom smo leteli za Detroit. Nije je bilo jako dugo. Kada se vratila kiptela je od besa. „Prekršili su ugo- vor!^M vikala je, „Neće dozvoliti mačkama da idu sa nama, hoće da ih stave u deo za prtljagom, kažu da su takva pravila i propisi. Kažu da je grešku napravilo osoblje iz Šanona.^M

Odjednom sam osetila sve svoje godine, svoju starost. Osećala sam da nisam sposobna da preživim u delu za prtljagveć sam do- živela previše toga i bila sam šokirana da je iko očekivao da će Mis Ku to izdržati. Guv reče: „Ako mačke ne mogu da idu, nećemo ići ni mi! Vрати se tamo i reci im da ćemo napraviti veliku frku i da ćemo tražiti povraćaj novca, pošto su pristali da mačke idu sa nama i sve smo platitili unapred.^M Ma je opet otišla, a mi smo opet čekali. Na kraju se vratila i rekla:^MRekla sam im da si bolestan, poslaće nas u La Gardiju posebnim kolima. Predložili su da ostanemo tamo u motelu i da sačekamo da vidimo da li će se kompanija predomisliti.^M Uskoro smo bili u velikim kolima, ogromnom Kadilaku koji je čak imao i kli- mu. „O, bogo!“ reče Ljutić, dok smo se probijali kroz gust saobraćaj Njujorka, „ne bih volela da vozim ovde!^a „Sve je ok dok kod se držite svoje trake, gospoja^K, reče vozač. Posle dvadesetak minuta stigli smo do, kako mi Mis Ku reče, najvećeg motela koji je ikada videla. Svi smo ušli. „Da li su sijamske mačke dozvoljene ovde?^K pitao je Guv. „Naravno da jesu!^K odgovorio mu je čovek za recepcijom dok nas je zagledao. „Vrlo su

T. Lobsang Rampa

dobrodošle!^K ponovio je, dok nam je dodeljivao sobe. Činilo se da nas nose miljama kroz hodnike dok nismo stigli do soba. „Toalet, BRZO!^K vikala je Mis Ku. Bila sam joj zahvalna na tome. Kutije su nam brzo donete i to je učinilo da se osećamo udob- nije i mirnije. „Hrana,^K reče Ma. „Postaraj se o mačkama prvo,^K reče Guv. Naša rutina je bila potpuno poremećena, ali bile smo gladne. Lutale smo okolo, razledajući tri sobe koje smo uzeli, veoma oprezno ispitivajući hodnik. „Mogu da vidim aerodrom," reče Mis Ku, „to mora da je La Gardija ^K Ma je ustala. „Pa,^K reče, „otići ću do avio- kompanije da vidim šta može da se uradi.^K Vrata su se zatvorila za njom, a Mis Ku i ja smo se smestile da pazimo na Guva. Putovanje je bilo preteško za njegovo srce. Ležao je nepomično na krevetu. Ljutić je ušla. „Kako ćemo stići do Vindzora ako se ne predomisle?^K pitala je. „Ne znam, možda vozom,^K reče Guv, „uzećemo spavaća kola i mačke će biti sa nama.^K

Dremala sam kada se Ma vratila. „Neće nas primiti ako mačke ne idu u deo za prtljag,^K reče. „NE!^K odgovori Guv, „naći ćemo neki drugi način.^K Nastupila je duga tišina. Mis Ku i ja smo sedele zajed- no, bile smo preplašene da ćemo morati da putujemo sa prtljagom. Nismo mogli dugo da ostanemo u motelu, cene su bile previsoke. „Predložili su vazdušni taxi,^K reče Ma. „Pa,^K odgovori Guv, „traži- ćemo da nam refundiraju karte od La Gardije do Detoita, pošto su prešli ugovor. To će smanjiti troškove. Da li su rekli koliko bi ko- štao put odavde do Kanade?^K Ma mu je rekla procenu troškova i on zamalo dožive šok. Kao i Mis Ku i ja. Onda reče: „Rezerviši avion za sutra ujutru, ali avion mora biti dovoljno veliki da i mačke mogu sa nama^K. Ma je klimnula glavom i opet otišla.

Mis Ku i ja smo trenirale trčeci po sobama. Pošto su nam sobe bile nepoznate, Mis Ku mi je govorila gde se šta nalazi i trčala je ispred mene. Ja sam je pratila u stopu i uspele smo da se pravo zaba- vimo. U isto vreme smo zabavljale i Guva, on je voleo da nas gleda kao se igramo i skaćemo u vazduh. Kada smo se umorile Mis Ku me je odvela do prozora i pricala mi o visokim tornjevima Menhetna u čijoj je blizini Guv živeo i radio pre nego godina. Ma se vratila i rekla nam da je sve sređeno i da bi trebalo da budemo u Kanadi sutra u ovo vreme. Onda smo seli da popijemo čaj, posle čega smo razmišlja- li o toj novoj zemlji u koju putujemo. Mrak je rano pao i mi smo otišli u svoje krevete da bi se odmorili što je više moguće;put iz Hauta nas je izmorio više nego sto smo očekivali. Motel je bio jako prijatan, ali i jako skup, pošto je bio tako blizu aerodroma i Njujorka, ali Guv nika- ko ne bi izdžao put bez

ŽIVETI SA LAMOM

odmora. Ujutru smo doručkovali i pozdravili se sa čovekom na rec[^]pciji, Mis Ku i ja smo mu se jako dopale, što je, po Mis Ku, pokazivalo je on dobar čovek. Pošto je Guv bio bo- lestan i zbog našeg prtljaga, motel nam je obezbedio auto koji nas je prevezao do kompanije koja nam je organizovala vazdušni taksi. Jako prijatan obojen čovek nas je vozio i potrudio se da nas doveze što je bliže mogao. „Ja ću sačekam," reče nekim čudim naglapkom, „dok nisam siguran da ste sve kako treba.^M Ušli smo u kancelariju i prvo se činilo kao da niko ne zna ništa o nama. Ona se blaga lampica upalila u glavi jednog od njih i on uze telefon. „Naravno, naravno,^M reče, „pilot je na putu ka ovamo. Sačekajte malo.“ Čekali smo malo, a onda još malo. Konačno je neko uleteo u kancelariju i rekao: „Vi ste oni što idu za Kanadu?“ Potvrdili smo, Mis Ku i ja smo mjauknule da naglasimo. „Ok,“ reče, „ukrcaćemo vaš prtljag. Šta sa tim mačkama?“ „One idu u avion sa nama!“ reče Guv strogo. „Ok,“ reče pilot, „dame će sedeti pozati sa korpama u krilu.“ Poveo nas je ka avionu. „Sveca mu!“ povika Mis Ku u čudu, „pa ovo je najobičnija ***** igračka! Dva motora, tri sedišta, plus pilot, četiri ukupno. Tri točka. Sveca mu!“ povika još vatrenije. „Ne znam kako će Guv da smesti svoju zadnjicu u to malo sedišta. Zaboga,“ režala je, „čak se i pilot skupio da bi napravio više mesta!“

Ma i Ljutić su se popele u avion, koji je, po Mis Ku, bio veliki koliko i najobičniji automobil. Pozadi je bilo mesta za dvoje ljudi prosečne građe. Ma je fino tapacirana, Ljutić je mršava, tako da njih dve čine dvoje prosečne građe. Osetila sam kako se ceo avion zalju- ljao kada je Guv ušao. Bio je težak 100 ili 110 kilograma (možda je izgubio koji kilogram tokom ovog putovanja), avion se malo nagnuo. Pilot mora da je bio najmanji u leglu jer njegova težina nije imala ni- kakvog efekta. Pokrenuo je motore jedan za drugim i pustio ih da se ugreju. Onda je pustio kočnice i polako krenuo. Prešli smo nekoli[^]o milja zemljom sve do drugog kraja aerodroma. Mis Ku mi je preno- sila šta se dešava. „0, Bože!^c kukala je, „svi avioni Amerike poleću odavde;jedan na svaki minut.“ Izenenada, pilot promrlja JAKO ružnu reč i grubo okrenu avion na stranu i sa glavne pijte. „Pukla nam je guma,^M zarežao je, „pilot onog putničkog aviona mi je upravo javio radiom.“ Iza nas su se čuli krik sirena koji je parao uši i gmljavina motora koji ubrzavaju. Cela konjica kola se pojavila i okružila nas. „0, bogo!^a vikala je Mis Ku, „pozvali su Nacionalnu gardu!“ Virila je oprezno kroz prozor, pognutih ušiju da je niko ne bi video. „Poli- cija, mnogo policije je napolju, vatrogasci i puna kola zvaničnika sa aerodroma!“ „Zaboga!“ uzviknu Guv, „kakva zbrka

T. Lobsang Rampa

oko jedne pu- knute gume.“ Ljudi su trčali na sve strane, sirene su puštale poslednje krike, zvuk motora automobila se mešao sa zvukovima motora koji su ubrzavali ka poletanju. Odjednom se čula teška grmljavina ispod nas i avion se podigao od zemlje kako bi točak bio zamenjen. Kola su užurbano otišla kao i vatrogasni kamion sa našim pokvarenim točkom. Sedeli smo i čekali. Čekali smo sat vremena, pa dva sata. „Mogli smo stići peške do Kanade do sada!!“ reče Guv iznervi'rano. Kamion je ležerno kaskao servisnim putem. Ljudi su sišli sa kamio- na ležerno, ne ležerno , LENJO i doklatili se do našeg aviona. Točak je konačno bio popravljen i kamion ode. Pilot je ponovo pokrenuo avion i sačekao da se ugrelu. Preko radia je javio kontrolnom tornju da je spreman za poletanje. Napokon smo dobili dozvolu, avion je pohitao niz pistu i lagano se izdigao u vazduh. Pilot je polako uspi- njao avion, držeći ga ispod linija leta ostalih aviona, zatim ga posta- vio na odgovarajući odnos i podesio kontrole na brzinu krstarenja. Leteli smo i leteli i leteli i leteli, ali se činilo kao da se ne krećemo. „Kojom brzinom se krećemo, Mis Ku?“ pitala sam. Nakrivila je vrat i pogledala preko pilotovog ramena. „Dvesta kilometara na čas, visina hiljjidu i osamsto metara, kompas pokazuje severo-zapad,“ odgovori Mis Ku. Zavidela sam joj na njenom znanju, na njenoj mogućnosti da vidi. Ja sam mogla samo da sedim, zavisna od drugih da mi pri- čaju šta se dešava. Razmišljala sam i razmišljala o svim letovima koje sam provela zatvorena u kutiji, bez svesti. Ovo je bilo MNOGO bolje, ophodili su se prema meni bolje nego o ljudima.

SEDMO POGLAVLJE

„Uzbuna! Uzbuna!^a povika Mis Ku vireći između Guva i pilota. „Uzbuna! Uzbuna! Uzbuna! Treba nam padobran, Fif! KAZALJKA ZA GORIVO JE NA NULI!^M Guv se okrenuo ka pilotu.. „Kazaljka za gorivo ne radi?^w pitao je. „Nemamo više goriva,^M odgovori pilot opušetno. „Uvek možemo da se spustimo.^a Ispod malih krila našeg aviona su se prostirali snegom pokriveni vrhovi Alegejni planina u Pansilvaniji. Žmarci užasa su mi trčali niz kičmu dok mi je Mis Ku opisivala zjapeće provalije i kao žilet oštre grebene koji su čekali da nas sastružu sa neba. Pilot je konsultovao svoju mapu i napravio malu izmenu u našem kursu. „OH, Mis Ku,^a povikala sam užasnuta, „mi PADAMO!^a „Ah, smiri tu tvoju blesavu glavu,^a uzvratil Mis Ku mirno. „Sletećemo da napunimo rezervoar, mali aerodrom je pravo ispred nas. Sada samo zarij kandže u korpu i DRŽI SE!^a

^aHOP!” poskoči avion. ^aHOP!Hop!” poskoči još jednom. Kliznu- li smo u stanu po snegu, pa se zakotljali ka pisti. Pilot je zakočio i otvorio vrata, puštajući ledeni vazduh imutra. Skočio je na zemlju i doviknuo ženi koja je bila na pumpi. „Napuni je do vrha!^a, zapo- vedio je i zapucao ka klozetu. Žena je došla i sipala mnogo goriva u krila, ni jednom nije pogledala ka nama. Aerodrom je bio umotan u sneg koji je pokrivao zgrade i piste. Mis Ku mi je opisala brojne male avione okovane za zemlju koji su čekali svoje vlasnike da ih puste da lete. Svuda oko aerodroma, snegom pokrivena kosina planina su čekale neoprezne. Guv je izašao na sneg bez kaputa. „Budi pažljiv!^a povikala sam za njim, „Prehladićeš se!^a „Ne budi tupava, Fif,^a reče Mis Ku, „ova hladnoća je toplotni talas u odnosu na ono na šta je Guv navikao. Na Tibetu, odakle je on, hladnoća je toliko intenzivna da se izgovorene reči lede i padaju na zemlju.^a Motori su ponovo zatutnjali i mi smo se pokrenuli kroz sneg. Na ovako malom aero- dromu nije bilo kontrolnog tornja, pilot je zagrejao motore, otvorio ventile za dovod goriva i pojurio niz malu pistu. Penjući se, kružio je oko aerodroma dok nije dostigao dovoljnu visinu i onda se zaputio preko planina u pravcu Klivlenda. Sada smo se već navikli na buku motora. I tako smo leteli, uspinjali se i propadali nežno uz lutajuće vazdušne struje, leteli bez kraja u suton. Dim Pitsburga je nestao ispod našeg levog krila, magle Klivlenda su se

T. Lobsang Rampa

nazirale ispred nas. „Preletećemo iznad Klivlenda," reče pilot, „i iznad jezera Iri. U slu- čaju da se nešto desi sa motorima, tri ostrva na koja možemo sleteti će biti ispod nas. Avion je nastavio dalje, dva motora su pevala istu monotonu pesmu, pilot se grbavio iznad konrola. Zadnjice su nam utrnule od tolikog sedenja. Nezgodno sam se pomerila kada je avion naglo skrenuo u desno. „Velika sveta Mačko," povika Mis Ku, „neko je razbio frižider i prosuo sav led!“ Zakikotala se postideno i rekla: „Nisu to zaista kocke leda, ali odavde tako izgleda.“ „Celo jezero je zaleđeno i planine leda su nagomilane na sve strane. Odavde izgle- daju kao prosute kocke leda," dodala je samouvereno. Ispod nas led je grebao i strugao i svaki cist deo vode bi se zaledio u trenutku. Ovo je bila, po rečima pilota, izuzetno hladna zima, a prognoza je najav- ljivala da će biti još hladnije. „Ostrvo Pili," reče pilot, „tačno smo na polovini jezera. Prošli smo Kingsvil i idemo ka Vindsoru.“ Avion se pomalo bacakao, hladan vazduh je izazivao turbulencije. Bila sam gladna i umorna i imala sam osećaj da putujemo zauvek. Onda sam pomislila na Guva, užasno bolesnog i starog. Ako je on mogao ovo da podnese, onda sam mogla i ja. Skupila sam ramena, namestila se udobnije i osetila se bolje. „Za pet minuta ćemo sleteti na aerodrom Vindsor," reče pilot. „Ohhh!“ skviknu Mis Ku od uzbuđenja, „mogu da vidim oblakodere Detroita!“ Avion se nagnuo i okrenuo ka ze- mlji. Ton motora se promenio i avion se poravnao. Nežno 'škrip' po pisti pokrivenoj snegom, i bili smo na zemlji, u Kanadi. Avion se nežno otkotrljao i skrenuo desno. „LEVO! LEVO!" reče Guv, koji je jako dobro poznavao aerodrom, „ovaj aerodrom više nije u upotrebi, moraš da ideš na novi.“ U tom trenutku su se javili ljudi iz kontrol- nog tornja i potvrdili to što je Guv upravo rekao. Pilot je ubrzao de- sni morot da bi okrenuo avion, nastavio oko pola kilometra, zakočio i ugasio motore. Još par trenutaka smo sedeli, bili smo toliko uko- čeni da nismo bili sigurni da li smo u stanju da ustanemo. Mis Ku je promrmljala: „Sve je belo, kao fil božićne torte. Odakle dolazi sve ovo belo?“ Pilot je otvorio vrata i krenuo da izađe. Odjednom, grubo, neki glas se prodera: „Oklen ste se vi stvorili?!^M Hrapava vika me je šokirala, zapitala sam se kakvo je ovo mesto. Sada znam da svi priča- ju tako grubo. Guv kaže da oni misle da su i dalje na Divljem Zapadu gde se kultura i ljubaznost smatraju šonjavim. Guv mu odgovori da smo mi doseljenici i da imamo sve potrebne papire. Čovek se pro- dera: „Prošlo je radno vreme, Imigraciono je zatvoreno!" Okrenuo se i ušao u zgradu aerodroma. Polako smo izašli iz aviona i dogegali se do vrata na kojima je pisalo 'Carina Kanade'. Ušli smo i našli se u velikoj, praznoj dvorani.

ŽIVETI SA LAMOM

Znala sam da je prazna i velika zbog odjeka naših koraka. Hodali smo doknismo stigli do šaltera. Čovek je bio sa druge strane. „Zakasnili ste,“ rekao je, „niste nam javili da dolazite. Ovde sada nema nikoga iz Imigracionog, ja ne smem da diram vaše stvari bez odobrenja.“ „Obavešteni ste,“ reče pilot, „dobili ste obaveštenje od La Gardije, Njujork, juče. I šta ja da radim? Ja moram da se vratim nazad. Hoćete li mi potpisati ovo, to je samo potvrda da sam se javio Kanadskoj carini.“ Carinik je uzdahnio toliko da mu je uniforma zaškripela. „Zaista ne bi trebalo ovo da radim,“ reče, „moja smena se završava za nekoliko minuta. Ipak...“ Njegova olovka zagreba po papiru, pilot promrlja ’hvala, zatim: „Zbogom, narode“ nama i nestade. Avion se podigao i zvukovi motora nestaše u daljini. Vrata su se otvorila i zatvorila. Teški koraci su se približavali. „Hej,“ reče carinik sa olakšanjem, „ovi ljudi kažu da su doseljenici. Šta ćemo da radimo? Prošlo je radno vreme- u stvari- to je sada tvoj problem, moja smena se upravo završila.“ Okrenuo se bez reči i otišao. Na naše oklašanje, ovaj drugi čovek je pričao jasnim irskim akcentom. „Dobro, hajde da sredimo to. Pozvaću službenika Imigracionog da dodje iz Tunela.“ Okrenuo se ka telefonu i uskoro je opisivao svoje trenutne nevolje. Okrenuo se ka nama i rekao: „Službenik dolazi, ja ne smem da diram vaše stvari dok vam on ne odobri ulaz u zemlju. Znači, prvo Imigraciono, pa se onda vratite na Carinu. A šta imate tu?“ pitao je. „Dve mačke odgovorio je Guv, „evo papira koji dokazuju da su one dobrog zdravlja.“ Čovek je uzdahnio i ponovo uzeo telefon. „...da, da, dve mačke. Sijamske. Da, video sam njihove papire, da, dobro, pomislio sam da možda i ti hoćeš da ih pogledaš. Ne? Dobro!“ Vratio se nama. „Mačke mogu da prođu, vi morate da sačekate.“ Mis ku se nasmejala i prošaputala mi: „MI možemo da prođemo, Fif, a Porodica je zaglavljena!“

Čekali smo i čekali. Čekali smo, činilo mi se, isto koliko nam je trebalo da dodemo dovde. Aerodrom je bio smrtno dosadan, jedva da je pokoji zvuk cepao tišinu. Osetila sam da je Guvu sve gore. Ma se nemirno šetkala okolo, a Ljutić je disala tako duboko, kao da će svakog časa da umre ili zaspi. Negde su se vrata zalupila. „Ah!“ reče carinik, „evo ga.“ Čuli su se koraci koji su dolazili niz hodnik, dva čoveka su hodala. Sve više su se približavali. „Ovi tvrde da su doseljenici,“ reče carinik, „zvao sam vas zato što ne smem da diram njihove stvari dok ih vi ne odobrite. Mačke su odobrene od Zdravstvenog.“ Imigracioni službenik je bio dobar, stariji čovek, ali činilo se da uopšte ne poznaje aerodromjiti je znao u koju kancelariju treba da uđe, non stop je

T. Lobsang Rampa

zapitkivao carinika o svemu. Na kraju reče: „Dodite ova- mo,“ i ode do neke male sobe sa strane. „Pre nego što počnemo mo- ramo imati formulare i stvari,“ mumljao je za sebe dokje bezuspešno cimao zaključane fioke. „Sačekajte ovde,“ reče, „idem na nađem neke ključeve. Izašao je i uskoro se vratio sa carinikom. Zajedno su tražili, pokušavali da otvore fioke i ormane, mrljajući sebi u bradu pošto je sve bilo zaključano. Mi smo se smestili spremni na još jedno dugo čekanje. „Našao sam ih! Našao sam ključeve!“ reče imigracioni služ- benik trijumfalno, „e, sad nam neće trebati mnogo vremena.“ Par minuta je isprobavao ključ za ključem, postajući sve neraspoloženiji. Ni jedan nije odgovarao. Opet je otrčao da traži pomoc od carinika. Počeše da vredaju sto u duetu. „Ti ga podigni,“ reče Imigracioni, „a ja ću da povučem. Ako uglavimo ovo tu između, mislim da ćemo uspeti da ga otvorimo.“ Zvukovi stenjanja i uzdisanja su nas skoro uspavali. Onda se čulo cepanje drveta i zvuk šrafa koji isada na pod. Niko nije progovarao, a onda Imigracioni reče prigušenim glasom: ^***** sto je PRAZAN!“ On i carinik nastaviše da traže, bockajući i cimajući stolove, fioke i ormane. Mnogo, MNOGO kasnije Imi- gracioni uzviknu: „EVO IH!“ Čulo se šuškanje papira i mrmljanje kletvi, a onda prigušeni glas reče: „Sad kad imamo papire- GDE SU PEČATI?!“ Još traženja, još gunjdanja, još čekanja. Mis Ku i ja smo zadremale, probudilo nas je podizanje naših korpi. „Sada se vratite na Carinu, tuda ulazite,“ reče Imigracioni. Klaparali smo po dvorani. „Sve u redu?“ pitao je carinik, dok je pregledao naše papire na kojima se sada pisalo 'ODOBRENO'. Guv je umorno podigao kofere i stavio ih na šalter, otljučao ih i otvorio za pregled. Carinik je metodicio pregledao spisak naših stvari i bacio pogled na naše kofere. „U redu,“ reče, „možete da idete.“

Ispred aerodroma je bio debeo sloj snega. „Najjča zima u posled- nje vreme,“ reče nam čistač aerodroma. Naši koferi su na brzinu uba- čeni u kola koja su nas čekala, Ma, Ljutić, Mis Ku i ja smo sele pozadi. Guv je seo napred sa vozačem. I tako mi odosmo klizavim putem. Vozač nije bio bas najsigurniji kuda da ide i non stop je mrmljao sebi u bradu: „Treba da skrenemo ovde, ne, još malo napred, ne, mora biti ovde.“ Vožnja je bila neudobna i jako duga. Činilo nam se skoro duga kao i putovanje vazduhom. Drmusali smo se grozno lošim putem, a onda nesigurno zastali. „Evo ga,“ reče vozač, „ovo je kuća.“ Izašli smo i poneli svoje stvari unutra. Mis Ku i ja smo bile suviše umorne za inspekciju, teturale smo se okolo pokušavajući da zapamtimo naj- bitnije stvari. Guv me je podigao na svoj krevet i ja sam čvrsto zaspala. Sledećeg jutra Mis

ŽIVETI SA LAMOM

Ku je došla i probudila me. „Ustaj, matora, le- nja jadnice! Imamo posla, hodaj iza mene i ja ću ti sve govoriti.“ Skočila sam sa kreveta i dobro se protegla da bi se probudila. Onda sam počela da pratim Mis Ku. „Ovde jedemo,“ reče, „a ovde je toalet. Ovde je zid o koji bi mogla da udaraš glavom da promučkaš mozak, da ga imaš. Sada obrati pažnju jer se neću ponavljati!“ Nastavila je: „Ovde su vrata koja vode u malu baštu sa garažom mna kraju, a iza je put.“ Sprovela me je kroz kuću i skočila na prozor u Guvovoj sobi. „OH! Fif!“ povika, „napolju je osunčana veranda, pa veliki travnjak i iza more! More je zaleđeno.“ „Ne budi takva glupača, Ku,“ reče Guv i podiže me na rame, „hajde Ku,“ pozva je, krećući se ka drugim vratima. Otvorio ih je, a Mis Ku protrča pored nas da bi izašla prva. „To nije more,“ reče Guv, „to je jezero Sent Kler. Kada otopli, obećete moći da izađete napolje iigrate se u travi.“ Kuća je bila čudna, rešetka na plafonu svake sobe je propuštala topao vazduh na gore. Mis Ku je obožavala da sedi u sobi na gornjem spratu, na rešetci i da gleda šta se dešava u kuhinji ispod nje. Dodatni topao vazduh iz kuhinjske peći je bio jako topao, ali nju je jako privlačilo što je mogla da vidi SVE šta se dešava- u kuhinji, trgovce na vratima i u Guvovoj sobi. Nekoliko dana od našeg dolaska u Kanadu je bio Božić. Bilo je jako tiho, nismo poznavali nikoga i sve vreme tokom praznika nismo vi- deli nikoga niti razgovarali sa bilo kim. Vreme je bilo gorko, sneg je konstantno padao i površina jezera je bila čvrst pokrivač od leda.

Razmišljala sam o prošlim godinama i prošlim Božićima. Gospođa Diplomata je bila vatreni Katolik, sećala sam se, zatvarali su me u hladnu, mračnu kolibu i tamo bih bila danima. Potpuno su zaborav- ljali na mene zbog slavlja. OVAJ Božić je bio najsrećniji do sada, jer sam sada znala da sam iskreno voljena i nisam morala da se plašim da ću ostati zaboravljena ili gladna. U vreme gospođe Diplomate ja sam bila sakrivena koliko god je to bilo moguće. Sada ne prođe ni minut da neko ne pita: „Gde je Fif? Da li je dobro?“, ako vide da me nema i odmah se daju u potragu. Sada sam naučila kako izgleda biti željen, pa se trudim da sam im uvek na vidiku ili da im stavim do znanja da sam tu negde čim čujem da me dozivaju. Hrana je rdovna, Guv kaže da ja jedem jedan obrok dnevno, ceo dan. On ne veruje u hranjenje životinja jednom dnevno. On veruje da smo mi dovoljno razumne da znamo kad nam je dosta. Tako da su naše činije non stop pune. Božić je prošao. Osećali smo udaljenost našeg iznajmljenog doma od prodavnica. Ni jedan autobus nije prolazio pored naše kuće, a grad je bio udaljen oko 20 kilometara. Jedini način da stigne- mo bilo gde bio je taksijem. Dostavljači su

T. Lobsang Rampa

donosili mleko, meso i hleb, ali nije postojao pravi izbor. Guv je odlučio da kupi kola. „Ku- pićemo prvo neki stario auto,“ rekao je, „a kad se naviknemo na lude kanadske vozače, uzećemo neki bolji.“^c Ono što je Guva zapanjivalo je bilo potpuno odsustvo učtivosti na putu. Kako je često govorio, Amerikanci su najverovatnije najgori vozači na svetu, a Kanadani odma iza njih. Pošto je on vozio u preko 60 zemalja, verovala sam mu da zna ponešto na temu. Taksi se zaustavio ispred vrata i vozač je zatrupeo. Guv je izašao. Mis Ku je povikala za njim: „Kupi dobra kola, Guv, ne daj da te prevare!“ Čula sam vrata taksija kako se zatva- raj u kola koja odlaze. „Nadam se da će uzeti dobra kola,“ reče Mis Ku, „ja OBOŽAVAM da se vozim kolima, prosto ne mogu da doče- kam da uđem unutra!“ To je bilo sasvim tačno, Mis Ku bi se vozila bilo gde, bilo kada i obožavala je brzinu. Ja nisam volela vožnju sem ako nismo išli maksimum 30 kilometara na čas. Brzina nije zabavna kada si slep. Mis Ku voli da se trka autoputem, vozeći se makar mak- simalnom dovoljenom brzinom. Jutro je prolazilo sporo, mi mačke smo bile uzrujane kada nije bilo Guva i Ma. Uši Mis Ku su se podigle. „Stižu, Fif,“ reče. Oslušnula sam i čula. Nažalost, to je bio taksi. Ljutić je potrčala niz stepenice i požurila ka vratima. Mis Ku je skočila na prozor i promrmljala zgađeno: „Vratili su se taksijem, nisu kupili kola!“^M Ljutić je otvorila vrata. „Pa, kako je prošlo?“^M pitala je. Mis Ku je povikala: „BRZOIBRZO! Priznaj! Šta se desilo?“^M „Pa,“^M reče Guv, „videli smo kola koja su izgledala pogodno. Stari Monarh. Poslaće ga ovamo na jedan dan, da ga isprobamo. Ako nam se sviđa, platićemo i zadržati ga.“^M Mis Ku se okrenula i otrčala uz stepenice, rep joj se nakostrešio od radosti. „Biću gore i gledaću kroz prozor kupatila,“^M povikala je. Guv i Ma su ispričali meni i Ljutiću šta se desilo. Samo što smo seli da popijemo čaj, Mis Ku je povikala: „StižuH Dva auto- mobila! JEEEE!“^M Mogla sam da čujem njen mali ples sreće od gore. Guv i Ma su izašli napolje, a Mis Ku je upala u groznicu od nestplje- nja, trčala je okolo kao mačka kojoj su upravo oduzeli mačiče. „O, Bože! O, Bože!“^M dahtala je, „Šta rade toliko dugo?“^M Ljutić takođe nije mogla da podnese uzbuđenje. Obukla je svoj najdeblji kaput i izjuri- la napolje. Mis Ku je ispustila urlik koji je parao uši: „Vidim ih, Fif! Zelena su i velika kao autobus!“^M Porodica je ušla na vreme da spreči da Mis Ku eksplodira od uzbuđenja. Guv ju je pogledao, podigao i rekao: „Hoćeš da vidiš auto, a? Hoćeš i ti da dođeš, Fif?“^M „Ne, hvala,“^M odgovorila sam, „ostavite me ovde gde je bezbedno.“^M Guv, noseći Mis Ku, i Ljutić su izašli na hladan vazduh. Čula sam zvuk motora. Ma me je pomazila po glavi i rekla: „Sad ćeš moći da ideš u

ŽIVETI SA LAMOM

vožnje, Fif.^M Pola sata kasnije, vratili su se. Mis Ku je ključala od uzbuđenja. „Predivno! PREDIVNO!^M vikala je na mene. „Mis Ku,^M rekla sam, „pregorećeš ako tako nastaviš. Hajde sedi ovde i sve mi ispričaj, ne mogu da te pravim kad zastajkuješ i zamuckuješ.^M Učinilo mi se da će da se naljuti, ali je ipak došla do mene i sela na peć. Počela je: „Pa, bilo je ovako, Fif. Matori me je izneo i stavio na zadnje sedište. On je seo na vozačevo sedište, bilo je sasvim dovoljno mesta za njega, znaš da on zauzima mnogo mesta. Ljutić je sela na suvozačevo i Guv je pokrenuo motor. Oh! Ovo ti nisam rekla. Auto je zelen i ima auto- matski menjač, šta god to značilo. I ima mesta za sve nas i još dvoje. Guv je vozio polako, potpuni je štreber kad je zakon u pitanju- rekla sam mu to i on je rekao da se strpim dok ne platimo auto. Danas popodne će otići tamo, platiti i onda ćemo moći da se vozimo brzo. Vozili smo do Tikamse i onda smo se vratili i evo nas!^M Napravila je pauzu dok je češljala kraj svog repa, pa rekla: „Treba da ih vidiš, Fif! Oh! Zaboravila sam da si slepa, dobro, trebalo bi da sedneš u njih.

Pre-le-po!^M Nasmejala sam se za sebe, Mis Ku je bila baš oduševljena kolima. Ja sam bila oduševljena što će Guv sada moći malo da izlazi iz kuće. „Fif!“ reče Mis Ku, „Kola su TOPLA, bogo! Mogla bi da ispr- žiš jaja na njima kad bi htela.“ Ručak je ubrzo bio gotov, a onda su Ma i Guv izašli napolje. „Nećemo dugo,“ reče Ma, „idemo da platimo kola i da uzmemo neke namirnice. Ići ćemo svi zajedno da se provo- zamo kada se vratimo.“ „Ja ne bih izlazila, Mis Ku,“ rekla sam, „ni- sam ljubitelj kola.“ „Oh! Ti si blesava stara mačka!“ reče Mis Ku. Uspravila se i temeljno se okupala, uši, zadnji deo vrata, celo telo, sve do vrha repa. „Moram da ostavim dobar utisak na novio auto,“ obja- snila je, „ako im se ne svidim neće raditi kako treba.“ Guv i Ma su se vratili iznenadujuće brzo. Šuštanje braon papira me je oduševilo, to je znašilo da je nova hrana stigla. Jedna od mojih fobija, koja mi je ostala iz dana gladovanja, je bio strah od nestanka hrane. Moj zdrav razum mi je govorio da je to budalast strah, ali fobije nije lako otera- ti. Još veći strah, iako mi je moj zdrav razum govorio da nema potre- be da brinem, je bio da će me neko uhvatiti za kožu na vratu i tako podići. Ovo je tako zao običaj da imam potrebu da napišem par re- dova o tome. Uostalom, ako mi mačke ne pričamo ljudima o svojim problemima, kako će oni znati za njih. Malo pre nego što sam treba- la da se porodim po treći put, Pjer, Francuski Baštovan, zaposlen kod Gospođe Diplomate, me je iznenada zgrabio za krzno na vratu. Mi- šići na vratu su me jako zaboleli, a moje bebe su samo ispale iz mene i umrle na kamenj stazi. Zadobila sam teške

T. Lobsang Rampa

unutrašnje povrede od tog iznenadnog šoka. Pozvali su Veterinara i on je morao da nagura nešto u mene da bi zaustavio krvarenje. „Upravo sam zbog tebe izgu- bila pet mačića, Pjer,“ besno je rekla Gospođa Diplomata, „trebalo bi da ti to odbijem od plate!“ „Ali madam,“ cmizdreo je Pjer, „bio sam jako pažljiv, uhvatio sam je za zadnji deo vrata. Ona je jako bolešljivo stvorenje, non stop joj nešto fali.“ Gospodin Veterinar je pocrveneo od besa. „Vi uništavate ovu mačku,“ vikao je, „odrasle mačke se NI- KADA ne hvataju za krzno! Samo budala se tako ponaša prema sku- poj životinji kao što je ova!“ Gospođa Diplomata je bila besna zbog gubitka novca jer su moji mačići uginuli, ali u isto vreme je bila i zbunjena. „Ali, gospodine, majke mačke nose svoje mačiće tako, šta tome fali?“ „Da! Da! Gospodo,“ odgovorio je, „ali majke nose svoje mačiće tako kada su oni samo nekoliko dana stari. Kada su tako mali oni su suviše lagani da bi se načinila bilo kakva šteta. Odrasle mačke treba uhvatiti tako da im se težina rasporedi na grudi i zadnji deo tela. U suprotnom mogu biti povredene.^a Ja jesam blesava stara mač- ka, ali plaši me da me podigne bilo ko sem moje Porodice. Ali, Guv i onako ne dozvoljava ni jednom strancu da me podigne, tako da ne znam zbog čega brinem. On me podiže bolje od bilo koga drugog, na ispravan način. Levu ruku stavi ispod mojih grudi, između mojih prednjih nogu, gde se one spajaju sa telom. Desnom rukom ili podu- pre moje butine ili mi dozvoli da stanem zadnjim nogama na njego- vu šaku. Kada držite nervoznu ili nepoznatu mačku, uvek desnom rukom prihvatite njene butine da ona ne bi mogla da vas šutne ili da odskoči, a i to je najbezbolniji način da se drži mačka.

Ljudi su govorili Guvu: „Oh! Ali ja ih uvek uhvatim za zadnji deo vrata, tako piše u nekim knjigama o mačkama.“ Pa, bez obzira na to šta kažu neke knjige o mačkama⁷ mi mačke znamo šta je bolje po nas i sad i VI znate! Tako da, MOLIM VAS, ako nas volite, ako hoćete da nas poštedite bola i povrede, podižite nas na način kako sam opisala. Kako bi se vama svidalo da vas neko podigne držeći vas za kožu na vratu ili za kosu? Mi to MRZIMO!

Takođe, ne volimo kada nam se obraćate sa onim glupim mac,mac⁸. Mi razumemo svaki jezik, ako osoba misli to što govori. Bebeći govor nas nervira i mi potpuno gubimo interesovanje za sa- radnju. Mi imamo mozak i znamo kako da ga koristimo. Jedna od stvari koje nas iznenađuju kod ljudi je to što su tako sigurni da smo mi samo glupe životinje, tako sigurni da ne postoji drugi inteligen- tan oblik života, tako sigurni da ne postoji život na drugim plane- tama, ljudi tako čvrsto

ŽIVETI SA LAMOM

veruju da su oni na najvišem stepenu evolucije. Da vam kažem nešto; mi ne pričamo Engleski, ili Francuski, ili Kineski, ali mi razumemo te jezike. Mi komuniciramo mislima. Mi 'razumemo' misli. I ljudi su to mogli ranije... da, ranije, ali onda su izdali životinjski svet i tako izgubili moć čitanja misli. Mi ne koristimo razum kao takav, mi nemamo prednji mozak; mi ZNAMO intuicijom. Odgovori nam 'dolaze' bez da moramo da razmišljamo o problemu. Ljudi koriste telefone da bi pričali na daljinu. Mi mačke, kada znamo 'broj' mačke sa kojom želimo da razgovaramo, možemo da joj telepatski pošaljemo poruku i ako je ona kilometrima daleko. Ljudi jako retko mogu da razumeju naše telepatske poruke. Ma

T. Lobsang Kampa

može ponekad. Guv uvek. Nego, podseti me Mis Ku, odlutala sam od pisanja o našim prvim kolima u Kanadi. Ali ipak moram reći, uz dužno poštovanje prema Mis Ku, da je uvek dobro da mačka kaže svoje mišljenje o tome kako treba da se podigne mačka i kako treba da se ophodi prema nama. Sledećeg jutra poštar je doneo pisma, go- mile pisama. Guv je razgledao kovertu i čula sam zvuk papira koji se cepa. Čulo se šuškanje dok je vadio pismo iz kovete, onda momenat tišine i onda reče: „Oh! Ovi Kanađani su divljaci! Ovo je pismo od Minisarstva zdravlja u kom mi govore da će me DEPORTOVATI ako im se ne javim odmah!“ Ma je uzela pismo i pročitala ga. „Prvi put ti pišu, zašto su tako neljubazni?“^M reče. „Ne znam,“ odgovori Guv, „sve što znam je da se gorko kajem što smo došli u ovu groznu zemlju.“ Nastavio je da čita pisma. „Ovo je od Carine. Kažu da su naše stvari koje su poslate brodom stigle i da neko dođe do Carine po njih. To je u Violetu.“ Ići ću ja,“ reče Ma i počeo uzburbano da se sprema. Vratila se tačno u vreme ručka. „Ne razumem zašto su kanadski službenici tako neljubazni,“ reče dok je ulazila. „Pravili su problem oko pisaćih mašina. Ako ste hteli električnu pisaću mašinu, trebali ste da je kupite u Kanadi¹, tako su mi rekli. Rekla sam im da su kupljene PRE nego što smo i počeli da razmišljamo da dodemo ovde. Sve je rešeno, ali su baš neljubazni!“ Sela je i ručali smo.

„Ko je za vožnju,“ pitao je Guv. „JA!“ povikala Mis Ku i pojuri ka vratima. „Ja ću ostati kući da pravim društvo Fif,“ reče Ma. Guv, Mis Ku i Ljutić su izašli. Čula sam vrata garaže kako se otvaraju i zvuk motora. „Odoše, Fif,“ reče Ma, mazeći me po ledima, „idu u razgledanje Vindzora.“ Prčkale smo okolo, pomogla sam Ma da namesti krevete tako što sam trčala gore-dole po čaršafima da ih lepo ispravim. Onda smo se bavili trgovcima na vratima, pekar, mlekar i neko ko je pitao za ime našeg stanodavca. Kola su jurila napolju, nikad mi nije bilo jasno zašto svi putuju toliko. Oko sat vremena kasnije Guv i ostali su se vratili. Ljutić je nosila Mis Ku da se njene noge ne bi smrzle na snegu. Guv je zaključao garažu i ušao unutra na čaj. „Nije kao naš lep Dablin, Fif,“ reče Mis Ku, „Vindsor je jako mali grad, svi ljudi puše jake cigare i govore paa, valjda’. Išli smo ulicama i mislila sam da ću videti neku veliku zgradu, ali izgleda da su velike zgrade samo u Detroitu.“ „Čovek je doneo naše sanduke sa Carine,“ reče Ma. Polako su unosili sanduke. Sanduke sa odecima, knjigama, kasetofonom i velikom električnom pisaćom mašinom. Ostatak popodneva bili smo zauzeti otpakivanjem. Mis Ku i ja smo pomagale odvajajući odeću i papire. Guv je otvorio

ŽIVETI SA LAMOM

vefiki sanduk sa pisaćom mašinom. „Uštedelo mi je mnogo vremena," reče, „što sam zamenio motor sa kanadskom voltažom. Sada mogu da počnem sa novom knjigom bez odlaganja." Podigao je mašinu sa poda i postavio je na sto. Ubacio je list papira, uključio je u struju i počeo da piše. Maši- na je kočila i preskakala. Guv je postajao sve ljući. Ustao je, otišao do električnog brojila i pročitao T15 volti 60 ciklusa'. Vratio se do mašine, okrenuo je naopačke i pročitao T15 volti 50 ciklusa'. „Doda- vola," povikao je, „namestili su pogrešan motor. Neupotrebljiva je.“ „Hajde na nazovemo proizvođače," rekla je Ma, „imaju kancelariju u Vindzoru.“ NEDELJAMA kasnije smo saznali da proizvođači nisu bili zainteresovani za bilo kakav oblik zamene, niti da prodaju maši- nu. Na kraju, Guv je zamenio mašinu za običnu kod nekog drugog proizvođača i preko druge firme. Ljutić koristi tu mašinu. Guv i dalje koristi istu staru Olimpija Portabl na kojoj je napisao „Treće oko“, „Doktor iz Lase“, „Rampina priča“ i na kojoj sada piše ovu knjigu za mene. Jednog dana Ma i Ljutić su otišle do Vindzora da kupe još treseta za Mis Ku i mene. Čim su se vratile Mis Ku tmurno reče: „ Nešto je u vazduhu, Fif, zapamti moje reči. Ljutić - nešto nije u redu sa njom. Nešto je u vazduhu!“ Mudro je klimnula glavom i otišla, mrmljajući. „Šila je videla majmuna!“ reče Ma. Guv uzdahnu: „Si- guran sam da ih je viđala i ranije, ne?“ „Hej, Fif,“ prošaputa Mis Ku, trčeći ka meni, „ZATO ona miriše tako čudno, bila je blizu majmu- na. Sveta Mačko! Nikad ne možeš da pretpostaviš šta će mladoj ženi da padne na pamet!“ „Jel bi voleo da imamo majmuna?“ Ma je pitala Guva. „Zaboga!“ odbrusi joj, „pa već imam vas dve!“ „Ne, ozbiljno,“ reče MA, „Šila želi majmuna!“ „Ljutić, Ljutić, ooo Ljutić, šta to uči- ni?“ pitala se Mis Ku. „Fif,“ prošaputa, „matorog je ovo baš pogodilo. MAJMUN! Šta li je sledeće?“

Guv je sedeo na stolici, otišla sam do njega i protrljala svojuU glavu o njegovu nogu da mu pokažem da saosećam sa njim. Protrljao mi je krzno i okrenuo se ka Ljutiću. „0 čemu se ovde zapravo radi?“ pitao je. „Pa,“ odgovori ona, „otišle smo po treset i tamo je bio taj majmun koji je sedeo tužno u uglu kaveza. Tako je sladak! Pitala sam čoveka da li mogu da ga vidim i on mi je rekao da je majmun paralizovan jer je predugo u kavezu. Ali da će se brzo oporaviti ako ga uzmemo,^{te} dodala je brzo. „Pa, ne mogu da te sprečim," reče Guv, „ako hoćeš majmuna, idi i uzmi ga. Ali oni prave mnogo nereda, da znaš!^{te} „Oh! Hajde samnom da ga vidiš!“ reče Ljutić uzbuđeno, „on je PRESLA- DAK!^{te} Guv je uzdahnuo toliko duboko da sam čula kako mu škri- pe dugmići na košulji i ustao. „Hajde,

T. Lobsang Rampa

onda, reče, „požurimo da se ne zaglavimo u popodnevnom saobraćaju.“ Ljutić je trčkarala gore dole po stepenicama od uzbuđenja. Mis Ku se smejala dok su i?lazili. „Trebala si da vidiš izraz na Guvovog licu!“ reče.

To je nešto što bih JAKO volela da mogu, da vidim Guvovo lice. Znam da je ćelav, da ima bradu i da je veliki. Mis Ku mi opisuje ljude i to radi jako dobro, ali ni jedan opis ne može zameniti vid. Mi slepi razvijamo ostala čula, doduše, u stanju smo da formiramo mentalnu sliku osobe.

Mi možemo da osetimo ljudsko lice, da ih namirišemo i da do- sta zaključimo na osnovu njihovog dodira i mirisa. Ali, boju ljudske kože već ne možemo da zaključimo. Tumarale smo okolo, deo misli nam je bio usmeren na kuću i čaj koji se spremao, a deo na Guva i Ljutić i šta god budu doneli nazad. „Nekoliko dana sam živela u kavezu za majmune, Mis Ku.“ rekla sam. „A? Pa, trebali su i da te ostave tamo izgleda.“ reče Mis Ku. „Majmuni. Ko još želi majmuna?“ nastavila je ožalošćenim glasom. Ma je spremilaiaj, sela pored nas i verovatno takođe razmišljala o majmunima. „Idem gore da gledam kroz prozor sobe.“ reče Mis Ku. „Obavestiću vas čim nešto vidim. Dečak je došao na vrata sa večernjim novinama. Ma je otišla po no- vine, vratila se i počela da pregleda naslove. Od Mis Ku nije dopirao nikakav zvuk. Čekale smo.

OSMO POGLAVLJE

Vrata su se otvorila. Guv I Ljutić su ušli. Po njihovom hodu sam mogla da zaključim da nose nešto teško. Mis Ku je požurila dole. „Fuj! Kakav smrad!^M povika. Nos mi se naborao, zaista se osećao oštar miris, kao mešavina mirisa zeca, loše kanalizacije i stare mačke. „Mačke, dodite da pozdravite majmuna!^M reče Guv. Stavio je nešto na zemlju, utisci su mi bili neobični, dlaka na leđima i vrh repa su mi se nakostrešili. „Pazi, Fif!^M savetovala me je Mis Ku. „Ovaj mi izgleda kao da je pijan od ruma. Nalazi se u velikom kavezu za papagaje. O, Bogo!^M uzviknula je. „Olakšao se u kavezu!^M

„Šta mislite da skinemo taj lanac sa njega?^M pitala je Ljutić. „SIGURNA sam da će mu biti bolje bez njega.^M

„Da,^M odgovori Guv, „hajde da ga prvo izvadimo iz kaveza. Do- šao je do kaveza i čuo se zvuk malih vrata koja se otvaraju. Odjed- nom, na iznenađenje svih, nastao je haos. Buka koja je bila mešavi- na sirena brodova koje sam čula u luci Njujorka i sirene za maglu sa svetionika u Dublinu. Mis Ku se zbunjeno povukla. „Zaboga!^M povikala je. „Volela bih da ja mogu da napravim takvu frku i da se izvučem sa tim. Pomeri se, Fif, opet je pišnuoP Pomerila sam se par metara u nazad, pazeći da ne okrenem leđa stvoru, nagnula se ka Mis Ku i pitala: „Je ^Yto ubijaju to stvorenje?^M „Ubijaju? Zaboga, ne! Stvorenje je neurotično, počelo je da se dere pre nego što ga je iko i dotakao. Guv mu skida grozan, veliki lanac da bi mu bilo bolje.^M „Stavite neke novine na pod,^M rekao je Guv, „da bude neke koristi od njih.^M Čula sam šuškanje novina i onda je stvorenje počelo po- novo da vrišti, zviždi i hući. „Mis Ku,^M pitala sam, „kako ćemo da ga zovemo?^M

„Ja ću ga zvati Razjareni Majmun!^M odgovorila je Mis Ku. „O bogo! O bogo!^M dodala je, „Ljutić je prevazišla samu sebe sa ovim. „Vidi, Šila,^M rekao je Guv, „okačio sam gavez tamo gore, između dve sobe. Odatle će moći više da vidi.^M „Da, dobro.^M odgovorila je. „Ali ja želim da ga izvadim iz kaveza/⁴ „Čini mi se da mu treba pažnja" reče Guv. „Hajde da pozovemo veterinara da ga pregleda.^a

„Fif!^a prošaputa Mis Ku. „Begaj! Veterinar dolazi, možda će hteti da vidi naše uši. Da bismo bile sigurne da smo bezbedne, sklonile smo se ispod Guvovog kreveta.

T. Lobsang Rampa

Ma je završila razgovor telefonom. „Veterinar će doći sutra.“^a rekla je. „Nije hteo da dođe, ali sam mu objasnila da nema šanse da dovedemo majmuna kod njega. Doći se sutra u 11 ujutru.“ „Ok, Fif!“^a reče Mis Ku. „Bezbedne smo, možemo da izađemo odavde.“ „Mis Ku,^a rekla sam, „kako izgleda taj majmun?“^a

„Kako izgleda? Oh! Kao ništa slično. Jako ružno stvorenje. Poslednji put sam videla nešto tako ružno kada se Ljutić poslednji put porodila. To je bilo u Engleskoj, znaš. Beba je imala lice kao ovaj majmun. Ili ovaj majmun ima lice kao njena beba. Naborano, umazano, bespomoćno stvorenje. Pravi čudne, besmislene zvukove i non stop piška.“^a Napravila je pauzu dok se prisećala. „Ah! To su bili čudni dani!“^a nastavila je. „Ljutić je tada imala muža. Jednog dana je povikala: „Trudna sam i tako i bi. Sada je uzela majmuna. Ccc!“^a „Mrzim, mrzim!“^a vikao je Majmun. „Mrzim, sve mrzim. Život u radnji loš! Nisam hteo da idem! Edi me je prodao! Mrzim!“^a

„Mis Ku,^a rekla sam zabrinuto, „mislim da bi trebalo da popričamo sa Majmunom. Ne treba nam sva ta mržnja u našem dobrom domu.“^a „Fuj! Lik je lud!“^a odgovorila je. „Lud?! Ja lud?!“^a odgovorio je Majmun. „Vi ste lude! Ja sam dobar Amerikanac. Mrzim sve ostale. Lude mačke, ne prilazite mi!“^a

Guv je prišao i podigao me. „Fif,^a reče, „približiću te kavezu, a ti objasni majmunu da se ponaša budalasto. Ne može da te dohvati iz kaveza, ne brini.“^a Osetila sam duboku tugu što se majmun tako ponaša, što je toliko skrenuo sa puta i bio duhovno slep. „Majmune!“^a rekla sam. „Slušaj me! Mi hoćemo da te usrećimo, mi hoćemo da izađeš napolje i da se igraš sa nama, mi ćemo se brinuti o tebi.“^a

„Luda, stara mačketina!“^a vrištao je Majmun. „Sklon se odavde! Guv me je pomazio. „Nema veze, Fif.“^a rekao je. „Možda se urazumi ako ga malo ostavimo samog.“^a „Ok, Guv,^a odgovorila sam. „Mis Ku i ja ćemo paziti na njega i obavestićemo te ako se nešto promeni. Mislim da je samo predugo bio u radnji. Neurotičan je. Vreme će pokazati.“^a

„Hej, Guv,“ pozvala je Mis Ku. „Pusti me da porazgovaram sa Ljutić. Ako ga stavi na pod i pusti iz kaveza, možda mu bude bolje.“

Spustili su ga, Guv je pokušavao da pusti majmuna, dok je Ljutić čvrsto držala kavez. Vazduh se cepao on majmunove vriske. Zakačio se za kavez i vrištao i vrištao i vrištao. „Grrr!“ zarezala Mis Ku. „Ovo je jedan jako neurotičan majmun.“ „Mrzim! MRZIM!“^a vrištao je. Ako ništa, konačno je izašao iz kaveza i seo na pod. Čula sam zvuk kapa- nja i

ŽIVETI SA LAMOM

približila sam se da ispitam. „Pazi!“ reče Mis Ku. „Ako prideš bliže, završičeš u Žutom moru!“ „Rab!“ pozva Guv. „Da?“ odgovori Ma. „Hajde da odvedemo mačke malo do vode. Jadna Ku se ubi po-kušavajući da se skloni od majmuna.“

Mis Ku i ja imamo posebne jakne za zimu, štrikane su od debele vune i imaju otvore za ruke. Jako su tople. Obukli su nas, umotali u ćebad i mi smo bile spremne za izlazak. Guv je nosio Mis Ku, jer su njih dvoje bili više avanturistički nastrojeni. Ma je nosila mene. Otvorili smo vrata, izašli na trem, pa na snegom pokrivenu travu. Po vremenu koje nam je trebalo da ga predemo, procenila sam da je dvorište dugo kao tri kuće. Na kraju dvorišta je bio širok, kameni zid, a iza njega zamrznuto jezero. „Budite pažljive.“ reče nam Guv. „Jako je klizavo ovde!“ „Ooohhhhh!“ vikala je Mis Ku. „Jezero je ogromno. Oh, Fif,“ uskliknula je, okrećući se ka meni, „kako more je! Veliko je kao more u Houtu! I zaledeno je. Čekaj da vidim šta još mogu da ti kažem o njemu. Ah, da, znam. Znači, ispred mene je jezero. Sa leve strane je ostrvo na čijem vrhu se nalazi toranj odakle ljudi nadgledaju da niko ne ukrade led. Trebalo bi da kupe zamrzivače i naprave posao!“ dodala je. „Ispred, u daljini, mogu da vidim Ameriku, a sa desne strane jezero se širi i postaje sve veće i veće.“ „Kako si, Fif?“ pitao je Guv. „Nije ti hladno?“ Rekla sam mu da je sve u redu i da i se sviđa promena. „Ku,“ reče Guv, „da li si ti velika, hrabra mačka?“

„Ja? Naravno da jesam!“ odgovorila je.

„U redu onda, drži se čvrsto!“ reče Guv. „Ti i ja ćemo da se spustimo do leda, a onda ćeš moći sve da ispričaš Fif.“ Mis Ku je ciknula od oduševljenja. Čula sam zvuk penjanja, zatim koraka po zaleđenom drvetu i onda Mis Ku povika iz daljine: „Hej, Fif, stojimo na ledu! Oh, baš je debeo. Fif, mogli bismo da se prošetamo do Amerike.“

T. Lobsang Kampa

Ipak nam je bilo drago kada smo se vratili unutra gde je bilo toplo. Ljutić se brinula o Majmunu koji je sada bio mnogo mirni-ji. Kada smo ušli, brzo je ustala i ispustila Majmuna na pod. „Oh, zaboga!“ reče. „zar po mojoj novoj haljini?!“ Okrenula se ka meni. „Ccc“ mumlala je, „podseti me da više nikada ne uzimam ***** majmuna, Fif!“

Oluja je divljala celu noć. „Najgora u poslednjih nekoliko godi- na!“ rekoše Mudraci koji su doneli hleb i mleko. „I neće skoro stati!“ To smo i mi zali, slušali smo radio. Cevi za vodu u podrumu su bile potpuno zaledene. „Šteta što Majmunove cevčice nikako da se zale- de.“ reče Mis Ku neraspoloženo.

Veterinar je došao i, naše oduševljenje, brzo otišao. „Nema leka.“ rekao je. „Probajte da mu masirate noge, to možda pomogne, ali sum- njam, predugo je bio zapostavljen.“ Klimnuo je glavom i otišao, a nas dve smo izašle ispod Guvovog kreveta. Krov na kući do nas je landa- rao. Negde, zbog jakog vetra, neki čovek se kotrljao po putu koji je bio prekriven snegom. Majmun je sedeo na sredini poda. Mi smo sedeli na sofi. Prozor se otvorio od jakog vetra i pustio ukuju unutra. Ljutić je potrčala u sobu, podigla Majmuna i pobegla u najdalju spavaću sobu. Mis Ku i ja smo požurile ispod Guvovog kreveta i odatle posmatrale šta se dešava. Guv je zgrabio alat, čekić i eksere i izleteo napolje na oluju, da što pre nešto urndi pre nego što nam krov ili prozori odlete. Ljutić je trupkala niz stepenice obučena u kabanicu.

„Sto mu strašnih Gusenica!!“ vikala je Mis Ku. „Nas mačke će ovaj vetar oduvati preko leda sve do Amerike, ako nešto uskoro ne urade!“ Kuća se tresla od besa bure. Guv i Ljutić su se rvali sa velikim komadima plastike i drveta. Rvali i zamalo bili oduvani kada se vetar uvukao ispod plastike. Ma se borila da zadrži zavese da sneg ne bi ulazio u sobu. Gore u sobi Majmun je vrištao kao ludak. Oko kuće vetar je radio isto. Napokon, Guv i Ljutić udoše pošto su zakrpili po- lomljeni prozor. „Pozovi stanodavca,“ reče Guv. „reci mu da smo na- mestili za sada, ali daće ceo krov odleteti ako se ovo ne popravi kako treba!“ „Guv izgleda grozno!“ reče Mis Ku. „Srce će mu stradati!“

Izgledalo je kao da se zima nikada neće završiti. Mis Ku i ja smo mislile da je Kanada mora biti jako blizu Severnog pola. Dani su bili isti, dosadno vreme, sneg koji pada i ledene temperature. Mis Ku je dosta nadgledala, brinula se o kupovini i govorila Guvu kuda da vozi. Opominjala je ostale vozače, upozoravala ih da ne voze tako blizu našim

ŽIVETI SA LAMOM

kolima i prekoravala ih zbog njihovih loših navika. Jed- nog dana Guv i Ljutić su je zamolili da krene u Detroit sa njima. I tako oni odoše, dok smo Ma i ja ostale da se brinemo o kući. Maj- mun je bio u svom kavezu. Kada su se vratili Mis Ku je samouvereno ušla, njen rep je bio skroz ispravljen. „Možeš sesti pored mene, Fif,“ rekla je, „i ja ću ti ispričati sve o Detroitu. Treba ti proširiti vidike, u svakom slučaju.“ „Da, Mis Ku“ odgovorila sam, polaskana time što je uopšte htela da odvoji vreme i da mi ispriča sve. Pomerila sam se do mesta gde je ona sedela, nervozno lupkajući repom o pod i sela. Ona se udobno smestila i dokono gladila svoje brkove dok je govorila. „E, pa, ovako,“ počela je, „krenuli smo iz ove rupe i odvezli se do onog mesta gde stari Hiram pravi viski. To je blizu mesta gde je Guv išao da mu pregledaju pluća. Skrenuli smo levo i prešli preko šina i onda ušli u Vajandot. Vozili smo toliko dugo da sam pomislila da ćemo se uskoro vratiti u Irsku, a onda je Guv skrenuo desno, pa levo. Neki tip u uniformi nam je mahnuo i mi smo se našli ispod zemlje. Nisam se uplašila, kad ti kažem, iako smo se vozili kroz slabo osvetljen tunel. Guv mi je rekao da sada idemo ispod reke Detroit. Nije mi bilo teško da u to poverujem, takav osećaj sam i imala, podilazili su me žmar- ci. Vozili smo se kroz tunel do znaka na kom je pisalo 'Klizavo kad je mokro' i onda nešto platili. Nekoliko metara dalje ružan čovek je promolio svoju glavu kroz nekakav prozor i pitao: A di ste vi pošli?* Guv mu je rekao, Ljutić je po običaju ćutala, čovek je rekao 'OK' i mi smo otišli. „Mora da je bilo divno, Mis Ku.“ rekla sam. „Ja bih bila tako srećna kada bih mogla da vidim sva ta čuda.“

„Pif!“ odgovori Mis Ku. „čekaj da čuješ šta je dalje bilo. Pazi sad ovo. Vozili smo se ulicama sa toliko visokim zgradama da sam oče- kivala da ću videti anđele kako sede na vrhu. Kola su jurila kao da su njihovi vozači poludeli, ali to su samo Amerikanci. Vozili smo se još malo i onda sam videla vodu i dva bela broda koji su bili umota- ni u svoje kapute kako sneg ne bi padao na njih. Guv je rekao da se ta platna sklanjaju i da onda mnogo Amerikanaca uđe unutra i ode negde. Pa se vrati. I za to su davali pare.“ Klimala sam glavom, znala sam ponešto o tim stvarima jer sam ranije bila na brodu, daleko od obala toplog Mediterana. Nasmejala sam se kad sam pomislila da sada sedim u smrznutoj Kanadi i vodim računa o ludom majmunu. „Prestani da me prekidaš, Fif.“ reče Mis Ku.

„Ali nisam rekla ni reč!“

„Nisi, ali si razmišljala o nekim drugim stvarima! Želim tvoju potpunu pažnju ako hoćeš da nastavim.“

„Naravno, Mis Ku, pretvorila sam se u uvo!“

T. Lobsang Rampa

Uzdahnula je i nastavila: „Razgledali smo neke izvanredne rad- nje. Ljutić je žudela za cipelama. Dok je ona gledala na dole u cipele, ja sam ležala na leđima kako bih mogla da gledam na gore, u velike zgradu. Guv mi je rekao da se ta zgrada zove 'Zabodeni Skot' ili tako nešto, ali ja nisam razumela šta je tu zabodeno. Napokon, Ljutić je odlučila da je videla dovoljno cipela, te su ponovo obratili malo pa- žnje na jednu staru Ku. Vozili smo se nekim groznim putem, mislila sam da će mi zubi ispasti, a Guv je rekao da se nalazimo u Porteru. Prvo sam mislila da priča o pivu (Porter je naziv tamnog piva), a onda o čoveku koji stoji kod vrata u zgradama. Konačno sam shvatila da se radi o Ulici Porter. Skrenuli smo levo i naleteli na tako veliku izbočinu na putu da sam pomislila da su točkovi otpali. Guv je opet dao novac nekom liku u uniformi i onda smo prošli pored nekih koliba iz kojih su kontrolisali saobraćaj. Pogledala sam gore i videla neku ogromnu stvar na kojoj je pisalo 'Ambasador mosf. Nastavili smo da vozimo - OH - kakav pogled! Kada smo dolazili u Detroit išli smo ispod reke, sa brodovima iznad nas. Po povratku u Kanadu smo bili tako visoko da su Amerikanci sigurno pomislili da letimo. Zaustavili smo se na mostu i razgledali okolo. Detroit se širio ispred nas. Trajekti su nosili automobile preko vode. Gliser je prozujao po- red, a veliki brodovi su izgledali kao igračke u kadi. Vetar je ljuljao most. 'Hajmo odavde, GuvP rekla sam. On je rekao dobro i onda smo se odvezli na kraj mosta. Tmate li šta da prijavite?' pitao je čovek u uniformi dok me je uplašeno gledao. 'Ništa' Odgovorio mu je Guv i mi smo nastavili nazad, sve do Vindzora i eto nas!“ „Bogo!“ dahtala sam. „Vi ste bili na pravoj avanturi!“ Ali to nije bilo ništa u odnosu na avanturu koja ju je čekala za par dana.

Guv je bio izbirljiv kada su kola bila u pitanju. Sve je moralo da bude kako treba i ako auto nije onakav kakav Guv misli da treba da bude, on odmah gubi pažnju. Oko tri ili beše četiri? dana posle njihovog puta u Detroit, Guv je došao kod nas i rekao: „Nisam zado- voljan volanom na kolima.^a „Odvezi ih kod onog automehaničara na kraju ulice. To će kraće trajati nego da voziš u Vindzor.^M reče Ma. Guv ode. Posle par trenutaka mi se učinilo da čujem policijske si- rene, ali sam odbacila tu ideju. Posle pola sata, kola su se zaustavila ispred kuće, vrata su se zalupila i Guv uđe u kuću dok su kola odla- zila. „Već gotovo?^a pitala je Ma.^wNe!^a odgovori Guv. „Vratio sam se taksije. Naša kola neće biti gotova do danas popodne, trebaju im i nove kočnice, ali sve će biti u redu kada ih zamene.^M „Šta se desilo?^a pitala je Ma koja jako dobro poznaje izraze Guvovog lica i sada je videla da nešto nije u redu. „Vozio

ŽIVETI SA LAMOM

sam oko 40 km na čas^a odgovorio je, „kada sam čuo policijsku sirenu iza sebe. Prestigli su me i zausta- vili se ispred mene. Stao sam, naravno, a policajac je izašao iz kola i nezgrapno došetao do mene. Pitao sam se šta sam uradio, vozio sam ispod ograničenja. 'Vi ste Lobsang Rampa?' pitao je. 'Da odgovorio sam. 'Pročitao sam jednu vašu knjigu reče čovek. Ispostavilo se da on samo hoće da časka samnom. Rekao mi je da novinari i dalje pokušavaju da nas nađu.^M „Šteta što nemaju pametnija posla^w reče Ma. „Preko glave mi je tih novinara, već su ispričali dovoljno laži o nama!^a „Koliko je sati?^a pitao je Guv. „Pola četiri^a odgovori mu Ma. „Idem da vidim da li su kola gotova. Onda ću se vratiti po vas da se malo provozamo.^a Ma reče: „A da ih pozovemo telefonom? Ako su kola gotova, mogu da ih dovezu, pa ti možeš da vratiš automehani- čara nazad i onda da dođeš po nas. Sad ću da ih nazovem.^a Odjurila je do vrha stepenica gde je stajao telefon. „O radosti!^a povika Mis Ku. „Idem napolje, Fif. Da li ti treba nešto?^a „Ne, hvala, Mis Ku.^a odgo- vorila sam. „Nadam se da ćete imati udobnu vožnju.^a

Ma je dotrčala nazad. „Mehaničar je na putu ka ovamo. Dok se ti obučeš, on će stići.^a Guv nije dosio debeli kaput kao ostali ljudi. On bi samo nabacio nešto preko sebe da se sačuva od snega. Zabavljalo me je da vidim Guva u pantalonama i košulji, dok su svi ostali bili zatrpani sa svom odećom koju su mogli da nataknu na sebe. „Kola su ispred vrata.^a Pozvala je Ljutić od gore, gde je bila sa Majmunom. „Hvala!^a odgovorio je Guv dok je izlazio napolje. „Hajde Mis Ku,^a reče Ma, „moramo da se spremimo, njemu ne treba više od par mi- nuta.^a Mis Ku se nameštala kako bi joj Ma pomogla sa obuče vuneni kaput, plavi sa crvenim i belim ivicama. Kola su bila zagrejana, ali put do kola nije. „Misliću na tebe, dosadna mačko!^M povikala je Mis Ku. „Dok se ja putem vozila autoputem ti ćeš sedeti ovde i slušati onog majmuna kako vrišti.^M

^MDovidenja, Mis Ku” dobacila sam. „Čuvajte se!^M

Kola su otišla, a ja sam sela da čekam. Bilo je grozno ostati sam; ja sam bila potpuno zavisna od Mis Ku i Guva, oni su bili moje oči i, često, moje uši. Kada neko ostari, pogotovo posle teškog života, njegov sluh nije više tako precizan. Mis Ku je bila mlada i uvek je jela najbolju hranu. Bila je vitalna, zdrava i imala je jak intelekt. Ja, pa, ja sam bila stara mačka koja je rodila previše mačića i doživela previše nevolja. „Dugo ih nema, Fif!^M reče Ljutić dok je silazila niz stepenice, pošto je uspavala Majmuna. „Dugo, zaista^M odgovorila sam se, pa sam se setila da ona ne razume mačiji govor. Otišla je do prozora, pogledala napolje, a onda otišla da spremi sebi hranu. Ako se dobro sećam, u pitanju je bilo

T. Lobsang Rampa

neko voće i povrće. Ljutić je jako volela voće. Ja nisam mogla da podnesem voće, osim trave. Mis Ku je volela belo grožđe s vremena na vreme. Volela je da joj ga neko oljušti, onda bi sela i sisala ga. Zanimljivo je bilo i da je volela pečene lešnike. Poznala sam mačku u Francuskoj koja je volela suve šljive i urme! Ljutić je upalila svetla. „Postaje kasno, Fif, pitam se zašto su se zadržali ovo- liko.^M Napolju je tutnjao saobraćaj dok su se ljudi vraćali iz Vindzora, sa posla, iz radni ili fabrika. U suprotnom smeru su jurila kola puna ljudi koji su išli preko reke u potrazi za zabavom. Kola, kola, kola. Svuda su bila kola, ali ne ona koja sam ja želela da vidim. Dugo nakon što je poslednja ptičica otresla sneg iz svog gnezda i ušuškala se u svoje krilo da spava, čulo se lupanje vrata od kola. Prvo je ušao Guv, pa Ma, pa Mis Ku.

„Šta se desilo?^M“ pitala je Ljutić. „Šta se desilo?^M“ ponovila sam kao eho. Mis Ku je dotrčala do mene, bila je bez daha. „Dodi ispod kre- veta, Fif, moram ti ispričati!^M Otišle smo u Guvovu sobu i ispod kre- veta, gde smo inače razgovarale. Mis Ku se smestila i sklopila ruke. Iz susedne sobe se čuo žamor glasova. „Pa, Fif, evo šta se desilo.^M rekla je. „Ušli smo u kola i ja sam rekla Guvu 'hajde da iscedimo ovu stvar! Hajde da vidimo kako ide! Odvezli smo se do Tekumeša -to je ono mesto što sam ti ranije pominjala gde skoro svi pričaju francuski- i onda smo izašli na jedan od onih autoputeva gde staviš nogu na gas i zaboraviš na nju.^M Napravila je kratku pauzu, da proveri moju re- akciju. Zadovoljna što sam joj poklonila svu pažnju, nastavila je: „Neko vreme smo se vukli i onda sam rekla 'Zaboga, Guv, hoćeš li nagaziti tu papučicu za gas ili šta?!' Malo je ubrzao, videla sam da vozimo 90 na sat, što je bilo legalno. Još malo je ubrzao, na oko 100 i onda se čulo 'klang i blesak varnica ispod nas. Pogledala sam u Guva, a onda brzo sklonila pogled. On je držao volan, ali volan nije bio zakačen za kola!^a Napravila je dramsku pauzu i kada je videla da sam ja već dovoljno napeta, nastavila je: „I eto nas, na tom dugačkom autoputu, idemo brzinom od 100 kilometara na sat. Nemamo volan, poluga za upravljanje je otpala. Na sreću, saobraćaj nije bio gust. Guv je nekako uspeo da zaustavi kola pored puta, jedan točak je visio nad jarkom. U vazduhu se osećao miris zapaljene gume jer je morao jako da nagazi kočnicu da ne bismo skroz uleteli u jarak. Guv je izašao, ručno okrenuo točkove i u rikverc nas vratio nazad na put. Ma je otišla do mesta koje je imalo telefon, da nazove automehaničara da dođe po nas i delove kola. Onda smo svi sedeli u kolima i čekali da dođe šlep služba.^K Bila sam u čudu, Mis Ku nije pokazivala nikakve znake straha, bila je mirna i staložena. Nisam mogla da dočekam da nastavi. „Ali, Mis Ku,“

ŽIVETI SA LAMOM

zapitkivala sam je, „sistem za upravljanje je tekpopravljen, zato su kola bila kod majstora!“ „Naravno, naravno!“^a odgovorila je. „sve stvarčice za upravljanje koje su zamenjene su **ot-** pale jer su zaboravili da stave neke delove koji sve to drže zajedno! Dakle, kao što rekoh, čekali smo šlep službu da dođe po nas. Čovek je izašao iz kamiona. 'Ccc, kako ste vi ovo preživeli?'. Morali smo ručno da pomerimo kola, da bi kamion mogao da stane ispred njih. Ja sam sedela na prednjem sedištu i govorila svima šta treba da rade. Oh, Fif, nisam ti ispričala ni pola. Onda smo svo troje seli napred, a dizalica je podigla prednje točkove sa zemlje. Pomislila sam kako li samo nedostojanstveno svi izgledamo, a kamion je krenuo, vukući nas dok smo se ljuljali i poskakivali iza. Kamion je išao prebrzo i ja ću zauvek biti ubedena da je to oštetilo naš automatski menjač!^a Šmrknula je na mene i rekla: „Ti nisi inženjer, Fif, da jesi, znala bi da je šlepanje jako loše za auto sa automatskim menjačem. Prebrzo šlepanje može uništiti bilo šta na kolima i to se i desilo. Ali dobro, neću ti sada držati predavanje o kolima, ti to i onako nećeš razumeti.“^a „Mis Ku,^a pitala sam, „šta se onda desilo?“ „Šta se onda desilo? A, da! Drmusali smo se putem, prošli kroz Tekumeš i stigli do garaže.

Guv je bio besan jer je platio da se ti delovi zamene, ali automehaničar nije hteo da prizna krivicu, govoreći da je to bila 'božija volja', šta god to značilo. Dovezao nas je svojim kolima, doduše, jer sam mu rekla da nema šanse da nosim Guva do kuće. I eto nas!“ Mogla sam da čujem lupanje posuda, i pomislih kako je vreme za večeru, sve vreme nisam ništa jela od brige. Ali prvo imala sam pitanje. „Mis Ku, zar se nisi uplašila?“ „Uplašila? UPLAŠILA?! Svete mačke, naravno da ne. Znala sam da je Guv u stanju da nas izvuče iz tog haosa, a i ja sam bila tu da ga savetujem. Ma je bila jako mirna, nije nam pravila nikakve probleme. Pomislila sam da će možda da se uspaniči, ali sve je podnela jako dobro. Hajde da jedemo!“ Izašle smo ispod kreveta i odgegale se u kuhinju. „Matori se dobro drži,“ reče Mis Ku, „pitam se da li se jede sad.“ Požurile smo na večeru, da ne bismo propustile ništa što je Guv pričao. „Požuri, Fif,“ požurivala me je, „možemo da se umivamo dok slušamo. Premestili smo se u dnevnu sobu i sele da se umijemo posle večere i da čujemo šta kaže Guv. „Umoran sam od tih kola!“ mrmljao je, „treba da ih zamenimo za neka bolja.“ Ma je sumnjičavo pročitila grlo. „Obrati pažnju na Ma!“ prošaputa Mis Ku, „već računa koliko bi to koštalo.“ „Zašto ne bismo malo sačekali? Tek treba da dobijemo one honorare.“ „DA SAČEKAMO?!“ pitao je Guv, „bolje da ih zamenimo sada, dok još imamo šta da zamenimo! Ako budemo čekali honorare, Monarh će se

T. Lobsang Rampa

raspasti i biće bezvredan! Ne, ako to budemo čekali, nikad nećemo uzeti nova kola.“ „Majmun je bio grozan.“ rekla je Ljutić, menjajući temu. „Ne znam šta da radim sa njim.“ Mis Ku joj je svašta rekla, sreća da ova nije razumela mačevići jezik. Guv je razumeo i tapšao, dajući Ljutiću cenzurisan prevod. Te noći, dok sam legala u krevet, razmišljala sam koliko su u stvari ta kola opasna. Prvo mnogo platiš popravku, onda ti otpadnu delovi i to te još više košta. Bilo mi je fascinantno što ljudi žele da idu okolo u tankoj, metalnoj kutiji na točkovima. Nepotrebna opasnost, mislila sam, radije bih ostala kod kuće i više nikad ne izašla. Ja sam previše putovala i eto kako sam završila. Naglo sam se probudila; završila sam u Irskoj i da nisam došla ovde ne bi nikad upoznala Guva, Ma, Ljutića i Mis Ku. U polusnu sam otumerala do kuhinje da nešto pojedem. Tamo sam srela Mis Ku koja nije mogla da spava zbog svega što je preživela tog dana. Majmun je iritantno torokao. Mis Ku me je podbola laktom i rekla: „Kladim se da je reka Detroit postala mnogo dublja od kad je on došao kod nas. Ljutić mora da je potpuno poludela kada je poželela da ima ovo stvorenje!“ „Mrzim! Mrzim!“ vrištao je Majmun. -

„Laku noć, Fif“ reče Mis Ku. „Laku noć“ odgovorila sam.

Sledećeg jutra Guv je otišao do garaže da vidi šta može biti urađeno po pitanju naših kola. Nije ga bilo skoro celo jutro. Vratio se u Monarhu. Guv je uvek sazivao Porodično veće kada je trebalo da se odluči o nečemu bitnom. To je bio istočnjački način koji smo Mis Ku i ja prihvatile; uvek smo razgovarale pre nego što jedna od nas uradi nešto bitno. Guv i ja smo sedeli zajedno, Ma i Mis Ku su sedele zajedno. Ljutić je sedela sama jer Majmun nije bio razuman i samo je vrištao: „Mrzim! Mrzim! Oću idem! Nisam 'teo ni dođem!“ „Prvo,“ reče Guv, „moraćemo da se preselimo iz ove kuće. Čuo sam da će prekopita napraviti deponiju, napuniće jarak dubretom. To će navući horde muva tokom leta. Zatim, ovaj put je skoro neprohodan leti zbog američkih putnika. Znači moramo da iderno.“ Prestao je da govori i pogledao nas. Niko se nije pomerio, niko nije progovorio. „Dugo,“ nastavio je, „sistem za upravljanje je sada u redu, ali uskoro će ovaj auto da počne mnogo da nas košta. Mislim da treba da odemo do Vindsora i zamijenimo ova kola za druga. Treće- šta ćemo da radimo sa Majmunom? Postaje sve gori i, kako veterinar kaže, trebaće mu sve više brige. Da li da ga damo njemu? On zna sve o majmunima?“ Neko vreme smo sedeli i raspravljali o svemu, kućama, kolima i majmunima. Mis Ku je sve beležila, ona je imala jako dobro pamćenje i osećaj za posao. „Mislili smo da treba da odemo u Windsor ujutru.“ rekla je Ma. „Ako si već odlučio o tome, onda

ŽIVETI SA LAMOM

bolje da to obavimo što pre. Taman mogu da pogledam neke kuće.“ „Bogo!“ promrmlja Mis Ku. „Konačno neka akcija. Baš goruća pitanja od jutros.“ „Šila, šta ćemo sa Majmu- nom?“ pitao je Guv. „Uzeli smo ga da bismo ga izlečili.“ odgovorila je. „Ali njemu očigledno neće biti bolje i mislim da mu nedostaju ostale životinje. Mislim da treba da ga vratimo.“ „U redu,“ odgovorio je Guv. „videćemo šta može da se uradi povodom toga. Zauzeta nedelja je pred nama.“ Mis Ku ga je prekinula kako bi primetila da je bilo potpuno glupo što živimo u divljini, daleko od grada. „Želim da vidim prodavnice, želim da vidim ŽIVOT!“ rekla je. „Naći ćemo kuću u Vindzoru ovog puta.“ odgovorio je Guv.

Ma je ustala. Nećemo ništa naći ako nastavimo da sedimo ovde!^u rekla je. „Idem da se spremim.“^w Otišla je u žurbi, a Guv je izašao napolje da kaže neke gadne stvari Monarhu jer nas je izneverio. Pre nego što je Ma stigla da se spremi i izađe napolje, Guv se vratio. „Jedan čovek mi je upravo rekao da je video novinare kako njuškaju oko pokušavajući da saznaju gde živimo.“

Novinari su proganjali Porodicu, ljudi su dolazili iz raznih zemalja, pokušavajući da uhvate ekskluzivan snimak. Pisma su stizala iz celog sveta i iako ni za jedno nije bila plaćena povratna poštarina, Guv je na sva odgovarao. Postajao je mudriji, doduše, sada više ne odgovara na SVA pisma. Mis Ku i ja smo se jako protivile, dok ga nismo ubedile da ne mora da odgovara na sve. To je bila stvar sa njim, bilo ga je lako ubediti ako mu lepo objasniš. Mis Ku i ja smo često morale da kopamo za činjenicama da bismo ga ubedile, razum je bio pouzdaniji od emocija. „Šila! Masa novinara je ispred. Ne otvaraj vrata i pobrini se da su zaključana!“

Ma i on su izašli, a Mis Ku i ja smo ostale da štitimo Ljutića od novinara. Čula sam kako se pali motor i kako auto odlazi. „Pa, matora,“ reče Mis Ku razdragano, „ja ću se uskoro voziti u novim i boljim kolima. A ti bi mogla da počneš da se voziš uopšte to bi ti proširilo vidike!“ „Ponašajte se, mačke“ reče Ljutić dok je silazila niz stepenice. „Želim da oribam ovaj pod.“

Mis Ku i ja smo otišle i sele na Guvov krevet. Mis Ku je gledala kroz prozor i opisivala mi scenu. „Led se lomi na jezeru, Fif“ reče mi razdragano. „Mogu da vidim velike komade kako se vrte tamo gde je struja jaka. To znači da će vreme uskoro postati toplije. Možda ćemo čak moći da se vozimo brodom, sa svom tom vodom oko nas, nikada ne bismo bile žedne!“

Mi sijamske mačke smo jako društvene životinje, mi MORAMO biti

T. Lobsang Rampa

okružene VOLJENIM ljudima. Vreme se vuklo i zamalo stalo dok smo sedele i čekale. Ljutić je bila zauzeta u kuhinji, a mi nismo htele da je uznemiravamo. Majmun je mantrao za sebe „oćuidem, oćuidem, oćuidem! mrzim, sve mrzim!“ Razmišljala sam kako je to tužno, ovde je imao najbolji dom i ipak nije bio zadovoljan. Sat je otkucao 11! Zevnula sam i odlučila da malo odremam da bi vreme brže prošlo. Mis Ku je već spavala, njeno disanje je ispunjavalo sobu nežnim zvukom.

DEVETO POGLAVLJE

„O bogo! O bogo!“ uzvikivala je Mis Ku. „kakav moćan i divan automobil!“ Njen glas je postajao sve glasniji i glasniji dok se nije pretvorio u vrisku. „I TO JE MOJ NOVI AUTO! Upravo prilazi kući!“ Pritiskala je nos sve jače uz staklo kuhinjskog prozora. „Svete Mačke!“ dahtala je, „plav je, Fif, kao tvoje oči i ima beli krov! Čove- će! Guv je ispaao jako pametan što je uzeo tako nešto!“ „Moram biti strpljiva,“ pomislila sam, „i sačekati da mi kaže više.“ Ponekad mi je jako teško što sam slepa i što zavisim od dobre volje drugih da mi pričaju šta se dešava. Auto je boje mojih očiju, rekla mi je. Bila sam JAKO polaskana time. Sa belim krovom, kaže. To je jako pametna kombinacija jer sigurno ističe plavu još više. Čula sam kako se vrata od auta zatvaraju, Ma i Guv će uskoro ući u kuću. Koraci su se pri- bližavali stazom. Zvuk otvaranja i zatvaranja ulaznih vrata. Ušli su, Guv i Ma.

Ljutić je strčala dole, uzbuđena isto koliko Mis Ku i ja.

„Izlazite da ga pogledate?“ Guv je pitao Mis Ku i mene. „Ne, hvala.“ odgovorila sam. „Mis Ku će mi ga opisati kada se vrati.“ Guv i Ljutić koja je nosila zamotanu Mis Ku odoše do kola. Mogla sam da pročitam misli Mis Ku, pošto je ona tako želela. „Fantastično, Fif, divan miris kože! Materijal u koji ZAISTA možeš da zabodeš kandže. O Svete Mačke, kilometri stakla i dovoljno mesta da sediš u zadnjem prozoru. Idemo da se provozamo, zdravo, Fif, vidimo se kasnije!“

Neko bi rekao: „Ali, gospođo Sivibrk, zašto niste stalno mogli da čitate misli?“ odgovor je vrlo jednostavan - kada bi sve mačke non stop koristile svoje telepatske moći, vazduh bi bio ispunjen bukom, tako da niko ne bi mogao da razazna ni jednu poruku. Čak i ljudi moraju da riameste svoje radio'stanice da ne bi došlo do mešanja. Mačke se nakače na talasnu dužinu druge mačke sa kojom žele da razgovaraju i onda daljina nije bitna, ali svaka druga mačka koja je na toj talasnoj dužini može takođe da čuje poruku, tako da nema ni

T. Lobsartg Rampa

malo privatnosti. Mi koristimo govor na blizinu, kada hoćemo da razgovaramo u privatnosti, a telepatiju za uopštene razgovore i poru- ke za celu mačiju zajednicu. Onaj koji zna tačnu talasnu dužinu mač- ke sa

kojom želi da komunicira, a to može da pročita iz njene aure, može da joj pošalje poruku gde god se ona nalazila i na kom god jeziku. Ljudi, a to se odnosi i na mačke, imaju tendenciju da razmišljaju na svom jeziku i da projektuju misli-slike u odnosu na svoju kulturu i pogled na stvari. Nije mi žao što ovoliko detaljijem na temu, jer ako moja knjiga i malo približi ljudima način na koji mačke funkcionišu, vredno je. Čovek i mačka vide istu stvar, ali iz drugačijeg ugla. Čovek vidi sto i ono što se nalazi na tom stolu. Mačka vidi samo ispod stola. Mi gledamo uspravno, sa zemlje na gore. Donju stranu stolice, šta se nalazi ispod kola, noge koje idu na gore, kao drveće u šumi. Za nas, pod je nepregledna čistina prošarana velikim stvarima i nespretnim nogama. Mačka, bez obzira na to gde se nalazi, ima isti ugao gledanja i druga mačka će lako naći smisao u poruci. Čitanje ljudskih misli je potpuno drugačija stvar jer oni projektuju slike iz svoje perspektive koja je nama toliko strana da se često zbunimo. Mačke žive sa divovima. Ljudi žive sa patuljcima. Lezi na pod pa ćeš videti kako mačke vide. Mačke se penju po nameštaju i zidovima da bi videle kako ljudi vide i bolje razumele mislene poruke. Ljudske misli su nekontrolisane i zrače na sve strane. Samo ljudi kao što je Guv mogu da kontrolišu svoje misli i time smanje buku. Guv je rekao Mis Ku i meni da su ljudi komunicirali telepatijom pre mnogo mnogo godina, ali da su zloupotrebljavali tu moć pa su je izgubili. To je, kaže Guv, značenje Kule Vavilona. Kao i mi, ljudi su ranije koristili glas samo za privatne razgovore, a telepatiju za razgovore na daljinu i o pitanjima koja su se ticala cele zajednice. Sada, naravno, većina ljudi koristi samo glas.

Ljudi ne bi trebalo da potcenjuju mačke. Mi smo inteligentne i imamo mnoge sposobnosti. Mi ne koristimo razum u bukvalnom značenju te reči. Mi koristimo intuiciju. Odgovori nam dolaze bez potrebe da se razmišljamo o pitanju. Mnogi ljudi ne veruju u ovo, ali, kako je Guv primetio, da su ljudi istražili telepatiju PRE nego što su počeli da istražuju svemir, bili bi mnogo spremniji za to istraživanje. Neke naše legende opisuju velike stvari koje su ljudi i mačke radili zajedno, jako davno, pre nego što su ljudi izgubili moć telepatije i vidovitosti. Da li se to neko nasmejavao ideji da mačke

ŽIVETI SA LAM'OM

imaju svoje legende? Zašto se onda ne bi smejali i ciganima što imaju vekovima stare legende? Mačke naravno ništa ne zapisuju, ne moramo, jer u svakom trenutku možemo da pristupimo hroni- kama Akaše. Mnogi cigani takođe ne pišu, ali se njihove priče pre- nose kroz vekove. Ko razume mačke? Ti? Da li bi ti rekao da mačke nisu inteligentne? Vi zaista živite sa rasom koju ne poznajete, jer mi mačke ne želimo da nas vi upoznate. Nadam se da ćemo Guv i ja jednog dana napisati knjigu o mačijim legendama i to će biti knjiga koja će zaista zapanjiti ljude!

Ali, sada sam mnogo odlutala od svega o čemu sam pisala.

Sunce je toplo sijalo kroz kuhinjski prozor kada se Mis Ku vratila. „Brrr!“ reče kada je ušla. „Jako je hladno napolju, Fif, dobro je da auto ima tako dobro grejanje!“ Otišla je da se malo osveži posle uz- buđenja oko novih kola. Pomislila sam da bih mogla nešto da poje- dem, znala sam da će joj prijati društvo. „Hrana je jako ukusna, Fif.“ rekla je. „Izgleda da je ovaj izlet uticao na moj apetit. Trebalo bi da se provozaš, možda češ onda jesti još više, ako je to uopšte moguće.“ zajedno smo se nasmejale, ja nikada nisam krila činjenicu da volim hranu. Posle godina polu gladovanja bilo je jako lepo i utešno znati da mogu da jedem kad god poželim. Sedele smo zajedno i umivale se posle obroka. „Hoćeš li mi pričati o kolima, Mis Ku, molim te?“ pitala sam. Razmislila je na trenutak dok se umivala iza ušiju i gladila brkove. „Rekla sam ti za boju“ reče. „Pretpostavljam da želiš da znaš šta se desilo. Pa, ušli smo u auto i Guv nam je ispričao sve o njemu. Guv i Ma su išli do salona automobila i razgledali mnogo kola. Gazda poznaje Guva jako dobro i naglasio mu je da je ovaj auto jako dobar. Guv ga je probao, svideo mu se i kupio ga je. Zamenio je starog Mo- narha i još nešto doplatio. Posle će nas obe provozati, voziće super sporo zbog tebe.“ Majmun se opet drao. „Hoću idem! Hoću idem!“ zavijao je. Ljutić ga je prekorila, ali jako blago, što pravi toliku buku. Majmun je bio lud, u to smo bili sigurni. Non stop se na nešto žalio. „Kada ćemo da ga vratimo?“ Ljutić je pitala Guva. „Jeeeee!“ povikala je Mis Ku, skačući od sreće. „Kada Gospodin Mizerija ode, sve će biti mirnije i suvlje. Kada bi samo njegova slavina mogla da se zaledi!“

Prethodna noć je bila jako hladna i sve cevi u kući su se zaledi- le. Kako je Mis Ku volela da primeti, naš majmun je bio najmokriji majmun ikada. „Trebalo bi da im javimo prvo da ćemo ga vratiti.“ reče Guv. „Ne možemo tek tako da ga ostavimo.“ Ma je otišla da te- lefonira. Guv

T. Lobsang Rampa

NIKADA nije koristio telefon, jer bi često pre čuo misli osobe sa kojom razgovara, nego ono što ona govori, a to su često bile dve različite stvari. Posle par incidenata kada je Guv pogrešno razumeo ljude, postavljeno je pravilo da aparat koriste Ma ili Ljutić. Ma je bila poslovni menadžer jer je Guv rekao da je ona bolja za taj posao. Ma se brinula i o svim račimima, ali samo zato što je Guv tako hteo.

„Da, u redu je da ga vratimo,“ reče Ma i dodade tmurno, „ali nam neće vratiti novac.“

„Pa, Šila,“ pitao je Guv, „šta ćemo da radimo?“ Ljutić je bila toliko uznemirena da je počela da muca. „Pa,“ rekla je, „njemu nije bolje i očigledno mu se ne sviđa ovde. Mislim da se možda plaši mačaka ili da bi mu bilo bolje u kući bez mačaka. Hajde da ga vratimo!“

„Sigurna si? POTPUNO sigurna?“ Guv je bio uporan.

„Da, vratićemo ga za njegovo dobro.“

„U redu, idem po kola onda.“ Guv je otišao do garaže. „Mrzim! Mrzim!“ vrištao je Majmun. „Oću idem! Oću idem!“

Tužna, Ljutić ga je izvadila iz kaveza i umotala u ćebe. Guv je izneo kavez i stavio ga u veliki gepek. Neko vreme je sedeo u upaljenim kolima, kako bi se ona dovoljno zagrejala i Majmuna. Kada je bio zadovoljan temperaturom, trubnuo je Ljutiću da izađe. Čula sam zvuk zatvaranja vrata, zatim motora koji ubrzava i nestaje u daljini.

Auto je bio jako lepi Mis Ku ga je jako volela. Ja sam se vozila nekoliko puta, ali, kao što sam već rekla, nisam neki ljubitelj automobila. Jednom nas je Guv odveo do jednog prijatnog mesta ispod Ambasador mosta. Sedeli smo u kolima, a Guv je malo otvorio prozor da bih mogla da osetim miris Detroita preko puta reke. Mis Ku me podseća da je miris potpuno pogrešna reč u ovom slučaju, ali makar je to pristojna reč. Dok smo sedeli tamo, u toplim kolima, Mis Ku mi je opisivala okolinu. „Iznad nas je Ambasador most koji se proteže preko reke kao igračka preko kade. Kamioni tutnjaju po mostu u beskonačnim redovima. Ima i mnogo kola. Turisti zaustavljaju svoja kola na mostu da bi pravili fotografije. Prekoputa je pruga, a sa desne strane Amerikanci grade neku veliku halu zato što Amerikanci vole da idu na takva mesta da razgovaraju. Konferencije ili Konvencije kako li ih već zovu, u stvari se svode na to da oni pobegnu od svojih gospođa, piju mnogo besplatnog pića i muvaju se sa plaćenim devojkama.“ Napravila je kratku pauzu pa rekla: »Bogo kako se led brzo topi! Kada bi mogli nekako da ga

ŽIVETI SA LAMOM

sačuvamo do leta, zaradili bismo bogatstvo. Elem, kao što rekoh, ako hoćeš zamoliću Guva da nas odveze do Detroita!“ „Ne, Mis Ku, hvala.“ odgovorila sam. „Bojim se da nikako neću uživati u tome. Pošto ništa ne mogu da vidim, nema poente da idem. Ali sigurna sam da bi Guv rado odveo tebe!“ „Baš si šonja, Fif!“ reče Mis Ku. „Ponekad se stidim tvoje neinventivnosti.“ „Hajde da vratim mačke i onda odemo da tražimo kuću.“ reče Ma.

“U redu,” odgovori Guv, “vreme je da se selimo, ne sviđa mi se ova kuća od starta!“

Poslala sam pozdrav mostu, imala sam iskustva sa ambasadorima i konzulima, pa nisam htela da budem nepristojna prema tom mostu. Motor je zabrujao, a Mis Ku je doviknula Guvu: „OK! Zakotrljaj ga!“

Guv je blago pritisnuo gas i auto je lagano krenuo preko snegom pokrivenog nagiba pa na put koji je išao pored reke. Kada smo prolažili pored železničke stanice, voz je nestrpljivo zazviždao, a ja sam malo iskočila iz sopstvene kože od straha. I tako smo se vozili, putem pored reke, pored fabrike pića i dalje. Prošli smo pored manastira i Mis Ku je primetila da se uvek seti gospodina Loftusa kada prođe pored tog mesta. Gospodin Loftus ima ćerku koja je u manastiru i, kako smo čuli, jako joj je dobro tamo. zaustavili smo se posle dugog puta i Guv reče: „Kući smo, Fif, uskoro ćeš piti svoj čaj. Hoćemo li prvo popiti čaj, Rab?“ pitao je okrećući se ka Ma. „Može. Onda nećemo brinuti o vremenu.“ Guv je morao da jede po malo i često, zbog svojih bolesti. Ja sam takođe jela po malo i često, sada kada se proročanstvo Jabukovog drveta ostvarilo, a zbog prethodnih teških godina. Ušli smo u kuću, Guv i Ma su nas nosili umotane u ćebad jer je još uvek bilo snega na zemlji. Ljutić je spremila čaj, a ja sam otišla kod nje da joj kažem da mi je drago što smo se vratili. Kada smo završili sa čajem, Guv je ustao i rekao: „Hajde da krenemo da se ne zaglavimo u popodnevnom saobraćaju.“ Pozdravio se samnom i sa Mis Ku i rekao nam da se brinemo o Ljutiću. Onda je izašao, Ma ga je pratila. Ponovo sam čula zvuk motora kako nestaje u daljini. Pošto smo znale da ćemo biti same nekoliko sati, prvo smo malo vežbale; jurila sam Mis Ku po sobi, a onda je ona jurila mene. Onda smo se takmičile koja će napraviti više rupa u novinama, za najkraće vreme. To nam je uskoro dosadilo, a i nismo imale više novina. „Hajde da vidimo ko najdalje može da hoda po gelenderu, a da ne padne!“ predložila je Mis Ku, a onda se setila: „A' da, ti ne vidiš, znači ništa od toga.“ Sela je i

T. Lobsang Rampa

češkala se po uvetu u nadi da će joj nešto drugo pasti na pamet. „Fif!“ povikala je.

„Da, Mis Ku?“ odgovorila sam.

„Fif, ispričaj mi priču, neku staru legendu. Pričaj nežno, da bi me uspavala. Ti možeš da spavaš posle.“ „U redu, Mis Ku,“ odgovorila sam. „Pričaću ti o mačkama koje su spasile Kraljevstvo.“

„Ooo, pa to je sjajno! Počni!“ Udobno se namestila, a ja sam se okrenula ka njoj i počela. „Pre mnogo mnogo godina, hiljada mož- da čak i milion, Ostrvo je ležalo, zeleno i prelepo, na toplom suncu. Plava voda je udarala u lenjo kamenje, stvarajući pljuskove bele pene u kojoj su se prostirale duge. Zemlja je bila plodna i bujna. Visoko, graciozno drveće se dizalo ka nebu, dok ga je blagi povetarac milovao po krošnjama. Sa visina reke su padale u velikim vodopadima u bazene bistre vode, da bi se kasnije odvajale u mirnije tokove i sretale sa morem. Planine su se dizale sakrivajući svoje vrhove među oblacima, možda su one bile temelji za Dom Bogova.“

Srećni stanovnici su se igrali na dugačkim, zlatnim plažama koje su dodirivali talasi bele pene, plivali, vodili ljubav. Ovde su postojali samo mir, sreća i neizrecivo zadovoljstvo. Ovde niko nije razmišljao o budućnosti, niti o tuži i zlu, postojala je samo radost ispod palmi koje su se nežno njihale na vetru. Široki put je sa obale vodio ka unutrašnjosti ostrva, zatim nestajao u sumraku ogromne šume, da bi se ponovo pojavio kilometrima dalje gde je prizor bio potpuno drugačiji. Ovde su bili hramovi, napravljeni od kamena koji je bio obojen u zlatno i srebrno. Moćne kule koje su probijale nebo, kupole, gomila građevina koje odolevaju vremenu. Iz otvora najvećeg hrama dolazio je zvuk gonga koji je u vazduh rasejavao velika jata ptica koje su se odmarale po obližnjim zidovima.

Dok se duboka zvonjava gonga nastavljala, ljudi u žutim odorama su žurili u centralnu zgradu. Komešanje se nastavilo još neko vreme, zatim utišalo i ponovo je sve bilo tiho.

Na glavnoj Skupštini velikog Hrama monasi su se nemirno premeštali sa noge na nogu pokušavajući da odgonetnu razlog iznenadnog poziva. Napokon, vrata u zadnjem delu Hrama su se otvorila i mala grupa ljudi u žutim odorama se pojavila na vidiku. očigledni Vođa, čovek osušen i smežuran od starosti, išao je polako ispred svih u pratnji dve velike mačke, koje su imale crni rep, crne uši, crno lice i bela tela.

ŽIVETI SA LAMOM

Postojala je, to je bilo očito, potpuna telepatičko razumevanje između njih. Zajedno su došli do podijuma, gde je starac zastao na trenutak, gledajući u more lica ispred sebe.

„Braćo svih nivoa,“ rekao je konačno, „pozvao sam vas sve da vam kažem da je naše ostrvo u smrtnoj opasnosti. Već dugo mi patimo pod pretnjama naučnika koji naseljavaju zemlju sa druge strane planine. Oni su od nas odsečeni dubokom klisurom koja skoro deli ovo ostrvo na dva dela i do njih nije lako doći. Na njihovoj teritoriji nauka je zamenila religiju; oni nemaju Boga niti koncepciju tuđih prava. Sada, braćo...“ starac je prestao da govori i tužnjikavo pogledao okolo. Zadovoljan potpunom pažnjom okupljenih, nastavio je: „mi smo pod pretnjom. Ukoliko se ne poklonimo bezbožnicima i postanemo potpuno pokorni tim zlim ljudima, oni prete da će nas uništiti smrtonosnim bakterijama.“ Napravio je pauzu da odmori, težina njegovih godina ga je pritiskala. „Mi smo se ovde okupili da diskutujemo o tome kako ćemo da zaobidemo ovu pretnju po naše postojanje i slobodu. Mi znamo gde oni čuvaju te bakterije, neki od nas su bezuspešno pokušavali da ih ukradu kako bi bile uništene. Ipak, nismo uspeli, a oni koje smo poslali su mučeni i ubijeni.“ „Sveti oče,“ reče jedan monah, „da li su te bakterije kabaste, teške za nošenje? Da li čovek može da ih ukrade i da trči sa njima?“ Seo je, obuzet zbunjenošću jer se obratio Svetom Ocu. Starac je tužno pogledao u njega. „Kabaste? Tu ništa nije kabasto. One se čuvaju u cevčici koju možeš držati sa dva prsta, a pak jedna kap bi se brzo raširila po našoj zemlji i zarazila nas. Ništa tu nije kabasto ili teško, ali se one nalaze u tornju koji je pod jakom stražom.“ Ponovo je napravio pauzu i obrisao znoj sa obrva. „Da bi nam pokazali svoj prezir, postavili su ih pored otvorenog prozora, ali ipak daleko izvan vida svih onih koje smo slali u njihovu zemlju. Tanka grana sa vitkog drveta pored ulazi kroz taj prozor, ali ta grana je tanka koliko moj zglobov. Da bi nam pokazali da nas se ne plaše, poslali su nam poruku da bi nam bolje bilo da se molimo, pa možda od molitve postanemo toliko lagani da grana može da nas izdrži.“ sastanak je nastavio kroz noć, monasi su diskutovali o načinima da spase svoj narod od uništenja. „A da

T. Lobsang Kampa

nekako polomimo tu epruvetu? Oni bi bili zbrisani od tih bakterija, a mi bismo bili spašeni?" pitao je jedan monah. „Tako je," reče drugi, „ali da bismo je polomili, to znači da moramo da dođemo do nje. Ako već dođemo do nje, to znači da je moć u našim rukama, jer, kako kažu, ne postoji protivotrov, ne postoji način da se te bakterije unište." starac je u drugoj sobi ležao na kauču, bio je izmoren. Pored njega su sedele i čuvale ga dve mačke. „Vaša Svetosti," reče jedna te- lepatijom, „zar ne bih ja mogla da odem tamo, popenjem se na drvo i ukradem epruvetu?" Druga mačka je pogleda. „Ići ćemo zajedno." reče. „to će povećati našu šansu za uspeh." Starac se premišljao, računajući rizik. Napokon je progovorio, telepatski. „Vi ste možda našle rešenje," rekao je, „jer niko sem jedne mačke ne bi mogao da se popenje na to drvo i da hoda po toj grani. Vi ste našle rešenje!"

Na neko vreme se povukao u sopstvene misli, a ni jedna mačka se nikada ne bi mešala u tuđe misli. „Da! To može biti rešenje." ponovi starac. „Bićete prenete preko klisure, da se ne bi umorile i mi ćemo tamo sačekati vaš povratak." Napravio je pauzu, a onda rekao: „Nikome nećemo ispričati naš plan, jer čak i u ovakvoj zajednici postoje oni koji ne paze šta pričaju. DA!" zadovoljno je pljesnuo rukama, „poslaćemo izaslanika da sazna njihove uslove, to će im skrenuti pažnju sa vas." naredni dani su bili jako zauzeti. Visoki Sveštenik je razglasio da hoće da pošalje izaslanika i stigao je odgovor odobrenja. Ljudi koju su čuvali izaslanika i nosili dve korpe su se popeli uz planinu, prešli klisuru i došli na neprijateljevu teritoriju. Izaslanik je nastavio ka neprijateljevom uporištu, a pod okriljem tame mačke su puštene iz korpi. Tihe kao noć, krenule su ga tornju. Koristile su svoje telepatske moći da otkriju prisustvo neprijatelja. jedna je pažljivo počela da se penje uz drvo dok je druga koristila sve svoje telepatske moći da čuva stražu. Beskrajno pažljivo, mačka je puzala preko grane dok konačno nije bila dovoljno blizu da zgrabila epruvetu ispred nosa zbunjenog stražara. Mnogo pre nego što su ljudi istrčali iz tornja, mačke su nestale u tami, noseći epruvetu starom svešteniku, koji je čuvao svoju zemlju još mnogo narednih godina. Sada u toj zemlji mačke su svetinja i samo mačke znaju zašto! Nežni hrk je probio moju poslednju rečenicu. Podigla sam glavu i bolje oslušnula, da se uverim. Da, to je bio hrk i jako glasan ovog puta. Zadovoljno sam se osmehnula i pomislila: „Znači, ja sam dosadna stara mačka, ali makar mogu da uspavam Mis Ku." međutim, ona nije dugo

ŽIVETI SA LAMOM

spavala. Uskoro je sela, visoka i usprav- ljena. „Umij se, Fif,“ naredila je, „oni se vraćaju, ne možeš da mi izgledaš neuredno.“ Nekoliko trenutaka kasnije sam čula zvuk mo- tora praćen bukom koju su pravila vrata od garaže. Zatim koraci po stazi i Guv i Ma udoše. „Kako ste prošli?“ pitala je Ljutić dok je skidala kecelju i stavljala je sa strane. „Našli smo kuću,“ odgovori Guv. „sasvim nam odgovara. Odvešću te kasnije da je pogledaš, ako hoćeš. Povešćemo i gospođicu Skočko sa nama.“ Guv je često nazi- vao Mis Ku 'Skočko' zbog načina na koji je skakutala okolo kada se uzbudi. Bilo mi je drago što i mene nije pozvao da vidim novi stan, Guv je znao da ja to ne volim i da ću radije čekati da se svi zajedno uselimo. Šta ima slepa mačka da ide da gleda? Nisam znala ništa o mestu, ni gde se nalaze stvari koje treba da izbegnem. Više sam vo- lela da sačekam da sve srede, da postave sav nameštaj i onda da me Guv i Mis Ku sprovedu i objasne mi gde se šta nalazi. Kada dobro upoznam prostor, mogu da tačno da procenim gde i koliko mogu da skočim da se ne padnem i ne povredim se. Naravno da ponekad naletim na nešto, ali nikada na istu stvar dva puta.

Nisu se dugo zadržali. Po povratku, Mis Ku je užurbano došla do mene. „Načulji uši, Fif!“ zapovedila je. „Vreme je za brifing. Dakle, mesto je kuća koju čine dva stana. Uzeli smo celu kuću da bi Guv na miru mogao da piše sledeću knjigu. Živećemo u gornjem stanu. Ima velike sobe i gleda na reku Detroit. Zatim, tu je veliki zatvoreni balkon, Guv kaže da ćemo moći da ga koristimo kada vreme bude toplije. I, Fif, imamo TAVAN na kom ćemo moći da se igramo i va- ljamo u prašini. Oduševičeš se!“

Znači Guv planira da piše novu knjigu, a? Znam da su mu lju- di tražili da napiše još jednu knjigu i znam da je dobijao specijalna uputstva od entiteta. Naslov je već bio smišljen. Mis Ku je pročitala moje misli. „Da!,“ povikala je, „čim se preselimo sledeće nedelje ide- mo do gospođe Dur da kupimo papir i počnemo novu knjigu.“-

„Gospođa Dur?“ pitala sam, „Ko je gospođa Dur?“ „Ne znaš ko je gospođa Dur? Pa nju SVI znaju. Ona prodaje knjige. Trenutno radi na Vindsor farmi, ali uskoro će otvoriti svoju radnju. Ne znaš ko je gospođa Dur. Bože, bože, ponekad mi se čini da nisi sa ovog sveta.“ Mahala je glavom i zgađeno mrmljala.

„Ali kako ona izgleda, Mis Ku?“ pitala sam. „Ja sam slepa, sećaš se?“ „Jao, da, ponekad stvarno zaboravim na to“ odgovorila je smek- šano.

T. Lobsang Rampa

„Sedi ovde, matora mačko, i ja ću ti je opisati.“ popele smo se na prozor i okrenute jedna ka drugoj. Mis Ku reče: „Pa, svašta si propustila kada je ona u pitanju. Gospođa Dur- Rut za njene prija- telje- je ELEGANTNA! Popunjena bas koliko treba, sa lepim crtama lica. Ma kaže da je njena kosa kestenjasta, šta god to značilo. Uglav- nom nosi krinoline, u krevetu valjda ne. Guv kaže da ona izgleda kao figurica od Drezden porcelana. Jako lepa koža, takođe. Kao porcelan razumeš, Fif?“

„Da, razumem, Mis Ku, jako slikovito, hvala“ odgovorila sam.

„Ona prodaje knjige i stvari. Iako je iz Holandije, ona prodaje knjige u Engleskoj. Ona prodaje Guvove knjige. Mi nju volimo. I na- damo se da ćemo je češće viđati, sada kada se selimo u grad.“

Sedele smo i par trenutaka razmišljale o vrlinama gospođe Dur, a onda mi pade na pamet da pitam: „A da li ona ima mačke u poro- dici?“ Mis Ku se smračila. „Ah, tužna sam što me to pitaš, to je jako nesretan slučaj, veoma, veoma tužan.“ Napravila je pauzu, mogla sam da je čujem kako šmrkće. Kada je ponovo uspostavila kontrolu nad svojim osećanjima, nastavila je: „Da, ona ima Stabija, mačka koji je u isto vreme i mačka. Došlo je do grozne greške sa njegovim, ili njenim, donjim delovima, da se tako izrazim. Ali on ima zlatno srce, da, zlatno srce. Najplemenitija osoba koju ćeš ikada upoznati. Stidljiv je, veoma rezervisan, što se i da očekivati u njegovom sta- nju. Jadničak bi bio divna majka nekom siročetu. Vidiš, mogla bih da porazgovaram sa Guvom o tome.“ „Postoji li gospodin Dur?“ pitala sam, a onda dodala, „mora postojati, čim je ona gospođa.“ „Da, da, postoji gospodin Dur, oni pravi mleko za Vindsor, bez nje- ga svi bi bili žedni. On je takođe Holandanin, tako da to čini njiho- vu ćerku duplom Holandankom. Da, Fif, tebi će se svideti gospođa Dur, ona zaslužuje da predemo na nju. Ali, sada nemamo vremena da razgovaramo o tome, moramo da sredimo sve oko kuće. Selimo se sledeće nedelje i ja sam obećala Guvu da ću se pobrinuti da se ti ne plašiš.“ „Neću se plašiti, Mis Ku,“ odgovorila sam, „selila sam se dosta puta.“ „Pa,“ reče Mis Ku ignorišući moje opaske, „prtlljag i stvari će biti preneti sledeće nedelje kamionom, Ma će već biti tamo da sve namesti. Posle toga Guv će odvesti tebe, Ljutića i mene, a

ŽIVETI SA LAMOM

kada se smestimo Guv i Ma će se vratiti ovde, da sve očiste i provere i da vrate ključ stanodavcu.^w

Sneg se uveliko topio, led na jezeru se lomio i plutao niz reku. Iznenadne snežne oluje su nas podsećale da je leto još uvek nije stiglo, ali mogli smo da osetimo da je najgore prošlo. Život u Kanadi je bio jako skup, sve je koštalo duplo skuplje nego u Irskoj ili Francuskoj. Guv je pokušavao da nađe posao u svetu pisanja ili televizije. Imao je gorka iskustva sa kanadskim firmama koje su doseljenike zapošljavale samo za, kako je Guv to nazivao, prljave poslove. Kada je shvatio da se neće zaposliti kao pisac ili na televiziji, probao je da nađe bilo kakav posao i ponovo otkrio da je neželjen. Niko od nas nije voleo Kanadu, falilo im je osnovne kulture i zahvalnosti na lepim životnim stvarima. Tešila sam se time što je leto bilo blizu i što će to učiniti da se svi osetimo bolje.

Jednoga dana, Guv, Ljutići i Mis Ku su otišli da se provozaju, mislim da su otišli u prodavnicu po zalihe treseta. Ma i ja smo namestile krevete i obavile još par poslova po kući. Trebalo je pomesti stepenice i skloniti stare novine. Dok smo mi završile sa poslom, oni su se vratili. „Šta misliš, Fif?“ pitala je Mis Ku šapatom. „O čemu Mis Ku?“ odgovorila sam, „Šta se desilo?“ „O bogu! Nikad nećeš pogoditi.“ promrmljala je. „Ovo će te ubiti! Upoznala je čoveka koji se zove Hedi i koji voli majmune.“ „Majmune, Mis Ku? Da li to pokušavaš da mi kažeš da ćemo opet imati majmuna?“ Mis Ku se cinično nasmejala. „Ne, Fif, nećemo ponovo imati majmuna, sada ćemo imati DVA ta grozna stvorenje. Uskoro ćemo morati da plivamo okolo, sa dva ta čuda koja non stop piškaju!“ Neko vreme je sedela u tišini, a onda reče: „Možda će ih držati na tremu ili tako nešto, nema šanse da dva divljaka trče po kući. Prethodni majmun nije mogao da hoda, ova dvojica su zdravi i pravi, zagarantovano zadovoljstvo ili dobijate povraćaj novca!“ Uzdahnula je, a onda rekla: „Ljutić će se videti sa tim Hedijem uskoro, ona OBOŽAVA majmune.“ „Jako čudno,“ primetila sam, „majmuni su na tako lošem glasu, sećam se jednog iz Francuske, bio je ljubimac moreplovca u penziji. Jednog dana je pobeo i zamalo uništio celu prodavnicu. Nisam to videla doduše, gospođa Puterka mi je pričala o tome, ona je vodila veterinarsku kliniku. Kada sam bila pacijent tamo, ona mi je pričala o poslednjem pacijentu koji je bio u mom kavezu, majmunu koji se posekao kada je propao kroz vitrinu.“^w

T. Lobsang Rampa

Bili smo zauzeti pakovanjem, toliko stvari je trebalo staviti u sanduke, Mis Ku i ja smo radile prekovremeno gazeći po stvarima da bi one zauzimale manje mesta u kutijama. Ponekad smo morale da razgrnemo već spakovane stvari, da se uverimo da ništa nije zaboravljeno. Morale smo da gužvamo papirne maramice, svi znaju da su zgužvane papirne maramice mekse od novih. Zaista smo jako naporno radile i baš sam ponosna kada pomislim koliko smo pomogle. Posebno smo volele da spremamo čiste čaršafe za upotrebu. Niko ne voli čaršafe pravo iz mašine za sušenje veša, krute i neudobne; Mis Ku i ja smo razradile sistem trčanja gore dole po njima dok ne postanu mekani i gipki.

„Šiila!“ Ma je zvala iz kuhinje, „stolar je ovde da vidi šta treba oko kaveza za majmune. „Stižem,“ vikala je Ljutić, kloparajući niz stepenice.

Mis Ku je prezirno groktala. „Kavez za majmune, a? Ovo može samo nevolju da nam donese. Ništa me ne pitaj, nemam pojma šta se ovo dešava! Hajmo tamo da slušamo, nikad nije dosta informacija.“

„Ja, ja,“ govorio je stolar, „kavez očeš u delovima, ne? Ja, ja. Sacu po njf. Mis Ku se kikotala za sebe: „Otišao je čim je rekao 'Sacu po nji!, Fif. Bože. Ovo će da bude ogroman kavez. Svi ćemo moći da stanemo unutra. „Hoće li biti mesta u novoj kući, Mis Ku?“ pitala sam. „Da, da. Mnogo mesta, gore čak imamo i veliki trem koji ima komarnik. Mislila sam da će to biti naša soba za igranje, umesto toga to će biti Majmunska Sala. Tako nam je zapalo.“

Poslednjih par dana se vuklo. Guv i Ljutić su otišli da vide stolara i vratili se sa vestima da je kavez gotov i da ga upravo nameštaju u novoj kući. Svaki put kada bi odlazio u Vindzor Guv je nosio stvari iz stare kuće. Mis Ku je otišla da vidi da li je sve kako treba, a kada se vratila rekla je: „Pa, Fif, sutra ćeš spavati u gradu Vindzoru, odakle ćemo kroz prozor moći da vidimo znamenitosti Detroita i ljude koji u svojim svetlucavim kolima prelaze most. Oni donose dolare u zemlju, to je dobro za ekonomiju i te stvari.“

Guv me je podigao i neko vreme smo se igrali. Volela sam da se igram sa njim. Imao je tanak štap sa nekom zvečkom na kraju koju sam mogla da jurim dok ju je vukao po podu. Naravno, s vremena na vreme bi me pustio da je uhvatim, da mi ne bi poljuljao samopouzdanje. ZNALA sam da mi dozvoljava da je uhvatim, ali sam se pretvarala da ne znam. Provukao je ruke kroz moje krzno i pomazio me po grudima.

ŽIVETI SA LAMOM

„Večeras idemo ranije u krevet, Fif. Sutra nas čeka naporan dan.“ „Laku noć!“ rekoše Ma i Ljutić.

„Laku noć!“ odgovorili smo. Onda sam čula 'klik' prekidača, Guv je ugasio svetlo poslednji put u ovoj kući.

Sutra? Sutra je bio novi dan koji će nas odvesti u novu kuću. Legla sam i zaspala.

DESETO POGLAVLJE

„Hej ho!“ pevala je Mis Ku. „I tako opet mi idemo. Po svetu velikom putujemo, svuda po malo stižemo. U Vindzor grad sada idemo, u novu kuću da se uselimo!“ „Ah, Mis Ku,“ reče Guv, „može li to malo tiše? Čovek ne može da razmišlja o tvog pevanja. Vreme je da prihvatiš činjenicu, Ku, da imaš dara za pevanje isto koliko i ja!“ Na- smejala sam se za sebe. Bilo je jutro, a Mis Ku je pozdravljala davno prošlu zoru pesmom. Kada joj je Guv to rekao, otišla je mrmljajući: „Ti ne ceniš umetnost, eto šta je!“

Lenjo sam se protegnula, uskoro će doručak. Ma je već užurbano radila u kuhinji. Do mene je došao zvuk lupanja posuđa.

„Ku! Fif! Doručak je gotov!“

„Sižemo, Ma“ odgovorila sam dok sam skakala sa kreveta na pod. Ustajanje iz kreveta ujutru je uvek bila avantura. Čula i osećaji nisu baš najprecizniji kada se neko tek probudi i ja sam se uvek pomalo plašila da ću skočiti na Guvove cipele ili tako nešto. To je bio bezazlen strah doduše, jer su svi uvek pazili da se ja ne povredim. „Fif stiže!“ doviknu Guv.

„Dolazi na doručak Fif. Vučeš se kao stara baba od jutros!“ povi- kalajeMa.

Nasmešila sam joj se i sela da jedem. „Ne, još malo u desno. E, tu!“ navodila me je Mis Ku.

„Šta ćemo sledeće da prebacimo?“ pitao je Guv.

„Ja idem po poštu,“ rekla je Ma, a zatim objasnila u kojim kutija- ma su lomljive stvari koje Guv i Ljutić treba da odnesu u kola.

Naše poštansko sanduče je bilo u Vindzoru, jer smo shvatili da ljudi imaju običaj da se pojave nenajavljeni kada znaju našu adresu. Guv nije voleo ljude koji se pojavljuju nenajavljeno i zahtevaju da budu primljeni. Mis Ku mi je rekla da se jednom pojavila žena koja je došla iz Nemačke i ZAHTEVALA da bude odmah primljena jer je htela da sedi pored Laminih nogu. To je bilo u Irskoj, pre nego što sam se ja pojavila. Kada su joj rekli da ne mogu da je prime, ona je sela ispred vrata dok

T. Lobsang Rampa

nije došao gospodin Loftus da joj naredi da se pomeri; izgledao je jako strogo u onoj njegovoj uniformi.

Sama selidba nije zanimala ni mene ni Mis Ku. Ljudi iz agencije za selidbe su došli, spakovali naše stvari u kamion i otišli. Mis Ku je tumarala kući i pozdravljala se sa sobama. Ovaj rastanak nam je bio srećan, jer se nikad nismo osećali udobno u ovoj kući. Na kraju su odneli Mis Ku i mene, dobro umotane u ćebad, do zagrejanih kola. Guv je zaključao vrata i mi smo se odvezli. Put je bio jako loš, kao i većina kanadskih puteva. Mis Ku mi je rekla da smo prošli pored znaka na kom je pisalo 'Loš put, vozite na sopstveni rizik!' Došli smo do raskrsnice i Mis Ku povika: „Odavde dolazi naša hrana, Fif, mesto se zove 'Stop n Shop. Sada smo na glavnom putu.“ Vožnja je postala glatka.

Nos mi se naborao od iznenadnog poznatog mirisa, mirisa koji me je podsetio na Irskog Veterinara i njegovu bolnicu. Mis Ku se na- smejala: „Ne budi šonja, Fif! Ovo je obična ljudska bolnica gde vode ljude koji su pri kraju.^M

Vozili smo se još malo, a onda ona reče: „A ovde se proizvode automobili, prolazimo pored fabrike Forda. Sve ću ti ispričati, Fif, dobićeš sve informacije.^M „Mis Ku,^M pozvala sam je, „kakav čudan miris. Kao kroz maglu me podseća na francuske vinograde, ali je ipak potpuno drugačiji.^M

„Naravno da jeste,^M odgovorila je, „prolazimo pored fabrike gde prave alkoholne stvari. Žitarice koje bi mogle da nahrane gladne koriste da naprave neka pića. Ljudima bi bilo bolje bez toga! Sada ćemo preći preko železničkog mosta, svaki voz koji dolazi u Vindzor prelazi preko ovog mosta.^M

Vozili smo još malo, a onda se čuo iznenadni udar od kog sam poskočila u vazduh. „Ne budi glupa, Fif, to je bio samo motor!^M reče Mis Ku.

Guv je skrenuo i zaustavio auto.

„Kuća, Fif!^M reče Ma. Preneli su Mis Ku i mene preko staze pokrivene snegom, kroz ulazna vrata i uz stepenice. Osećao se jak miris svežeg laka za parket i sapuna. Pomirisala sam pod i zaključila da su ga nedavno dobro ispolirali.

„Pusti sad to,^M reče Mis Ku, „možeš da se zanimaš sa podom kasnije. Sada ću te voditi kroz sobe i pričati ti gde se šta nalazi. Obrati pažnju jer imamo neki nov nameštaj.^M

ŽIVETI SA LAMOM

„Šila!“ pozvao je Guv, „idemo da vratimo ključeve stanodavcu, nećemo dugo.“

Guv i Ma su izašli, čula sam kako silaze niz stepenice, ulaze u auto i odlaze. „Dobro, ajde sada samnom.“ Reče Mis Ku. Obišle smo ceo stan, Mis Ku mi je skretala pažnju na prepreke i na to gde se nalaze stolice. Onda smo izašle na zadnji trem. „Otvoraj, molim!“ povika Mis Ku.

„Hoćete napolje?“ pitala je Ljutić. „U redu, otvoriću vam vrata.“ Nalet hladnog vazduha je uleteo unutra, a mi smo izletele napolje. »Sada smo na tremu,“ rekla je Mis Ku. „Ograđen je sa tri strane. Uskoro će postati Majmun Sala i biće upaljeno grejanje. Brrrr! Haj- mo unutra, ovde je previše hladno.“ Ušle smo u kuhinju, a Ljutić je zatvorila vrata od trema, sa uzdahom olakšanja i još jednim uzdahom za blesave mačke koje tumaraju okolo, po njoj, besciljno.

„Ovde je spavaća soba koju ćeš deliti sa Guvom. Gleda na prugu, reku Detroit i grad Detroit. Leti, tako su mi rekli, svakakvi brodo- vi prolaze rekom. Videćemo, videćemo!“ Mis Ku je bila u elementu, opisujući pogled. „Sa naše leve strane je mesto gde su neki Ijudi iskopali rupu ispod Reke i napravili put do Amerike, još dalje levo je Ambasador most. Guv kaže da je reč Detroit iskrivljeni francuski, a znači 'moreuz'. Ti bi trebalo da znaš više o tome, Fif!“

Mis Ku se odjednom tako brzo okrenula, da me udarila repom preko lica. „0, bogo!“ dahtala je. „neki grozni čovek bulji u mene, nosi poslovnu tašnu!“

Te noći smo isprekidano spavali, uznemiravala nas je buka vozova koju su prolazili ispod prozora. Ujutru, Ma je otišla dole po mleko. Vratila se sa mlekom i pismom koje je dala Guvu. „Šta je ovo?“ pitao je.

„Ne znam,“ odgovorila je Ma. „Bilo je u sandučetu.“ Čuo se zvuk otvaranja koverta, a onda tišina dok je Guv čitao.

„O moj bože!“ uzviknuo je. „Ima li kraja gluposti kanadskih zvaničnika. Ovo je pismo Odeljenja za Nacionalni prihod. Kaže: 'Poštovani,

Dobili smo informaciju da kiriju isplaćujete osobi koja nije kanadski državljanin i da ne odvajate porez. Pošto niste odvojili porez od 1.maja 1959., dužni ste da odvojite određenu sumu novca od vaše

T. Lobsang Rampa

sledeće kirije kako biste pokrili porez. Ukoliko to ne uradite, bićete kažnjeni u skladu sa..’ Čujete li vi ovo?“ reče Guv, „uselili smo se juče i već nam prete. Voleo bih kad bi se probudili iz ove noćne more i shvatili da smo još uvek u dobroj, staroj Irskoj! ZAŠTO nam ovi nezreli Kanadani ovako prete? Mislim da ću o ovome morati da po- razgovaram sa zvaničnicima u Otavi.“

Mis Ku me je gurnula: „Vidiš, Fif, rekla sam ti. Onaj grozni čovek od juče je bio poreski špijun. Videla sam ga!“

Slušali smo, Guv je i dalje pričao o ovome. „Ne razumem ovu zemlju! Pretili su mi deportacijom u prvim pismu koje su mi po- slali. Umesto da me zamole da se javim Medicinskom službeniku za zdravlje oni mi PRETE deportacijom ako ne odem. Sada, istog dana kada smo se uselili, prete svakakvim kaznama. Ljudi u ovoj zemlji očigledno ne shvataju da su dani Divljeg Zapada gotovi.“ „Guv je podivljavao,“ prošaputala je Mis Ku, „bolje da se sakrijemo ispod kreveta.“

Dani su lagano klizili. Vremenom smo se navikli na buku koja je dolazila od vozova. Guv je napravio frku oko pretećih pisama i dobio pismo izvinjenja od Poreske službe i od vlade iz Otave. U novinama se pojavio članak o kanadskoj vladi koja pokušava da zaplaši doselje- nike. Vreme je postalo toplije, Mis Ku i ja smo sada mogle da sedimo na balkonu i da se igramo u bašti.

Jednog jutra, Guv se vratio iz pošte sa podosta pisama, po običa- ju, ali ovog puta je doneo i jedno lepo pismo od gospode O’Grejdi. „Nedostaje mi,“ rekla je Ma, „volela bih kad bi mogla da dođe da nas poseti.“

Guv je sedeo mirno neko vreme, a onda reče: „Bila nam je dobar prijatelj. Zašto je ne bi doveli ovde?“

Ljutić i Ma su sedele, tihe i iznenađene. „Guv je konačno pot- puno poludeo,“ prošaputa Mis Ku, „eto šta mu je uradila Kanada!“ „Rab,“ reče Guv, „hajde piši gospođi O’Grejdi i pitaj je da li bi že- lela da dođe. Reci joj ako dođe sledećeg meseca, da će biti ovde u isto vreme kad i Engleska Kraljica. Zamisli to, Engleska Kraljica i gospođa O’Grejdi od Irske ovde u isto vreme. Reci joj da će Kraljica preći preko reke, baš ispred naše kuće! Reci joj da nam javi što pre!“

Mis Ku reče: „Pa, Fif, konačno smo se rešili majmuna, a sada će da nam dođe gospođa O’Grejdi“.

ŽIVETI SA LAMOM

Mi smo VOLELI gospođu O'Grejdi i smatrali smo je pravim prijateljem. Nasmejala sam se i naglasila da je Mis Ku to rekla kao da je O'Grejdi u istom košu sa majmunima.

„Glupost, Fif,“ reče sa svojim uobičajenim smislom za humor. „Svi, osim tebe, će shvatiti da posle oluje dolazi sunce. Gospođa O'Grejdi je naše sunce posle majmunske oluje.“

Majmuni su zaista bili kao oluja, sa tim sam se slagala. Nedugo pošto smo se doselili ovde, gospodin Stolar je došao sa kavezom. „Jab doveo svoje ženče da vidi majmune, ja?“ reče.

Ljutić, Kraljica Majmuna je rekla da može. Može da dovede svoje ženče da vidi majmune, kada se oni smeste. Gospodin Stolar i nje-gov sin su doneli sve delove, i radili silno, dobro ne baš toliko silno, da sastave tu stvar. Onda su protrljali ruke, pomerili se u nazad i čekali dolare. Kada je to bilo gotovo, otišli su nakon što su bili uvereni da će gospođa Stolar biti pozvana u Majmunsku Halu.

Dan, dva kasnije majmuni su stigli, u velikoj korpi, naravno. Ljutić je, nestrpljiva da ih vidi, neoprezno otvorila poklopac malo više nego što je trebalo.

„OH!“ povika Mis Ku. „BEŽI ISPOD KREVETA, FIF, DIVLJI MAJMUNI SU NA SLOBODI!!!“

Pobegle smo ispod kreveta kako se ne bismo našle na putu ili ometale lov na majmune. Guv, Ma i Ljutić su se bacakali po sobama, zatvarajući vrata i prozore. Neko vreme je vladao totalni haos. Činilo se kao da horde majmuna trče okolo. Mis Ku reče: „Ostaću blizu zida, Fif, odatle ću moći da te zgrabim i povučem unazad ako ti se majmun približi!“ Napokon, jedan majmun je uhvaćen i stavljen u kavez, a onda posle još malo borbe i drugi. Porodica je sela i brisala znoj sa čela. Ljutić je ustala i od sebe napravila jednočlani Satinarni Korpus, išla je po kući i brisala majmunsku obeležja koja su obilno bila raspoređena okolo. Kako je Mis Ku mudro primetila: „O bogo! Fif, drago mi je da ova stvorenja ne umeju da lete!“ -

Guv i Ma su išli okolo i vraćali sve na svoje mesto, kako bi povratili sve u pre-majmunsko stanje. Eksperiment 'Majmuni nije bio uspešan. Buka, smrad, uopšteno komešanje koje su stvorenja pravila je bilo previše. Pomahnitala molba je bila upućena Hediju. „Da,“ složio se. „Ovi divlji majmuni iz šuma Južne Amerike nisu baš pogodni za držanje u

T. Lobsang Kampa

kući, više su za zooološke vrtove.“ Rekao je da će uzeti majmune, a nama dati jednog pitomog, koji je odgajan u zatočeništvu i koji je bio pogodan da bude ljubimac. Bleda i potresena Porodica je jednoglasno rekla: „NE! Samo uzmite ove nazad! Uzmite i kavez, neće nam više trebati!“ I tako su se majmuni i kavez vratili tamo odakle su došli. Mis Ku i ja smo se sada šetale po kući sa više sigurnosti, više nismo morale se plašimo da će majmuni da pobegnu iz kaveza. Kada se smrad smanjio, i nakon što je trem bio temeljno opran nekoliko puta, počele smo da provodimo mnogo vremena tamo. To je bilo jako prijatno mesto, osunčano ujutru i odatle smo mogle da osetimo miris cveća i stvari koje su rasle u bašti. Mnogo smo se smejale zbog majmuna, ali samo u retrospektivi! Radost zbog odlaska majmuna je uskoro povećana pismom od gospođe O'Grejdi. Da, doći će, pisala je, njenom mužu je bilo drago što joj je ukazana takva prilika da putuje. „Šta je on?“ pitala sam.

„On je bio jako važan čovek,“ šaputala je. „On je bio glas Broda i govorio je tako da ceo svet čuje. Tada su ga zvali Varnica.“ Mis Ku je razmislila na trenutak, pa dodala: „Mislim da to ima neke veze sa radiom, da mora biti to. Sada pravi struju za Dablin. On je bitna ličnost, jako bitna!“-

„Imaju li oni porodicu, Mis Ku?“ pitala sam.

„Da, naravno,“ odgovorila je. „imaju mačku Doris, ona takođe dolazi i gospodina Samuela Psa koji se brine o kući. On je mator skoro kao ti, Fif.“

Dve nedelje su proletele. Jednog jutra Guv je pozvao Mis Ku i mene i rekao: „Mačke, naredne dve nedelje će biti naporne i bučne. Engleska Kraljica dolazi u Vindzor, biće muzike i vatrometa. Gospođa O'Grejdi i Doris stižu danas. Ku ti ćeš se brinuti o Fif, ti si zadužena za njenu bezbednost.“ „U redu, Guv! U redu!“ reče Mis Ku. „Zar se ja ne brinem stalno o njoj, kao da mi je rođena prababa?“ Pripreme su bile velike, Ma i Ljutić su se dodatno potrudile oko svega, a Guv i mi mačke smo potrošili više energije nego inače trudeći se da im se sklonimo sa puta da ne bi i nas počistile. „Hajmo na tavan,“ reče Mis Ku konačno. „Ovo mesto postaje opasno za život od ovih žena i njihovih metli!“

ŽIVETI SA LAiMOM

Bilo je vruće. Jako vruće. Samo disanje je bilo naporan posao. Kao što je naša prva zima u Kanadi bila izuzetno hladna, tako je i prvo leto bilo izuzetno toplo.

Mis Ku je to savršeno opisala: „O bogo, Fif, sada ne možeš pojesti nešto sirovo. Sve je skuvano od ove toplote.^M Ma je otišla u Montreal dan ranije po gospođu O'Grejdi, zajedno su doletele nazad. Oko je- dan sat na dan dolaska, Guv je seo u kola i odvezao se do aerodroma. Ljutić je zujala okolo i non stop gledala kroz prozor. Mis Ku je rekla da ima mnogo za videti. U narednih nekoliko dana biće povorki, bendova i aviona koji nadleću. Ne za gospođu O'Grejdi, Mis Ku je želela da to bude jasno, već za Englesku Kraljicu. Biće i vatrometa, znala sam da to podrazumeva mnogo buke. Ali, sada, mi smo čekali našu prijateljicu, gospođu O'Grejdi. Mis Ku i ja smo imale lagan ručak da bi se okrepile. Ljutić je virila kroz prozor. Odjednom reče: „Ah! Stigli su!^w i onda otrča niz stepenice da otvori ulazna vrata. „Skloni se na stranu, Fif,“ reče Mis Ku. „Mlada Doris je možda smotana sa svojim nogama. Svi ljudi su!“ Onda je dodala: „Drži se blizu mene i ja ću se postarati da ti budeš dobro!“

Nastala je prava pometnja na stepenicama, čavrljanje i smeh i zvuk kofera koji se spuštaju na pod. „Bogo!“ prošaputa Mis Ku. „Jad- na matora O'G izgleda kao tek ispržena slanina od ove vrućine. Na- dam se da će preživeti!“ Napokon su stigli do vrha stepenica i gospo- da O'Grejdi se sruši na najbližu stolicu. Kada se malo oporavila Ma reče: „Dođi na balkon, ovde je malo prijatnije.“ Svi smo izdefilovali napolje i seli. Neko vreme se pričalo o Irskoj, temi tako dragoj Guvu i Ma. Onda su se prebacili na Englesku Kraljicu, tema draga Ljutiću, dok Guv uopšte nije bio dirnut. Mis Ku reče: „Ako ćemo da pričamo o Kraljicama, MI smo najbolje Kraljice koje ćete ikada upoznati!“ Gospođi O'Grejdi je bilo sve toplije i toplije. Na kraju je sišla u do- nji stan, gde se rashladila vindzorskom vodom i vratila se konačno izgledajući malo svežije.

Ma je sredila da O'G i njena ćerka odsednu u jako dobrom hotelu, Metropolu, i kada su se nagledale svetla Detroita, Guv i Ma su ih odvezli tamo. Mis Ku je krenula sa njima, da pokaže Guvu put i da mu objasni kuda je najbolje da vozi. Nije ih bilo oko pola sata, a onda su se Guv, Ma i Mis Ku vratili. Svi smo otišli na spavanje, kako bismo bili spremni za sledeći dan.

Ujutru, Ma reče: „Idemo po njih posle doručka, a onda ćemo po

poštu. Mislim da bi trebalo da ih provozamo po Vindzoru, da vide kakav je grad.“ Doručkovali smo, a onda smo Mis Ku i ja pomogle Guvu da se obuče. On je jako bolestan, ima toliko problema da bi svako drugi na njegovom mestu odavno bio mrtav. On mora mnogo da odmara i da se čuva. Mis Ku i ja smo posvetile svoje živote brizi o njemu. Ubrzo su on i Ma sišli niz stepenice i preko bašte otišli do ga- raže. Naša stanodavka je živela u Detroitu, ali se o njenim poslovima u Vindzoru brinula njena rođaka, jako prijatna dama koja se uvek jako prijatno obraćala meni i Mis Ku. Svima nam se jako sviđala. Naš auto je bio suviše veliki za našu garažu pa nam je rođaka naše sta- nodavke dozvolila da držimo kola u njenoj garaži koja je zaista bila jako velika. Da, ona je bila jako prijatna žena i volela je da razgovara sa nama. Sećam se da nam je pričala kako su u vreme njenog oca svi doseljenici imali oružje jer su bili pod stalnom pretnjom od indijan- skih prepada. Njen otac je, tako nam je pričala, vodio svoju stoku na reku, tamo gde su sada šine. Imali su još jednu kuću blizu Vindzora, koja je bila prava koliba napravljena od lešnikovog drveta. Mis Ku je bila tamo jednom i bila je iznenađena čudnim stvorenjima koja su živela ispod stepenica.

„Slavni Skakavci!“ reče Mis Ku, „baš ih dugo nema!“

Shvatile smo da je čekanje gubljenje vremena, pa smo otišle na tavan da sredimo nokte na gredama i da se okupamo u prašini. Sa najvišeg dela kuće, Mis Ku je gledala na ulicu, oko dvanaest metara na dole. „Vratili su se!“ reče i lagano skoči na pod tavana. Strčale smo niz stepenice i stigle tačno na vreme da ih pozdravimo dok su ulazili. Guv me podiže, stavi na ramena i ponese uz stepenice. Mis Ku je tr- čala ispred nas, dozivajući Ljutića da dođe i gostima poželi dobro ju- tro. „Išli smo da vidimo Britanske Razarače,“ reče Guv. „Usidreni su kod parka Diep. I provozali smo se po gradu. Sada gospođa O’Grejdi želi da odmori i dođe sebi od vrućine.“ Uzeli smo stolice i izašli na balkon. Gospođu O’G je jako zanimao pogled na reku, svi ti brodovi iz celog sveta koji prolaze pred njenim očima. Guv je pričao o ne- kom Morskom prolazu i da je to razlog što ima toliko brodova. Ništa nisam razumela, a Mis Ku je bila nejasna kada mi objašnjavala, ali izgleda da su ljudi iskopali nekakav jarak da bi voda iz Velikih jezera oticala brže u more. Pošto su neki američki gradovi uzimali previše vode, postavljene su brave i ključ je bio kod Kanadana. Morali su da otključaju vodu da bi brodovi mogli da prođu, onda bi zatvorili vrata iza, a otvorili druga ispred. Mis Ku i ja

ŽIVETI SA LAMOM

smo zaključile da je sve to jako misteriozno, ali gospođa O'G je izgleda sve razumela.

Prošlo je nekoliko dana, Porodica je vodila gospođu O'G okolo da vidi znamenitosti. Meni se to sve činilo kao gubljenje vremena, pošto mi je Mis Ku rekla da prolaze pored našeg prozora.

„Zaboga, Fif,“ povikala bi, „Pogledaj tu ženu, nije li prizor?“

Svašta nešto se dešavalo ispred naše kuće, ljudi su postavljali dekoracije i sklanjali kontejnere pored puta. Srdačni ljudi u mali brodovima su hitali preko reke, glasno su vikali da bi pokazali koliko su bitni. Horde ljudi su sedele na pruzi i gledali preko reke, gomila nepomičnih automobila je blokirala put. Porodica je sedela na terasi. Guv je fotografisao, imao je neku stvar sa tri noge na kojoj je stajala kamera. Na kameri je bila neka stvar koju je Mis Ku zvala telefoto, sa kojom si mogao da uslikaš mačku u Detroitu. Gospođa O'Gredji se uzvrpoljila u svojoj stolici. „Pogledajte!“ povika uzbuđeno. „po celoj američkoj strani su načičkani članovi Kanadske Kraljevske Garde!“ „Ne, gospođa O'G“, uzdahnula je Mis Ku, „to nisu članovi garde, to je voz pun crvenih traktora koji su uvezeni iz Kanade.“ I ako je Mis Ku bila u pravu, sa te daljine, svakome je moglo da se učini da je to Garda u crvenim kaputima. Još više brodova je prilazilo reko. Buka mase se privremeno utišala, a onda je brbljanje ponovo počelo i čulo se par zdravica. „Eno je!“ reče Ma. „Stoji sama na prednjoj palubi.“ „Eno ga i Princ!“ reče Ljutić, „stoji bliže centru broda.“ „Napravio sam baš dobru fotografiju helikoptera,“ reče Guv. „Čovek se naginjao da fotografiše brodove ispod njega. Ovo će biti dobra fotografija.“ Brodovi su otišli uz reku i kada je i poslednji nestao iz vidokruga, automobili na putu su počeli ponovo da se kreću. Masa se razišla i, kako Mis Ku reče, sve što je ostalo da nas podseti na ovaj dan je tona smeća. Trajekti su ponovo prelazili preko reke, vozovi su grmeli i hućali po šinama ispod naših prozora. Dok je još bilo dnevnog svetla, neke barže su dovučene do reke i postavljene na mesto gde je Amerika postajala Kanada i Kanada postajala Amerika. Ispostavilo se, da ako puste vatromet sa tog mesta i nešto se desi, obe zemlje će biti odgovorne za štetu. Masa se ponovo okupila, sa hranom i pi-

T. Lobsang Kampa

ćem, pogotovo pićem. Vozovi su se zaustavili, a neko je izgleda rekao brodovima da ne mogu da idu dalje. Konačno, stigao je trenutak za vatromet. Ništa se nije desilo. Prošlo je još neko vreme i dalje se ništa nije dešavalo. Neko je doviknuo da je jedan od glavnih delova upao u vodu. Na kraju je bilo nekoliko slabašnih 'beng', toliko slabašnih da ne bi uplašili ni tek rođeno maće i videli smo nekoliko čudnih svetla na nebu. I onda se sve završilo. Guv i Ma su rekli da je vreme da vrate gospođu O'G u hotel. Ma reče: „Uzećemo taksi, nikada nećemo iste- rati kola iz garaže sa ovom gužvom.“ Pozvala je taksi, ali svi su bili zaglavljani u saobraćaju. „Preko milion ljudi je pored vode,“ rekli su joj. „Saobraćaj ne mrda!“ Guv je isterao naša kola i on, Ma i gospođa O'G nestadoše u masi, Više od sat vremena kasnije Guv i Ma su se vratili i rekli da im je trebalo sat vremena da pređu 4 kilometra. sle- dećeg dana, Guv je odveo gospođu O'G da vidi znamenitosti Detroi- ta, mnogo su se vozili okolo i onda se vratili. Gospođa O'G je rekla da želi da ide u kupovinu, pa su ona, Ma i Ljutić otišle zajedno, a Mis Ku i ja smo ostale da se brinemo o Guvu. Ovo je bila jako ispunjena i na- porna nedelja, za nedelju dana su obišli koliko bi inače obišli za dve, tri nedelje. Uskoro su morale da se vrate za Irsku, u Šenon odakle su i došle. Guv je odveo gospođu O'G i Ćerku na aerodrom. Kako je Ma posle rekla Ljutiću, čekali su da avion poleti. O'Grejdijske su krenule na put, nazad u Irsku, što smo i mi priželjkivali.

Guv se jako trudio da nađe posao u Vindzoru ili bilo gde u Kana- di. Nudili su mu samo radničke poslove, to baš nije dolazilo u obzir. Kada je, svi smo se složili, bila jako nekulturna zemlja i svi smo živeli za dan kada ćemo je napustiti. Ipak, ova knjiga nije studija slučaja o svemu što ne valja u Kanadi, to bi i onako popunilo pola biblioteke.

Mis Ku i ja smo sada mogle često da izlazimo u baštu, nikad same naravno, bilo je mnogo pasa u komšiluku. Sijamske mačke se ne pla- še pasa, ali ljudi se plaše šta bi MI mogle da uradimo psima. Poznate smo po tome što skočimo na leđa psu koji pokušava da nas napadne, zarijemo mu kandže u kožu i onda ga jašemo kao što ljudi jašu konje. Iz nekog razloga bilo je sasvim u redu da ljudi stave metalne šiljke na svoje čizme i time bodu konje, ali ako bismo mi to uradile psima i to u samoodbrani, proglasili bi nas divljakušama.

Ovo popodne je bilo prijatno; sedele smo zajedno ispod Guvove stolice - on je jako veliki i treba mu velika stolica- kada cela povorka

ŽIVETI SA LAMOM

automobila protutnja trubeći iz sve snage. Nikada se nisam previše zanimala sa ovim, mislila sam da su to samo Kanadani, ništa što oni rade nema previše smisla.

Rekla sam: „Mis Ku, pitam se zašto prave ovoliko buku.“ Mis Ku je bila jako obrazovana i, pošto je imala vid, bila je u velikoj prednosti u odnosu na mene. „Reći ću ti, Fif,“ odgovorila mi je. „Tamo se ljudski Mačak i Mačka venčavaju, pa oni stavljaju šarene trake na kola, kreću se u koloni i besomučno trube. Mislim da upozoravaju u stilu 'Čuvajte se, banda ludaka se približava!'^a Namestila se udobnije i dodala: „A kada čovek umre i kada ga nose da ga zakopaju u zemlju, svi automobili voze sa upaljenim svetlima i zastavama na kojima piše 'Sahrana. Oni imaju prvenstvo prolaza i ne moraju da poštuju semafore.“ -

„To je jako interesantno, Mis Ku,“ rekla sam. „Jako interesantno!“ -

Mis Ku je žvakala nit trave nekoliko trenutaka pa reče: „Mogla bih mnogo da ti kažem o Kanadi. Ovde, na primer, kada čovek umre, nose telo u pogrebno preduzeće, srede njega ili nju - balsamovanje, tako to zovu - našminkaju lice i onda ih stave u kovčeg sa otvorenim poklopcem da svi mogu da ih vide. Onda naprave žurku da odaju poslednju pošast. Ponekad telo čak nameste da sedi uspravno u kovčegu. Guv kaže da su ta pogrebna preduzeća najveći otimači novca ikada. A kada se venčavaju, njihovi prijatelji dođu da ih istuširaju (wedding shower; shower - tuš). Umrla sam od smeha kada sam prvi put čula ovo, jer sam mislila da se radi o kupanju, a onda sam shvatila da ih obasipaju poklonima. Uglavnom sa stvarima koje im ne trebaju ili koje im SVI poklanjaju. Šta će jednoj mladi tuce kafe aparata?!“

Uzdahnula je. „Ovo je jako luda zemlja definitivno,“ reče. „Isto je i sa njihovom decom. Ništa ne smeš da uradiš dragoj, maloj deci. Ne smeš da se naljutiš na njih, imaju posebne Čuvare da ih prevedu preko ulice. Tretiraju ih kao da oni nemaju mozga, što nije daleko od istine, ali nije u tome poenta. Kada završe sa školom, prepušteni su sami sebi. Ovde, Fif, se razvija nezdravo društvo ljudskih mačića. Loše za njih, Fif, loše i za državu. Trebalo bi uvesti malo discipline, jer postoji opasnost da se okrenu kriminalu kasnije, zato što su ih tretirali tako mekano dok su bili mladi. Deca su nezrela, jeziva, FUJ!“

Klimala sam glavom u saglasnosti. Mis KU je bila u pravu. Ugodi mačetu previše i napravio si temelje za nezadovoljnu odraslu osobu.

T. Lobsang Rampa

Guv je ustao. „Ako ćemo još da sedimo ovde,^M reče, „ ja odo gore po fotoaparat. Hoću da slikam ove ruže.^M Guv je jako voleo fotogra- fije, imao je divnu kolekciju slajdova u boji. Otišao je gore po svoj japanski Topkon aparat. „Pssst!^M čula se mačka prekoputa ulice. „Pssst! Imam nešto da ti kažem, Mis Ku, hoćeš li doći do ograde?^M

Mis Ku je ustala i odšetala se do žičane ograde na kraju dvorišta. Ona i mačka od prekoputa su šaputale neko vreme, a onda se Mis Ku vratila i sela pored mene. „Hteo je samo da me uputi u najnoviji američki sleng.^M Reče. „Ništa bitno.^M Guv je izašao sa svojim apara- tom da bi slikao sveće. Mis Ku i ja smo se povukle ispod nekog žbu- nja jer smo MRZELE da nas neko fotografiše. Mrzele smo i poglede radoznalih prolaznika. Mis Ku se sećala ponižavajuće situacije kada je jedna glupa Kanadanka zalepila svoj nos za prozor kola, pokazala prstom na Mis Ku i rekla: „Šta je to, MAJMJUN?^M Jedna Mis Ku bi pobesnela svaki put kada bi se setila toga.

Te noći, bila je subota, bilo je mnogo ljudi okolo. Bila je neka žurka u Kući Pića, malo dalje niz put. Kola su tutnjala okolo i bilo je mnogo glasnih glasova muškaraca koji su se cenjkali sa ženama koje su stajale pored puta. Otišli smo na spavanje, Ljutić u sobu na kraju kuće gde je držala fotografije majmuna, svoje dece i statuu buldoga koji se zvao Čester. Ma i Mis Ku su imale lepu sobu sa prednje strane kuće, tu je bila i moja i Guvova soba, sa pogledom na Detroit i reku. Čula sam kako Guv gasi svetlo i krevet koji škripi dok je on legao. Neko vreme sam sedela na prozoru, slušajući zvuke užurbane noći. Razmišljala sam. O čemu sam razmišljala? Pa, upoređivala sam tešku prošlost sa divnom sadašnjošću. Razmišljala sam o onome što mi je Jabukovo Drvo reklo. Sada sam bila kod kuće, bila sam željena, živela sam u miru i sreći. Sada kada sam imala punu slobodu da radim šta hoću i da se krećem kuda hoću po kući, posebno sam pazila da ne uradim nešto što bi nekoga uvredilo. Pamtila sam Guvov moto „Ne radi drugima što ne želiš da rade tebi.^M Topao sjaj sreće me je obuzeo. Guv je lagano disao i ja sam otišla do njega da proverim da je sve u redu. Sklupčala sam se kod njegovih nogu i zaspala. Odjednom, bila sam potpuno budna, u oprezu. Noć je bila mirna, čulo se samo bla- go grebuckanje. MIŠ? Neko vreme sam osluškivala. Grebuckanje se nastavilo. Tiho i brzo sam skočila sa kreveta i krenula ka drugoj sobi tražeći Mis Ku. Ušla je u sobu i prošaputala: „Čuješ i ti a? Imam vesti za tebe, čula sam ih danas od one mačke. Dole

ŽIVETI SA LAMOM

je PROVALNIK! Haj- mo dole da mu ga pokidamo!“ razmislila sam na trenutak. Sijamske mačke zaista rade takve stvari kada brane teritoriju, ali pomislih da bi mi trebalo da budemo malo civilizovanije.

„Ne!“ rekla sam. „Mislim da treba da pozovemo Guva.“-

„0, bogo, da“ uzviknula je. „On će objasniti tom provalniku neke stvari.“ Skočila sam na krevet i potapšala Guva po ramenu. On se protegao i počeškao me po bradi. „Šta je bilo, Fif?“ Mis Ku mu je skočila na grudi. „Guv imamo provalnika dole! Idi i pretuci ga!“ Guv je oslušnuo, a onda polako uzeo papuče i ogrtač. Uzeo je veliku ba- klu koja je stajala pored vrata i odšunjao se niz stepenice, Mis Ku i ja smo ga pratile. Ljutić je izašla iz sobe. „Šta se dešava?“ pitala je.

„Pssst! Provalnici!“ rekao je Guv, nastavljajući niz stepenice. Grebanje ispod nas se zaustavilo. Mis Ku povika: „ENO GA!“ čula sam udaranje koraka i udarac kapije. Ma i Ljutić su se pridružile Guvu. Zajedno smo prošli kroz donji stan. Blagi povetarac je duvao kroz otvoren prozor. „Sto mu Svetih Mačaka!“ povika Mis Ku u čudu. „Tip je provalio kroz prozor!“ Guv se obukao i izašao napolje da zakuca polomljeno drvo oko prozora. Nismo zvali policiju. Jednom je banda dece ukrala zadnju kapiju. Ma je zvala policiju i kada su konačno došli sve što su imali da kažu je bilo: „Oh, budite srećni što vam nisu odneli krov iznad glave!“ Mi sijamske mačke smo imale jak osećaj odgovornosti. Na Tibetu mi čuvamo Hramove, a one koje volimo čuvamo po cenu svog života. Evo još jedne od naših legendi.

„ Pre mnogo vekova živeo je čovek koji je bio Čuvar Divljina jednog starog manastira na Dalekom Istoku. Živeo je duboko u šumi. Svoju pećinu, koja mu je bila dom, je delio sa malom sijamskom mačkom koju je snašlo mnogo tuge u životu. Zajedno su, stari Čuvar koji je kasnije proglašen za sveca i mala sijamska mačka, išli šumom. Mačka je uvek išla iza njega, iz poštovanja. Zajedno su tražili životinja koje su bile gladne ili kojima je bila potrebna pomoć, noseći utehu ugroženima. Jedne noći se Čuvar, koji je zapravo bio monah, povukao u svoj krevet od lišća, izmoren od napornog dana. Mala

T. Lobsang Kampa

mačka se sklopčala blizu njega. Uskoro su čvrsto zaspali, bez brige, jer oni su bili prijatelji svih životinja. Čak su i divlja svinja i tigar vo- leli i poštovali Čuvara i njegovu mačku. U najtamnijim satima noći, otrovna zmija, sa zlom namerom se, uvukla se u pećinu. Ljubomorna i luda od zla kako to samo zmije otrovnice mogu biti, dogamizala je do monahovog kreveta i krenula da ga ujede. Mačka se probudila, skočila na zmiju i zgrabila je za vrat. Borba je bila duga i žestoka, zmija se koprcala i vrištala po pećini. Napokon, potpuno izmorena od borbe, mačka je uspela da zabije zube zmiji u leđa i tako je ubije. Nežno, monah je oslobodio mačku iz smrtonosnog zahvata zmije. Uzeo ju je i rekao: „Mala mačko, odavno ti i tvoja vrsta čuvate nas i naše hramove. Vi ćete uvek imati svoje mesto u domovima i srcima ljudi. Od sada, naše Sudbine će biti povezane.^M Svi smo se povukli u svoje sobe i legli da spavamo. Guv me je pomazio pun ljubavi, okre- nuo se na drugu stranu i zaspao.

JEDANAESTO POGLAVLJE

„Fif!“ Mis Ku je dotrčala uz stepenice vidno uzrujana. „Fif!“ povikala je dok je ulazila u sobu. „Matori je potpuno poludeo!“ mrmljala je nešto za sebe, a onda odjurila u kuhinju po hranu. Guv je poludeo? Ništa je nisam razumela, znala sam samo da su išli u vožnju pored reke. Nije ih bilo sat vremena i sada Mis Ku priča kako je on poludeo. Skočila sam na prozor i razmišljala o tome. Na reci brod je pustio zvuk za koji nam je Guv rekao da znači 'Pristajem u luku. Čulo se mekano tupkanje malih nogu, Mis Ku skoči na prozor i sede pored mene.

„U njegovoj glavi je stena veličine brda u Hautu!“ reče dok se umivala. _ „Ali, Mis Ku.“ Pobunila sam se. „Šta se desilo? ZAŠTO je Guv poludeo?“

„Oh!“ odgovorila je. „Vozili smo se u miru i onda smo čuli zvuk kao da je pčela uletela ispod haube. Zaustavio je auto. 'Ne sviđa mi se ovaj zvuk' rekao je. 'Nešto će se dogoditi.' Ma je sedela kao pre-parirana patka i ćutala. On je ponovo ušao u kola, pokrenuo auto i rekao: 'Odvešćemo Ku kući i onda ćemo otići do salona da vidimo koja još kola imaju' I evo mene, istresli su me kao staro đubre, dok se oni vucaraju okolo u MOJIM kolima.“ Nadureno je sedela na prozoru i mrmljala sebi u bradu. „O bogu! O Sveci!“ skočila je i počela pomahnitalo da skakuće po prozoru od uzbuđenja. Ja, pošto sam bila slepa, nisam imala izbora sem da ostanem staložena, jer nisam znala šta se dešava.

„Bogo!“ uskliknula je, ton njenog glasa je postajao sve viši. „Kav divan, sladak i pametan auto! Belo roze je!“

I dalje sam mirno sedela, čekala sam da se ona smiri i da mi kaže šta se dešava. Tada sam čula zvuk zatvaranja vrata od automobila i par sekundi kasnije Guv i Ma su ušli u kuću.

„Nova kola, a?“ pitala je Ljutić.

„Odlično,“ pomislih. „Sad ću konačno dobiti neke informacije.“

T. Lobsang Rampa

„Da, nova kola, Merkuri^M reče Guv. „Imao je samo jednog vlasnika i nije prešao mnogo. Jako dobar auto. Bregasta osovinica bi uskoro počela da pravi probleme na prošlom. Ovaj isprobavamo danas, hoćete u vožnju?“ Mis Ku je skočila i odjurila ka vratima da bude sigurna da je neće zaboraviti. „Dolaziš, Fif?“ pitao me je Guv. „Ne, hvala“ odgovorila sam. „Ostaću sa Ma i čuvati kuću.“ Rekao mi je da sam matori balvan u blatu i otišao niz stepenice. Mis Ku i Ljutić su već bile u kolima. Čula sam kako pali motor, a ona smo Ma i ja otišle da stavimo čaj da bi bio gotov dok se oni vrate.

Zvrrrr. Zvrrrr. Zvrrrr rekao je telefon. Ma je požurila da se javi, telefoni ne vole dugo da čekaju.

„O, dobar dan, gospođo Dur“ reče Ma. Neko vreme je slušala, mogla sam da čujem nejasne zvukove iz telefona, nedovoljno glasne da bih razumela šta pričaju. „Isprobava nova kola. Preneću mu kad se vrati“ reče Ma.

Ona i gospođa Dur su razgovarale neko vreme, a onda se Ma vratila svom poslu. Uskoro smo čuli Guva, Ljutića i Mis Ku kako se penju uz stepenice.

„Gospođa Dur je zvala“ rekla je Ma. „Prijateljski poziv, ništa bitno. Ali imala je problema, otkazali su joj lokal koji je trebala da zakupe.“ Mi smo svi voleli gospođu Dur. Posle dugog i napornog rada za jednu firmu, ona je odlučila da otvori svoju knjižaru koja bi se zvala 'Zemlja knjiga. „Poprilično je uznemirena“ reče Ma. „Nema gde da drži knjige i stvari dok se ne preseli u novu radnju u Dorvinu.“

Guv nije progovorio dok nije popio svoj čaj. „Na koliko joj treba skladište“ pitao je.

„Ne duže od mesec dana“ odgovori Ma.

„Reci joj da dođe do nas. Može da ostavi svoje stvari u donjem stanu na mesec dana. Mi plaćamo kiriju, tako da gazdarica nema šta da kaže dok god ništa ne prodajemo dole.“

Ma je otišla do telefona i okrenula broj...

„Eno je Rut!“ pozva Mis Ku.

„Ku!“ reče Guv. „Ti nisi Kanadanka da zoveš ljude po njihovom imenu, ona je gospođa Dur!“

„Pif!“ odgovori Ku. „Za mene ona je RUT i onaj njen mačak je Čuli, a ne gospodin Dur!“

Gospođa Dur se popela uz stepenice sa prednje strane, svi smo je

ŽIVETI SA LAMOM

pozdravili i onda otišli pozadi da joj pokažemo donji stan. Guv me je nosio jer je mislio da sad već ima previše nogu koje bih ja morala da izbegavam, a nisam mogla da ih vidim.

„Eto, gospodo Dur“ reče Guv. „Možete da stavite svoje stvari ovde i radite odavde po ceo dan, ako želite. Jedino što ne možete je da prodajete bilo šta odavde i nećete nam plaćati kiriju. Stanodavka nema oko čega da se buni. Ovde nema radnji, kao što znate.“ Gospođa Dur je izgledala vrlo zadovoljno. Igrala se samnom, a ja sam joj uputi- la moje skoro najbolje predenje, najbolje uvek čuvamo za Porodicu. Znala sam da će joj Čuli to objasniti kad još malo poraste. Tadaje bio samo mače, njegovo lice i rep su još uvek bili beli. U vreme kada ovo pišem, meni je jasno da je od jedan izvanredan primerak sijamskog mačka. Mis Ku je skoro dobila njegovu fotografiju i uzbuđeno ga opi- sala u detalj. Sledećeg jutra gomile i gomile knjiga su unete u donji stan. Skoro celo jutro ljudi su dolazili sa velikim kutijama, stenjući dok su pokušavali da ih unesu kroz vrata. Posle ručka sam čula kako dolazi još ljudi. „Ljudi za telefon“ rekla je Mis Ku. „Ona mora da ima telefon, zar ne? Svaki glupan bi to pretpostavio!“ Čula se buka udara- nja čekića i nedugo potom zvono telefona koje su testirali.

„Idem dole da vidim da li je sve kako treba“ reče Mis Ku. „Čekaj malo, Ku“ reče Guv. „pusti ih da završe, pa ćemo ići dole kada odu.“ Činilo mi se da je najpametnija stvar koju mogu da uradim da odem da jedem, jer niko nije znao koliko dugo će ovo trajati. Odlutala sam do kuhinje i na moju sreću Ma je upravo punila naše činije. Gurnula sam je glavom i otrljala se o njene noge u znak zahvalnosti. Kakva šteta pomislila sam, što ona i dalje ne govori Mačiji tako dobro kao Guv.

Nedugo potom Guv je otvorio vrata od kuhinje. Mis Ku je str- moglavo potrčala dole. Ja sam sada takođe sa lakoćom mogla da se krećem po stepenicama, znala sam koliko ih ima i da na njima neće biti nikakvih prepreka. Guv je bio vrlo izričit po tom pitanju; pobri- nuo se da sve moje 'rute' budu čiste i da nameštaj uvek bude na istom mestu. Guv je jednom bio slep skoro godinu dana i bolje od bilo koga je znao moje muke. Požurili smo dole i zaustavili se ispred vrata do- njeg stana. Gospođa Dur ih je otvorila i pozvala nas unutra. Ja sam sačekala Guva ispred vrata pošto nisam poznavala prostor. Podigao me je, uneo unutra i stavio na veliki sanduk kako bih mogla detaljno da onjušim prostor i

vesti sa kutija.

Bilo je nekih nepristojnih poruka koje su ostavili psi, mirisi sa dna kutije su mi rekli da je ona dugo bila na nekom đubrištu. Sa jedne knjige sam pročitala poruku od Staibija. On/ona je bio jako srećan što je dobio Čulija da se brine o njemu. Mis Ku je uzdahnula. „Stari Stabi, jako prijatan momak...ili devojka" primetila je. „Tužno je što se nešto pomešalo kada su delili polove, pa je jadni Stabi dobio oba. BAŠ ponižavajuće. Kad sam prvi put bila tamo, nisam mogla da sklonim pogled sa... znaš. Nisam znala gde pre da gledam." „Da, da, Mis Ku“ rekla sam. „Ali koliko razumem on-ona je najdivnije biće na svetu i jako dobro će se brinuti o Čuliju.“

Mis Ku se mnogo vozila u Merkuriju, razgledajući okolinu, išla je do Lemingtona i takvih mesta. Obožavala sam kad se vrati i priča mi o svemu što se desilo, opisujući mi stvari koje više nisam mogla da vidim. Kad se vratila jednog popodneva, zračila je zadovoljstvom. Gurnula me je i rekla: „Dođi ispod kreveta, Fif, da ti pričam!“ Usta- la sam i pratila je. Sele smo zajedno, blizu jedna drugoj. Mis Ku je počela da se umiva, i dok se umivala pričala je. „Pa, Fif, pokrenuli smo kola i otišli na dug autoput. Prošli smo pored mnogo štandova sa voćem i povrćem koje su ljudi uzgajali i tu prodavali. Ljuti je na svaki odreagovala sa 'Uhf ili Ahf Ali Guv nije zaustavio kola. Vozili smo se i vozili i vozili. Vozili smo se ka jezeru i prošli pored fabrike gde prave 57 vrsta hrane. Zamisli to, Fif! Kako bi ti volela da te neko pusti tamo, zar ne?“

Razmislila sam o tome i što sam više razmišljala bila sam sigurni- ja da ništa, NIŠTA da ovom svetu ne može biti bolje od mog doma. 57 vrsta hrane, možda, ali postoji samo JEDNA vrsta ljubavi, najbo- lja. Zapredela sam od same pomisli na to.

„Onda smo otišli do jezera“ nastavila je Mis Ku. „Videli smo vodu koja je bila mokra koliko i ova u Vindzoru, pa smo krenuli nazad kući. Ljutić je opet reagovala sa 'Uh! i Ah!' na štandove sa voćem i povrćem pa je Guv stao da ona kupi malo onih smrdljivih stvari što se rasprsnu kada ih zagrižeš. Onda smo skrenuli u Vokervil po poštu i evo nas.“

„Sutra zapušite uši, mačke“ rekao je Guv. „Biće buke, gospođa Dur se sutra seli u svoju novu radnju.“

„OH!“ povika Mis Ku. „Hoćeš li me odvesti da vidim?“ „Naravno“ reče Guv. „I Fif može sa nama ako želi.“

Sišli smo niz stepenice i pokucali na vrata. Gospođa Dur je otvo- rila

ŽIVETI SA LAMOM

i jako uljudno nas pozvala unutra. Razgledale smo po sobama i njuškale kutije koje su već bile pune knjiga i čekale da budu prese- ljene u novu radnju. „Zašto ih je uopšte raspakivala, Mis Ku?“ pitala sam. „O, glupa stara mačko!“ reče Mis Ku. „Morala je da ih pregleda zbog faktura i kataloga. Svaka mačka sa malo razuma bi to pretposta- vila. Ja sam je gledala kako to radi.“

Otišla sam do gospođe Dur i protrljala se o nju da joj pokažem da mi je žao što mora toliko da radi. Onda su Guv i Ma sišli dole i svi smo izašli napolje da mirišemo ruže.

Guv i Ma su bili u dubokoj diskusiji nekoliko dana kasnije. „Troškovi u ovoj zemlji su toliko nenormalno visoki da ću ja MO- RATI da nađem posao“ reče Guv. „Ti nisi u stanju da radiš“ odgovori Ma.

„Ne, ali mi moramo da živimo od nečega. Otići ću do Biroa da vidim šta će mi oni reći. Ja i dalje mogu da pišem, imam iskustva na radiju i ima još toliko stvari koje mogu da radim.“

Izašao je po kola. Ma mu je doviknula: „Ku hoće da ide sa nama po poštu!“ Guv je dovezao kola do ulaznih vrata, a Ma je izašla no- seći Mis Ku. Ušli su u kola i otišli. Vratili su se oko ručka, vidno neraspoloženi.

„Dodi ispod kreveta, Fif“ prošaputa Ku. „Reći ću ti šta se desilo.“ Ustala sam i odšetala do naše Sale za Razgovor, ispod kreveta. Kada smo se propisno smestile, Mis Ku reče: „Pošto smo pokupili poštu, odvezli smo se do Biroa. Guv je ušao unutra, a Ma i ja smo ostale u kolima. Guv je izašao mnogo kasnije i izgledao je kao da mu je dosta svega. Ušao je u kola, pokrenuo ih i odvezao nas bez reči. Odvezli smo se do onog mesta ispod Ambassador mosta, tamo gde smo i tebe vodili. Zaustavio je auto i rekao: 'Voleo bih kada bismo mogli da odemo iz ove zemljeP 'Šta se desilo?' pitala je Ma. 'Ušao sam unutra. Službenik se smeškao i imitirao kozu igrajući se sa zami- šljenom bradom. Otišao sam do drugog službenika i rekao mu da mi treba posao. On se nasmejao i rekao mi da mogu da dobijem jedino neki prljavposao' kao i sve R.O.' 'Šta je R.O?' pitala je Ma. 'Raseljena

Osoba odgovorio je Guv. 'Ovi Kanađani misle da su bogom dani i da smo svi ostali bivši zarobljenici ili tako neki ološ. Onda mi je rekao da čak ni takav posao neću dobiti ako ne obrijem bradu. Drugi služ- benik je došao i rekao mi: 'Mi ne želimo otpadnike ovde, mi dajemo poslove Kanađanima!'"

Mis Ku se zaustavila i uzdahnula sa dubokim saosećanjem. „Guv ima bradu zato što on ne može da se brije. Njegovu vilicu su slomili Japanci koji su ga šutirali dok je bio zatvorenik. Kako bih volela da možemo da odemo iz Kanade ili makar iz Ontarija.”

Nisam bila u stanju da rečima izrazim svoju tugu. Znala sam kako izgleda kada te progone bez ikakvog validnog razloga. Ustala sam, otišla do Guva i izrazila svoje saosećanje. Mis Ku je povikala za mnom: „Ne govori Ljutiću o ovome, ne želimo da razbijemo njene iluzije o Kanadi. O! Zamalo da zaboravim. Ona ne razume Mačiji!” Guv je bio jako tih ostatak dana. Kada smo otišli u krevet te večeri, sela sam kod njegove glave i predela mu dok konačno nije zaspao.

Sledećeg jutra, posle doručka, Guv je pozvao Mis Ku i rekao joj: „Hej, Ku, idemo do Dorvina da vidimo novu radnju gospođe Dur!” „Bo-go! Stižem, Guv!” povika Mis Ku uzbuđeno.

„A ti, Fif?” pitao me je Guv. „Ja ne, hvala!” odgovorila sam. „Ostaću sa Ljutić da sredimo kuću.” Kada su otišli, Ljutić se okupala, sela na Guvov krevet i dugo razmišljala.

„Opaa!” vikala je Mis Ku dok je letela uz stepenice. „Fif, ono je jako dobro mesto. Idem da jedem nešto pa ću ti sve ispričati.” Izletela je iz sobe, gužvajući tepihe, ka kuhinji. Lagano sam ustala i pažljivo krenula ka kuhinji da se ne sapletem o razbacane tepihe. „Dap!” reče. „Uzela je jako lep lokal. Ima čestitke za SVE prilike- kada ideš u zatvor, Saosećajne za one koji su dovoljno glupi da se dosele u Kanadu i Tužne za kada se venčavaš. Ima gomilu Guvovih knjiga - 'Treće oko', 'Doktor iz Lase'. Trebalo bi da odeš tamo, Fif, nalazi se odmah pored Dugala, preko pruge. Sve radnje su na Dorvin trgu. Guv će te odvesti kad god budeš želela. Francuske knjige takođe, Fif!” Nasmejala sam se, a Guv se kikotaio iza mene.-

„Kako će Fif čitati kada je slepa?” pitao je. „Oh! Stalno zaborav- ljam da matora ne može da vidi.

Guv se ponovo razboleo. Jako se razboleo. Mislili smo da će umreti, ali nekako je uspeo da se održi u životu. Jedne noći, dok sam pazila na njega - ostali su odavno zaspali - Čovek sa Druge strane Smrti je došao i stao pored nas. Ja sam se navikla na ove Posetioce, sve mačke su naviknute na njih, ali ovo je bio zaista poseban Pose- tilac. Slep, kao što sam vam već rekla, nisu slepi za stvari iz Astrala. Guvovo astralno telo je

ŽIVETI SA LAMOM

izašlo iz njegovog fizičkog tela i on se nasme- šio Posetiocu. U Astralu, Guv je nosio službenu igumansku odeću reda Lama. Zapredela sam od zadovoljstva kada se Posetilac sagnuo ka meni i počeo me po bradi. „Vrlo lepu prijateljicu imaš, Lob- sang^w rekao je. Guv je provukao svoje astralne prste kroz moje krzno, od čega sam osetila ushićenje i žmarce. „Da, ona je jedno on najlo- jalnijih stvorenja na Zemlji^w odgovorio je. Razgovarali su o stvarima, a ja sam isključila svoje telepatske moći, jer niko ne bi trebalo da sluša tuđe misli, sem ako mu to nije dozvoljeno. Ipak sam čula misao: „Kao što smo ti pokazali u kristalu, želimo da napišeš novu knjigu koja će se zvati 'Priča Rampe.'^w Guv je izgledao tužno, a Posetilac je nastavio: „Nema veze što ljudi na Zemlji ne veruju. Možda samo nisu u stanju da razumeju, još uvek nemaju taj kapacitet. Možda će im baš tvoje knjige pomoći da dostignu taj kapacitet. Čak i njihova Biblija kaže da oni moraju ponovo da postanu kao deca, da VERUJU...!^w Astralno telo Guva, u svetlećoj zlatnoj odori je uzdahnulo i reklo: „Kako želite. Došao sam dovde i toliko sam propatio, bila bi šteta da sada odustanem.^w

Mis Ku je dobauljala unutra. Videla sam kako je njeno astralno telo, od šoka, iskočilo iz fizičkog kada je videla Posetioca. „Huh^w reče. „osećam se grozno što sam se ovako prikrala. Da li će jedan naklon biti dovoljan?^w

Guv i Posetilac su se okrenuli ka njoj i nasmejali.

„Uvek si dobrodošla, Ku^w rekao je Posetilac.

„Kao i moja matora baka Fif^v reče Guv.

Guv je bio privrženiji meni, verovatno zato što smo doživeli slič- ne patnje. Mi, Guv i ja, smo imali najjaču moguću vezu. I ja sam volela što je tako!

Ujutru, Ma i Ljutić su ušle u sobu da vide kako je Guv.

„Jadne duše^w rekao je. „Počecu da pišem novu knjigu.^w Njegova izjava je dočekana sa uzdisajima. Ma i Ljutić su otišle da se vide sa gospodom Dur i da kupe papir i ostale potrepštine. Guv je ostao u krevetu, a ja sam sedela pored njega i brinula se o njemu. Nije bio dovoljno zdrav da bi pisao, ali knjiga je MORALA biti napisana. Po- čeo je još tog dana.

„12 reči u redu, 25 redova po stranici, to je 300 reči po strani, a poglavlje će imati, manje-više, 6000 reči“ reče Guv. „Jass, to je sa- svim dovoljno“ reče Mis Ku. „Ne zaboravi da paragraf ne sme imati više od

T. Lobsang Kampa

100 reči da se čitaoci ne bi umorili.“

Okrenula se uz kikut i rekla: „TI bi trebalo da napišeš knjigu, Fif. Zadrži Vuka ispred Vrata. Ljutić ne bi mogla, vukovi bi nagrnuli na njena vrata kada bi počela da pripoveda svoju glupu priču.“ Nasme- jala sam se, Mis Ku je bila posebno raspoložena danas i to me je činilo srećnom. Guv ju je počeškao iza uveta. „Da, mogla bi da na- pišeš knjigu, Fif, ja bi je otkucao za tebe“ rekao je. „Ti sada moraš da pišeš 'Rampinu priču“ odgovorila sam. „Za sada imaš samo naslov.“ Nasmejao se i sklonio Mis Ku koja je pokušavala da sedne u njegovo krilo umesto pisace mašine. „Hajde, Fif“ pozvala je. „Hajde da se igramo, a matori neka se igra sa svojom mašinom.“

Ma je razgovarala sa nekim, ne znam sa kim. „On je jako bole- stan“ rekla je. „njegov život je bio suviše težak. Ja ne znam kako on uspeva da nastavi.“

Mis Ku me je tužno ćušnula.

„Nadam se da neće da odapne“ rekla je. „Jako je korisno imati ga u blizini. Sećam se koliko je bio nežan kada je moja sestra umrla. Ona se razbolela pre nego što je odrasla i umrla u njegovim rukama. Ona je bila pljunuta ti, tip debele konobarice. Guv je jako voleo moju sestru Su. Naravno“ dodala je, „ti si mu prirasla za srce, jesi. Kao i ja, on se divi mojoj pameti.“ Skočila sam na krevet i prišla mu. Prestao je da kuca da bi me pomazio, on je UVEK imao vremena za nas.

„Nemoj da umreš, Guv“ rekla sam. „To će nam svima slomiti srce.“ Protrljala sam glavu o njegovu ruku i primila njegovu tele- patsku poruku. Osetila sam se malo bolje, otišla do kraja kreveta i sklupčala se.

Pisma, pisma, pisma. Zar nema posla u ovoj Kanadi? Zar su im bili potrebni samo obični radnici. Guv se prijavio na mnogo poslo- va, ali izgleda, kako je rekao, da su Kanadani imali poslove samo za

ŽIVETI SA LAMOM

Kanadane ili one koji su imali neke veze među političarima. Neko je rekao da ima posla u mnogo civilizovanijoj Britanskoj Kolumbiji pa je Guv odlučio da ode tamo da izvidi situaciju. Čuvao je svoju snagu, ali je odlučio da Ljutić ide sa njim i da se brine o njemu ako bude bilo potrebe. I tako je došao dan kada su oni otišli u Vankuver da provere da li su tamo bolji uslovi. Nema radosti kada su voljeni daleko, kada se minuti vuku u sate pune tuge, u doba čekanja i strepnje. Kuća je bila mrtva, ustajala, čak se i Ma kretala okolo kao da smo u mrtvačnici. Svetlo je napustilo moju dušu, osećala sam mračne pipke straha kako puze po meni i govore mi da se on neće vratiti, da je bio previše bolestan. Noću bih se skupila u njegovom hladnom, praznom krevetu, nakon što bih se uverila da ovo nije noćna mora. Slepí žive u sebi i naši strahovi lede i nagrízaju dušu. Mis Ku se igrala na silu. Ma je pazila na nas, ali njene misli su bile daleko. Briga se neizbežno probijala kroz mene. Sedela sam na telegramu koji je poslao i pokušavala da se utešim. Ovo je vreme preko kog ću preleteti, čak i dok pišem. Samo ću reći da sam, kada se Guv konačno vratio i prišao mi, osetila kako otičem od ljubavi, moje telo je za malo puklo od radosti, predela sam toliko dugo i glasno da sam promukla. Zujala sam okolo, gurala Guva glavom, trljala se o sve i svakoga.

„Ne budi takva guzica, Fif^k prekorila me je Ku. „Čovek bi pomislio da si mlada mačka koja je tek napustila leglo, a ne matora mačka koja nekome može da bude pra-pra-pra-pra prababa! Šokirana sam tvojom lakomislenošću!"

Sedela je uštogljeno, ruke su joj uredno bile savijene ispred nje. Guv je pričao Ma o putu, i nama naravno, da smo ga slušale, a ne predele iz sve snage. Ljutić nije bila dobro, put i drugačija hrana joj nisu prijali, ležala je u svom krevetu.

„Poleteli smo sa aerodroma u Torontu i stigli u Vankuver za četiri i po sata. Nije loše, ako uzmemo u obzir razdaljinu. Leteli smo nekoliko kilometara iznad Rokija.“ „Šta su 'Rokiji', Mis ku“ pitala sam. „Grbe kamenja pokrivene snegom“ odgovorila je. „Vankuver nam se učinio prijateljski nastrojenim, zaista lepo mesto“ nastavio je Guv. „Ali nezaposlenost je velika i tamo. U odnosu na Ontario je kao raj u odnosu na pakao. Ako nam se ikada ukaže prilika, preselićemo se tamo.“ Mis Ku je utrčala u sobu. „Mislim da Ljutić umire“ dahtala je. „Da zovem Pogrebno?“

T. Lobsang Rampa

Guv i Ma su otišli u njenu sobu, ali jadna Ljutić je samo patila od puta i loše hrane. Guv je uverio Mis Ku da pogrebnik NIJE potreban. „Vidi!“ rekao je Guv Ma. „Video sam je u Vankuveru i nisam mogao da odolim da je kupim Izgleda isto kao gospođa Dur. To je poklon za nju.“

„Fif!“ reče Mis Ku uzbuđeno. „Kupio je malu porcelansku figuru žene, izgleda ISTO kao gospođa Dur. Ista boja kose, isto lice i krino- lina. Bogo! Ovo će je sigurno izuti iz nanulica!“

Morala sam da se nasmejem. Sleng Mis Ku je zaista bio bogat.

Kada smo otišli na spavanje te večeri, dok sam ležala pored Guva, mogla sam da osetim kako srce želi da mi pukne od sreće. Više mi zvuk vozova koji su prolazili ispred kuće nije zvučao preteće. Sada mi je zvučalo kao da vagoni koji udaraju jedan u drugi govore 'Vratio se, ha ha! Vratio se, ha ha! nežno sam stavila svoju ruku na Guvovu i zaspala.

Nekoliko narednih nedelja Guv je bio jako zauzet sa novom knjigom. Posetioци su dolazili iz Astrala i dugo razgovarali sa njim u toku noći. Kao što Guv govori u svojim knjigama, ne postoji smrt. Smrt je samo proces ponovnog rađanja u drugo stanje postojanja. To je sve suviše komplikovano da bi jedna mačka objasnila. Kako da mačka objasni proces uzastopnog disanja? Ili hodanja? Kako objasniti pro- ces gledanja? Sve to je jednako teško za objasniti kao i proces smrti koji to nije. Jednako je lako objasniti šta život jeste kao što je lako objasniti šta smrt nije. Guv i mačke mogu uvek da pogledaju u Astral i razgovaraju sa entitetima koji se tamo nalaze.

Došlo je vreme za razmišljanje o selidbi. U Vindzoru nije bilo ničega za nas. Nije bilo posla, a okolina je bila jednolična i dosadna. Par drveća na praznoj, industrijskoj površini. Kako bi Mis Ku rekla, Vindzor je bio jedna dosadna rupa!

Gledali smo u mape i čitali knjige i na kraju smo odlučili da se preselimo u mesto na poluostrvu Nijagara. Ma je postavila oglas u novine u nadi da ćemo naći odgovarajuću kuću. Odgovori su stizali. Većina ljudi je mislila da je njihova kuća izgrađena od zlatnih cigli, sudeći po kirijama.

Rekli smo našoj stanodavki da odlazimo i ona je bila tužna. Onda je došlo vreme Velikog Čišćenja. Ljutić ima omiljeni hobi, da se igra sa usisivačem i sada je imala sjajan izgovor da to čudo vrišti po kući ceo dan.

ŽIVETI SA LAMOM

Guv je bio vezan za krevet; on je u prošlosti preživeo tri napada koronarne tromboze, imao je tuberkulozu i još gomilu nekih bolesti. Pisanje 'Rampine Priče' je loše uticalo na njega. Gospođa Dur je došla i rekla: „odvešću tebe i mačke kada god želiš. Šila može da vozi Dr. Rampu.^M Uvek smo mogli da se oslonimo na nju, a i ja sam znala da ona ima podršku Čulija.

Kuća koju smo uzeli je bila nameštena tako da smo mi prodavali naš nameštaj, koji je bio praktično nov. Niko nije hteo da ga kupi za keš; Kanadani više vole da idu kod pozajmljivača para koje oni zovu 'Finansijske Kompanije', po njima to je mnogo uglednije. Konačno, Guv i Ma su čuli za neku finu devojkicu koja se udavala i odlučili su da većinu nameštaja daju kao svadbeni poklon. Ma se raspitala i saznala da su troškovi prevoza suviše visoki, tako da smo planirali da ponese samo nekoliko veoma dragih stvari. Mis Ku i ja smo bile srećne što naše Nogare za sečenje drva idu sa nama. Te nogare smo koristile kao Oštrač Noktiju i Platformu za Skakanje. Dogovorile smo se sa Guvom da nećemo grebati nameštaj ako Nogare idu sa nama. Ljudi se često zbune kada vide Nogare među nameštajem, ali Guv uvek kaže: „Ne zanima me šta ljudi misle, moje mačke su na prvom mestu!“

Iz bašte, Mis Ku povika: „Hej! Mačko Od Prekoputa, dođi!“ Uskoro se pojavila mačka, pogledala sa obe strane i preskočila put. Stajao je sa nosom uz ogradu, čekajući da Mis Ku progovori. „Mi odlazimo, Mačko“ reče. „Idemo tamo gde voda brzo teče. Imaćemo kuću sa drvećem. Ti nemaš drveće, mačko!“

„Mora da je divno seliti se toliko, kao vi Mis Ku!“ primeti Mačka Od Pekoputa. „idem sada, poslaću ti telepatogram kada stignemo u novu kuću.“

Ljudi koju su nas selili su došli po nameštaj sledećeg jutra. Stvari su nošene niz stepenice i utovarane na kamion za koji je Mis Ku rekla da je veliki kao kuća. Ubrzo velika vrata su se zalupila, motor je pokrenut i naše stvari su krenule na put. Morali smo da sedimo na podu kao jato kokošaka. Sada više nije bilo ničega na šta bih mogla da naletim, ništa da mi se nade na putu.

„Hej, Fif, nismo se pozdravile sa Tavanom!“ reče Mis Ku.

Skočila sam i požurila da joj se pridružim. Zajedno smo trčale i

T. Lobsang Rampa

skakale po daskama koje su držale krov. Te daske su bile od oraha, od drveća koje je raslo kada su Indijanci živeli ovde. Bile su ODLIČNE za oštrenje kandži; Mis Ku i ja smo se nameračile da ih izoštrimo do savršenstva. „Zbogom, paukovi!“ vikala je Mis Ku. „sada možete da pravite više mreža, a mi se nećemo upetljati.“

Uvaljale smo se u prašinu poslednji put i onda požurile dole, sko- ro bez daha.

Auto je se zaustavio ispred. Mis Ku je skočila na prozor i povi- kala: „Hajde, Rut, OPET KASNIŠ! Šta nije u redu sa tobom, ženo?“ Gospođa Dur se popela uz stepenice i pozdravila nas. Onda su svi sem Guva poneli ostatak stvari i stavili ih u kola. Guv je bio jako bolestan pa smo mu napravili kao krevet na zadnjem sedištu našeg velikog auta. Ljutić će voziti, pošto je Guv bio bolestan i put su podelili u dve faze. Ma, gospođa Dur, Mis Ku i ja ćemo da vozimo svih 400 kilometara odjednom. Uskoro je sve bilo spremno za po- lazak „Zdravo, Guv“ doviknula sam. „Vidimo se sutra.“ „Zdravo, Fif“ odgovorio je. „Nemoj da brineš, sve će biti u redu.“ „OK“ reče Mis Ku. „Idemo!“ Gospođa Dur je uradila nešto sa svojim nogama i auto se pokrenuo. Preko železničkog mosta, pored Pošte, pa na gore dok nam je Vindzor aerodrom ostao sa leve strane. Poznavala sam taj okrug, ali uskoro smo bili na novom putu i Mis Ku je mo- rala da mi govori šta se nalazi oko nas. „Ispred nas je Sveti Tomas!“ povikala je Mis Ku.

Oh, pomislila sam, da li smo imali saobraćajnu nesreću, da li smo mrtvi? Kako to da upoznajemo Svetog Tomasa? „moraćemo da je- demo nešto, Fif“ reče Mis Ku. „Čim se izvućemo odavde.“ Onda mi je sinulo i pocrvenela sam od svoje gluposti; Sveti Tomas je bio mali grad. U Kanadi, malo selo se zove varoš, a veliko selo grad.

Vozili smo se satima i napokon Mis Ku reče: „Znakovi mi govore da smo blizu, da, eno ga Fort Iri hotel. Ispred nas je voda, Fif, drugi kraj jezera.“ „Jesmo li stigli, Mis Ku?“ pitala sam. „Zaboga, ne“ odgo- vorila je. „Imamo mi još da se vozimo.“

Smestila sam se ponovo. Auto je skrenuo levo, pa oštro u desno. Motor je usporio i stao. Čulo se pucketanje iz premorenih cevi. Ne- koliko trenutaka je vladala tišina, a onda Mis Ku reče: „Stigli smo, Fif, pokupi svoje stvari.“

Ma i gospođa Dur su izašle iz kola i ponele mene i Mis Ku do kuće.

ŽIVETI SA LAMOM

Ušli smo u još jedan privremeni dom. Sada sam bila nestrpljiva da Guv stigne, ali to će se desiti tek sutra.

DVANAESTO POGLAVLJE

„Moramo da požurimo, Fif^M reče Mis Ku. „Guv i Ljutić stižu su- tra, mi moramo upoznati svaki santimetar kuće pre nego što dođu. Prati me!“ Okrenula se i povela put u sobu. „Ovo je Dnevna Soba“ reče. „Skoči ovde, visina je tri mačke, i onda ćeš biti ispred prozora.“-

Sprovodila me je ukazujući na bitne stvari. Onda smo odlutale do sobe koja će biti Guvova i moja spavaća soba. „Vidi se voda kroz drveće, Fif“ reče Mis Ku. U tom trenutku se začu neka lomljava ispod nas, buka, grebanje, lupanje i šištanje.

Odskočile smo u vazduh od straha, dok sam padala promašila sam krevet i pala na pod.

„Svetosti i 50 mačaka!“ povika Mis Ku. „ŠTA JE TO BILO?“ Čuli smo Ma kako govori gospođi Dur: „0, to mora da je pumpa. Sva voda se dovlači iz jezera.“

Opustile smo se, nije bilo razloga za brigu. Zapamtila sam zvuk. „Ovde je nekakva rešetkasta stvar, Fif“ reče Mis Ku. „Mora da služi da pusti vodu iz kuće ako dođe do poplave ili tako nešto.“

Iznenada se čuo urlik ispod nas i topao vazduh nas zapahnu kao dah diva. Pobegle smo ispod kreveta i čekale da vidimo šta će da se desi. „0, bogo!“ reče Mis Ku sa gađenjem. „Ma to nije ništa, samo si- stem za grejanje. Na trenutak sam pomislila da najveća mačka ikada dolazi po nas.“

„Fif!“ Mis Ku me podbode, zadremala sam. „Fif, napolju je neko malo drvo. Očekujem da će nas matori pustiti da se igramo tamo, kada ponovo stane na noge.“

Bila sam tužna jer je Guv i dalje putovao. Da bih skrenula mi- sli ustala sam i šetkala se okolo, pažljivo birajući korake. Od nekud se čulo 'tup-tup, grančica je lupala o prozor. Mesto uopšte nije bilo divno, bilo je istrošeno, ali biće dovoljno dobro za privremeni sme- štaj. Ovo nije bilo mesto koje bih nazvala domom, ne bih živela ovde dugo čak i da nam poklone. Te noći svi smo otišli ranije na spavanje.

Gospođa Dur je morala da se vrati za Vindzor ujutru. Mis Ku i ja smo se nadale da će ostati malo duže, ali smo onda shvatile dasu njene knjige usamljene bez nje i da Čuliju, koji je rastao u pristojnog sijamskog mačka, treba njena pažnja. U toku noći, pumpa je stenjala i režala, a sistem za grejanje je šištao i pufkao. Napolju, drveće je krc- kalo, a njihovo lišće je šuštao dok ga je vetar nosio ka jezeru.

Mis Ku mi se prišunjala i rekla drhtavim glasom: „Bogo! Ovo me- sto je jezivo, Fif. Svo ovo drveće i malopre sam videla velikog pauka kako me gleda!“ Noć je izgledala jako duga i taman kad sam pomisli- la da se nikada neće završiti čula sam ptice kako čavrljaju na drveću praveći planove za nabavku hrane tog dana. Negde, veverica je gla- sno grebala. Mogla sam da osetim kako dolazi dan.

Ma se uskomešala i nervozno ustala u doček novog dana, dana u kom je mnogo moralo da se uradi da bi se ovo mesto sredilo. Mis Ku i ja smo lutale okolo, tražeći mesta koja još uvek nismo istražile. Znale smo da je ispod kuće veliki podrum, ali Ma nam je rekla da ne idemo dole dok Guv ne dođe jer su tamo bile pumpe i stvari koje su zujale, krčale i pomerale se. Lenjo smo ušetale u prednju sobu i sele na prozor.

„Ja NIKADA... DA li je ovo...?“ povikala je Mis Ku. „napolju je lo- povska veverica, ne, STOTINE veverica koje jedu naše drveće!“ ner- vuzno je zatupkala nogom. Da bih joj skrenula pažnju rekoh: „Kako je napolju, Mis Ku?“ „Oh, mesto je poprilično zapušteno“ primetila je. „Drveću treba obrezivanje, dvorištu treba čišćenje, kući treba krećenje. Uobičajeno za ove rupe koje se rentiraju. Kada čitaš o njima u oglasu misliš sa ideš u dvorac. Vidiš je i pitaš se kako će grozota preživeti još jednu zimu.“ ostatak jutra je bio jako naporan, nameštaj je pomeran i čistilo se, a samo Mis Ku i ja smo bile tu da kažemo Ma i gospođi Dur šta treba da rade. Bile smo premorene kada Mis Ku reče: „Guv i Ljutić su upravo stigli!“ „Taman na vreme da se pozdravimo“ reče gospođa Dur. „Moram da krenem nazad inače sam u nevolji.“

Ostatak dana smo radili. Sledećeg dana vreme je bilo toplo i sun- čano. Guv reče: „Hajde, mačke, idemo u dvorište!“ Podigao me je i stavio na rame. Mis Ku je već bila na vratima i poskakivala od uzbud-jenja. Izašli smo, Guv me je spustio na zemlju, pored drveta.

„OH!“ povika Mis Ku. „Drveće je tako veliko!“ „Nekada sam se pe- njala na takvo drveće“ odgovorila sam. „Imali smo takvo u Francuskoj.“

„Meh!“ zareža Dve Kuće Niže mačka. „Vi ***** mačke stranci ništa

ŽIVETI SA LAMOM

ne valjate. Matora slepica se u životu nije popela na drvo. Samo kanadske mačke mogu da se penju po drveću i to kako!“

Okrenuo se i doviknuo prekoputa Čuvarevoj mački: „Ove nove su kompletne seljančure, ne umeju one da se penju!“ „Ma nemoj, Kanadska Mačko!“ odgovorila sam. „Dozvoli mi da ti pokažem da slepa mačka UME da se penje!“

Ispružila sam ruke, rastegla se po stablu i počela da se penjem kao što sam to nekada radila u Francuskoj. Popela sam se 7 ili 8 metara i celom dužinom legla na granu.

Ma je zabrinuto izletela iz kuće, Ljutić takođe, čula sam ccc. Odjurili su iza kuće po merdevine. Guv je stajao pored drveta da me uhvati ako padnem. Ma i Ljutić su dotrčale sa merdevinama, Guv ih je uzeo i naslonio na stablo. Polako se popeo, podigao me i stavio preko ramena. -

„Blesava stara mačko!“ reče blago. „Ko je još čuo da se slepe mačke penju po drveću?“ Bilo mi je krivo, mogla sam da osetim njegovo srce kako lupa, mislila sam da će doživeti srčani udar. Ipak, MORA- LA sam da pokažem Kanadskoj mački!

Mis Ku se zavalila i smejala i smejala i smejala. „Oh, Fif!“ uzviknu kada se konačno smirila. „To je bilo nešto najsmešnije što sam videla u poslednjih par godina! Toliko si uplašila veverice da su žirevi poispadali iz njih. Rastrčale su se okolo kao ludaci! Dve Kuće Niže mačka je otpalila kao munja, sa Jedna Kuća Gore psom odma iza nje. Nisi li pametna, Fif!“

Ponovo je počela da se smeje i valja po zemlji. „Trebalo bi da ti pregledaju mozak, Fif“ reče Guv. „Samo ti nemaš mozakkoji bi testirali.“ Pored svega osećala sam se dobro u saznanju da je stara Francuska Sijamska Mačka mogla da nasmeje Mis Ku!

Guv i Ma su nas često vodili u šumu i puštali nas da se igramo među drvećem. Znajući da smo nepredvidive, Guv je uvek imao merdevine negde u blizini. Zemlja je vrvela od zmija, Mis Ku je bila fascinirana njima. Ja sam uvek bila oprezna jer sam se plašila da ću da stanem ne neku. Tu je bio i Gospodin Mrmot koji je živeo u rupi u zemlji blizu starog drveta. Mnogo puta sam razgovarala sa njima. Mis Ku mi je rekla da on ima običaj da sedi ispred ulaza u svoju rupu i posmatra nas dok vežbamo. Držale smo se na uljudnoj udaljenosti, jer se nismo formalno

T. Lobsang Rampa

upoznali, ali smo ga poštovali i on nam je pričao o mestu i lokalcima i drveću i zemlji.

„Čuvajte se Rakuna!^a rekao je. „nezgodan je ako je ljut, a jakje da obori psa. Sada moram da idem dole da pospremim.“ „Bogo, šta je kog đavola rakun?!^w reče Mis Ku. „Bojim se da ne znam odgovor na to pitanje^w odgovorila sam. Sedela je još neko vreme, počejala se po uvetu i primetila: „Ma skuplja one kartice na kojima su razne životi- nje. Pogledaću ih kada se vratimo unutra. Rakun? Hmmm!^w“

Ušle smo, Ljutić je brisala prašinu. Uvek smo se držale sa strane kada je ona bila u tom raspoloženju, da ne bi počistila i nas. Kada je imala usisivač u rukama sve pred njom je bila prljavština. Mis Ku je preturala okolo, čula sam stvari kako padaju na pod.

„Šta radiš, Ku?^w pitala je Ljutić, malo ljuta. „Fif, dođi u spavaću sobu^w reče Mis Ku. „I ne obraćaj pažnju na nju, nije u raspoloženju jer je njen usisivač rekao puf^{*} i sada neće da radi.^w“

Guv je jednog popodneva iznajmio neku brod stvar i kada je sun- ce bilo visoko na nebu, reče: „Hajmo, povećemo mačke na jezero.“ „Ja ne, Guv^w odgovorila sam nervozno. „Mene ne računaj!^w „Oh, haj- de, Fif, ne budi šonja!^w reče Guv. Ma je nosila Mis Ku, a Guv mene. Sišli smo niz stazu do jezera i Guv je pripremio brod-stvar, držao ga je snažno za neki kanap da ne pobegne. Ma i Mis Ku su se popele na tu stvar, a mene je uneo Guv. Zaljuljali smo se, čula sam zvuk vode kako udara u to i onda smo se pokrenuli. „Neću paliti motor^w reče Guv. „Mislim da će zvuk motora biti preglasan za njih sve.“ Plutali smo, a Mis Ku je sedela napred i pevala: „Pooomoorska mačka sam jaaaa!^w Srećom, morala je da prestane da bi rekla: „Oh! Mislim da dobijam morsku bolest!^w Guv je povukao nekakav kanapčić i motor je zaarlaukao toliko jako da bismo se obe porodile tu na mestu, da smo imale mačiće. Brod se kretao jako brzo i Mis Ku je bila toliko zainteresovana da je zaboravila da bude bolesna.

Povikala je na mene: „Nalazimo se 6 metara od Amerike, Fif, ovo je Veliko Ostrvo!^w Na sreću, oblaci su zaklonili sunce i Guv je odlučio da nas vrati kući. Bila sam jako srećna zbog toga, nije mi se sviđa- lo da budem potpuno okružena vodom. Nisam pronalazila nikakav smisao u plutanju u toj stvari koja može da potone, činilo mi se da

smo već imali dovoljno problema i da nismo morali da izazivamo nove. Otišli smo kući i seli da popijemo čaj. Večeri su postajale sve kraće, pa smo rano otišli na spavanje.

Mis Ku je sedela na prozoru u Guvovoj sobi. Napolju su bili svi mogući zvuci noći. Ispod podnih dasaka poljski miš je mrmljao kako bi mogao da skupi još malo hrane za nadolazeću zimu. Odjednom Mis Ku je čučnula nisko i zarežala iz grla: „Sveca mu! Tamo je velika mačka u crno belom fudbalskom dresu!“ Veoma prijatan telepatski glas je došao do nas: „Da li ste vi Strane Dame Mačke o kojima sam čuo?“

„Smo, Druže!“ odgovori Mis Ku. „A šta si kog đavola ti?“ Glas je ponovo došao do nas obojen smeškom sumnje: „Drago mi je da vas upoznam. Ja sam Raku Rakun, ja živim ovde i čuvam noć od pasa lualica“. „Drago mi je“ odgovori Mis Ku. „Posebno zbog toga što postoji ovo debelo staklo između nas!“ „Oh, ali bile biste potpuno bezbedne samnom“ odgovorio je Raku Rakun. „Ja uvek poštujem stanare ove kuće. Sada moram da idem svojim poslom.“ „Mis Ku,“ rekla sam, „on mi se čini kao jedan vrlo ljubazan gospodin, kako izgleda?“

Razmislila je na trenutak, a onda sela da se umije i odgovorila: „Pa, izgleda kao udareni stari mačak, najveći mačak koga si ikada videla. Veći od nekih pasa. Ima pruge po celom repu i otiske od sve- že farbe, ko zna kuda se provlaćio. I njegove kandže...!“ Napravila je pauzu da bi naglasila, a onda dodala: „Ima kandže kao ona stvar koju Ljutić koristi da skupi lišće. Vrlo ljubazan gospodin, ako stojiš na pravom mestu u odnosu na njega, a pravo mesto je iza kamenog zida!“ Glas je ponovo došao: „Hej! Pre nego što zaboravim, slobod- no se krećite šumom kao da je vaša! Dobro došle ste!“ „Jako smo po- častvovane“ odgovorila sam. „Pitaću Ma da te pozove na čaj nekad.“ „Pa,“ reče Mis Ku, „mislim da je vreme da krenem u krpe. Sutra je naporan dan, Guv me vodi do Ridžveja, idemo u kupovinu.“ Odge- gala se da spava pored Ma.

Vreme je brzo postajalo hladnije. Lišće je padalo svakodnevno, a veverice koje su bile neaktivne tokom lažne jesenje vrućine su sada pomahnitalo kopale po lišću tražeći žireve. Ljutić je grabuljala lišće, mirisala na lišće, počela na liči na lišće. A lišće je i dalje obilno opadalo. Dim zapaljenog lišća se dizao iz svih kuća i obližnjeg parka. Vazduh je posao hladniji, sada je samo Guv izlazio napolje bez kapu- ta. Ljutić se umotavala kao da živimo na Severnom polu. Jednog ju- tra smo se probudili da bih shvatili da se sneg navukao preko jezera, nagomilao ispred kuće i zakrčio puteve.

Uz ogromnu buku kamioni koji su čistili sneg sa nekakvim plu-

govima su se pojavili, njihove oštrice su grebale i drmusale se niz zaleđen put. Posle snega je stigao led. Jezero se zaledilo, obližnji po- tok se zaledio. Sve se zaledilo. Ludi ribari su dolazili sa nekim speci- jalnim alatom, sekli rupe u ledu da bi mogli da sede, drhte i prave se da pecaju. Svako sledeće jutro putevi su bili sve zatrpaniji snegom i saobraćaj je bio otežan. Velike oluje su besnele oko kuće. Jedne noći pumpa za vodu je stala. Guv je ustao u 2 ujutru i otišao do jezera no- seći metalnu šipku i veliki čekić. Ma je ustala i stavila čajnik. Mogla sam da čujem zvuk udaranja čekića i pucanja leda. „Mis Ku,“ pitala sam, „Šta se dešava?“ „Ako Guv ne uspe da razbije led, nećemo ima- ti vodu cele zime!“ odgovorila je. „Vidiš, Fif, toliko je hladno da se jezero zaledilo. Matori je otišao da razbije led, a onda ćemo ostaviti slavinu malo odvrnutu da ne bi zaledilo ponovo.“ Stresla sam se, ova Kanada je bila hladna, okrutna zemlja bez civilizovanih pogodnosti kao u Evropi.

Sa dolaskom hladnoće, Ma je noću ostavljala hranu napolju, za divlja stvorenja koja bi inače umrla od gladi. Gospodin Rakun je bio jako zahvalan i dolazio je do našeg prozora svako veče. Gospo- din Jazavac je takođe dolazio, ali najzanimljiviju epizodu smo imali sa Mišem Mišom. Ljutić je nešto prala u podrumu jednog dana kada je vrlo lepo vaspitan miš došao do nje i seo joj na stopalo. (Mis Ku kaže da je to bio leming, ali meni je dovoljno da on bude miš.) Taj Miš se jako vezao za Ljutić, a izgleda i ona za njega. Posle epizo- de sa majmunima, ništa nas više nije moglo iznenaditi. „Moramo da pazimo na manire, Fif, i da se potrudimo da ga ne pojedemo!“ reče Mis Ku. Ljutić i Miš su provodili prijatno vreme u podrumu. Mis Ku i ja smo ga uveravale da ga nećemo povrediti, pa on više nije ni obraćao pažnju na nas, samo je tumarao za Ljutić. To je bilo TAKO dirljivo.

Zima je prepustila mesto proleću i nama je bilo drago da se od- selimo iz tog mesta u jedno bliže radnjama. I dalje nije bilo posla za Guva. U očaju je pisao Premijeru Kanade, Ministru za Imigracije i Ministru za Poslove. Ni jednog od njih nije bilo ni malo briga; ovi su izgleda bili gori od onih u ostalim zemljama. Pretpostavljam da je to zato što je Kanada tako nekulturna i neprijateljska zemlja. Sada živimo u nadi da ćemo napraviti neke pare da odemo IZ Kanade!

Sedela sam na prozoru i ćaskala sa Mačkom koja vodi Motel. Pri- čala sam joj o našim avanturama. „Oh, Fif“ reče Mis Ku. „Ti bi stvar- no trebala da napišeš knjigu!“ Razmišljala sam o tome i jedne noći, kad smo oboje bili budni, razgovarala o tome sa Guvom. „Guv!“ re- kla sam. „Šta misliš o tome da napišem knjigu?“ „Naravno da bi mo- gla, Fif“ odgovorio mi je. „Ti si jedna jako inteligentna stara mačka.“ „Ali ja ne

možu da kućam“ pobunila sam se. „Onda ćeš diktirati, a ja ću kućati, Fif!“

Ujutru smo seli zajedno za radni sto. Otvorio je pićaću mašinu, sivu Olimpiju na kojoj je već kućao 'Treće Oko', 'Doktor iz Lase' i 'Rampinu priću'. „Hajde, Fif, počni da diktiraš!“ reče.

I tako, uz njegovo ohrabrenje i uz pomoć Mis Ku, ja sam završila ovu knjigu. Da li vam se sviđa?